

NELOS.be

Hippo

campus

**Invasie van de koraalduivel
Examen Duiker-Hulpverlener**

SCUBAPRO

**MODERNE TECHNOLOGIE.
VOOR JOU GEMAAKT.**

EEN SCUBAPRO COMPUTER VOOR ELKE DUIKUITDAGING.

Geavanceerde, innovatieve duikcomputers die ongelooflijk intuïtief en gebruiksvriendelijk zijn ontworpen. De meeste modellen maken gebruik van een persoonlijk decompressieplan met biometrische gegevens om jouw unieke duikprofiel te creëren.

GALILEO H.U.D.

GALILEO 2 (G2)

LUNA 2.0

GALILEO 3 (G3)

A2 & A1

ALADIN SPORT
MATRIX

Het duikmagazine Hippocampus (kortweg Hippo genoemd) draagt de wetenschappelijke naam van het zeepaardje en is het bondsblad van NELOS vzw, de Vlaamse duiksportfederatie. We informeren over zaken die van belang kunnen zijn voor onze jeugdduikers, sportduikers, instructeurs, technische duikers, duikers met een handicap, vrijduikers, vinzwemmers en onderwaterhockeyers. Ook artikels over het onderwaterleven, onderwaterfotografie en -videografie, duikbestemmingen en allerlei technische en wetenschappelijke info met betrekking tot de duiksport komen aan bod.

Bondsnieuws

Voor een gedetailleerd overzicht van het bondsnieuws in deze uitgave, zie blz.: 4

Regionieus

Ponton Gavers 34

Reportages

De rivierkreeft vogelvrij verklaard? 6-8
Duikvrienden vinden Duitse zeemijnen voor kust Westkapelle 10-11
Truk Lagoon 12-17
De invasie van de koraalduivel in de Middellandse Zee: een dreigende bedreiging 18-23
Resultaten van de Grote Schelpteldag 2024 26-27
Koraalziekte in Bonaire 30-33
Nieuwe reddingsboot Heroz 36-37

Vaste rubrieken

Duikspinsels: Als mogen moeten wordt 5
Persbericht: Beleef de Oosterschelde boven water 24
Wist je dat olifantsvissen door elkaars 'ogen' kijken? 25
Persbericht: Ecotoerisme in Pemuteran, Bali 28
Hippoëzie (De O-Schelde – Jo De Mey) 29
Persbericht: Dijktrap Anna Jacoba Polder 39
Close-up (Kenneth Dupont) 40-41
Retro-Hippo 42-43
NELOS-boetiek/webshop 92
CMAS Belgium (BEFOS-FEBRAS) 93
NELOS-katern/Hippo-colofon 97
Lopende agenda 98

Van de redactie

DOOR IVO MADDER

Dat het voorjaar traditioneel de periode is van de algemene vergaderingen blijkt uit het bondsnieuws dat voor deze editie binnenkwam. We brengen het verslag van de AV NELOS, van de Academische Zitting, van de AV van het College der 3^e Instructeurs en van de AV CMAS in Monaco.

Daarnaast lees je ook het verslag van een aantal activiteiten: de bijscholing over het aantrekken en behouden van vrijwilligers, de Scubapro-testdagen, de Grote Schelpteldag, de CMAS Wereldbekerwedstrijden vinzwemmen en de Belgische competitie onderwaterhockey. Die laatste twee sporten zijn ondertussen al helemaal ingeburgerd bij NELOS, maar ook onderwater target shooting is aan een opmars bezig.

De uitgebreide werking van NELOS zorgt enerzijds voor heel veel mogelijkheden en is een verrijking voor de leden, maar zorgt anderzijds wel voor heel wat administratie. Alles wat we doen, moeten we immers verantwoorden, onder andere aan Sport Vlaanderen die in ruil daarvoor zorgt voor de broodnodige financiële middelen. Wist je dat NELOS ondertussen ook een partnerfederatie van G-sport Vlaanderen is?

Omdat we bij NELOS veiligheid hoog in het vaandel blijven dragen, krijg je opnieuw tips van het Veiligheidscomité, werd het examen voor 1e Instructeur herbekeken en vond er opnieuw een examen Duiker-Hulpverlener plaats.

Neem je deel aan het volgende examen in oktober, dan vind je ter voorbereiding daarvan de vragen en antwoorden van het voorbije examen in Wetteren in deze Hippocampus terug. De opleiding Normoxic Trimix Duiker is misschien wel iets voor jou als je op een veilige manier dieper wil duiken.

Heel wat bondsnieuws dus dat we aanvullen met een aantal reportages. Voor je ligt alweer een goed gevulde Hippocampus, maar wij kijken alvast uit naar nummer dat in september in de bus zal vallen: nr. 300, een feestnummer mét een nieuwe lay-out!

Veel leesplezier!

Ivo Madden

Coverfoto: Indische koraalduivel (*Pterois miles*). Camera: Sony DSC-RX100 M4, ISO 125, 1/1600 sec. bij f/11. Lens: 8.8 - 25.7 mm f/1.8 - 2.8. Foto: Eric Sels.

Na de federalisering van België in 1978 ontstonden onder de koepel van de Belgische Federatie voor Onderwateronderzoek en -Sport (BEFOS/FEBRAS), die stichtend lid is van de wereldfederatie CMAS (World Confederation of Underwater Activities), de **Nederlandstalige Liga voor Onderwateronderzoek en -Sport (NELOS)** en de Ligue Francophone Belge de Recherches et d'Activités Subaquatiques (LIFRAS). Sindsdien zijn 'Hippocampus' en 'Hippocampe' de officiële bondsbladen van respectievelijk NELOS en LIFRAS. Beide bladen staan al meer dan 50 jaar op de bres voor nuttige informatie aan de Belgische duiker. In Vlaanderen wordt NELOS vertegenwoordigd door 154 duikscholen en -clubs. Met meer dan 10.000 leden is NELOS zonder meer de grootste duikfederatie in Vlaanderen.

NELOS-structuur

Raadpleeg de brochure NELOS-structuur voor meer info over wie wat doet binnen NELOS. Je kan deze brochure downloaden via onze website: www.nelos.be/documentencentrum.

Correcties, tips en/of opmerkingen i.v.m. de cursusboeken, dossiers of documenten van NELOS stuur je naar: cursus@nelos.be. De andere e-mailadressen waarin PPT, documenten of instructormanual staat, zijn niet meer in gebruik.

Regionale info

www.avos.be
www.bravos-vzw.be
www.limos-vzw.be
www.ovos.be
www.wevos.be

AIG-ASSISTANCE

Via je duikschool kan je het persoonlijk verzekeringskaartje bekomen, met daarop volgende info:

Policy number: ARENA 2.009.718/010.

In geval van repatriëring/hospitalisatie ten gevolge van een duikongeval in het buitenland 'Call Center': **+32 3 253 69 16.**

CMAS Wereldbeker vinzwemmen

44 Selectietijden voor Elise en Matisse Croes tijdens de CMAS World Cups.

Carrière de Florefe

47 Ontmoeting tussen fotografen in Carrière de Florefe.

Partnerfederatie G-sport Vlaanderen

48 NELOS nu ook partnerfederatie van G-sport Vlaanderen.

Underwater Target Shooting

50 Onderwaterdoelschieten is een nieuwe sport bij CMAS.

Collegevergadering voorjaar 2024

52 Verslag, viering jubilarissen, ... en eerbetoon aan François Desmet.

Academische Zitting

56 Verslag van de AV Commissie Sportduiken en de nieuwe 1*'s.

Nieuw zwembadexamen 1*1

62 Nieuw protocol voor het examen fysieke fitheid voor 1*Instructeurs.

Tips van het Veiligheidscomité

64 Ben je klaar voor je eerste openwaterduiken?

Belgisch Kampioenschap OWH

68 Verslag van het Belgisch Kampioenschap onderwaterhockey.

Nieuws van CMAS

70 Verslag van de verwezenlijkingen en toekomstplannen.

Sport Vlaanderen en de subsidies

74 Er zijn heel wat administratieve verplichtingen..

Verslag AV NELOS

76 Ingekort verslag van de Algemene Vergadering NELOS vzw.

Scubapro-testdagen 2024

81 De testdag aan de Put van Ekeren was een succes, nu nog die van Mol.

Voorjaarsexamen DHV 2024

82 Verslag van het examen DHV, gevolgd door de examenvragen.

Veiliger dieper duiken

88 Je duikt best met een trimixmengsel als je diepe duiken doet.

DIVES-nieuws

90 Evaluatorenzoeker, beheerpagina, rapportering en nog een hele reeks kleine verbeteringen.

E-learning ...

93 Nu is ook de e-learningcursus voor 3*Duikers beschikbaar.

Vrijwilligers ...

94 Info over het aantrekken en behouden van vrijwilligers.

Vrijwilligers in je club, bij de (V)OSSEN, bij NELOS, ... het is niet altijd eenvoudig om er voldoende te vinden.

Als mogen moeten wordt

Dat vrijwilligers aantrekken en behouden niet zo evident is, blijkt uit het artikel daarover verderop in deze Hippocampus. Dat ze echter cruciaal zijn om een organisatie te doen draaien, weten we allemaal. Maar ze zijn, ook binnen NELOS, niet altijd even makkelijk te vinden.

Hoe je het ook draait of keert, we visen allemaal in dezelfde vijver. De enthousiastelingen worden dan ook overbevraagd, met soms alle gevolgen van dien. Ook ik kom uit een heel drukke periode, maar ik ging gewoon door. Tot mijn lichaam er plots anders over dacht. Het

vertelde me dat het genoeg was en het ging ook even echt niet meer. Toch was ik al snel weer aan het werk, de Hippocampus moest immers naar de drukker en er staan nog heel wat andere dingen op mijn to-dolijstje. En hoewel er ergens in mijn hoofd toch een stemmetje was dat zei dat het zonder mij ook wel zou lukken, was het ontzettend moeilijk om naar dat stemmetje te luisteren. Loslaten en delegeren zijn dan ook twee woorden die ergens helemaal achteraan in mijn woordenboek staan, na de 'z' van zelf doen. Dat is niet altijd zo verstandig. Dat wist ik wel, maar nu pas begin ik het ook te beseffen. Het blijft echter wel een gegeven dat er niet altijd iemand is om de dingen samen aan te pakken en dan voelt vrijwilligerswerk niet altijd even vrijwillig meer.

Dus, wil je zelf ook graag je steentje bijdragen, dat kan! Zowel in de clubs, de (V)OSSEN, als bij NELOS zijn er heel uiteenlopende dingen te doen. En dat je om iets te kunnen betekenen voor NELOS helemaal geen instructeur moet zijn, daar ben ik zelf een voorbeeld van.

Door onze krachten te bundelen, houden we onze federatie samen draaiende en zorgen we ervoor dat 'mogen' voor niemand 'moeten' wordt. Het blijft tenslotte een hobby.

NATALIE DECROCK

Advertentie

START TO DIVE

Meer informatie: www.nelos.be/initiatie

Deze gratis duikinitiatie is speciaal voor:

Naam en voornaam

Zoek via de clubzoeker een duikschool die initiaties aanbiedt en informeer bij hen wanneer je er recht kan voor een initiatie.

De rivierkreeft vogelvrij verklaard?

Omdat de marmerkreeften afkomstig zijn van een Duits aquarium hebben biologen het graag over de 'Marmorkrebs'.

De krantenkop 'Middelkerke haalt de kreeftjes uit de parkvijver weg' trok een tijd geleden mijn aandacht.

Ik vroeg me af waarom sommigen de rivierkreeften uit een waterpartij wilden verwijderen, daar waar anderen ze juist zo in graag in hun siervijver zouden willen hebben? En wij, duikers, zijn toch altijd o zijn blij wanneer we zo'n levend organisme als een rivierkreeftje in onze steengroeves opmerken. En toch besliste het gemeentebestuur van Middelkerke in april 2023 om een zone af te bakenen in de vijver van het Normandpark om de verspreiding van de beestjes tegen te gaan en om ze te kunnen vangen. Het gaat om één bepaalde soort, namelijk de marmerkreeft (*Procambarus virginalis*). Maar waarom zoveel heisa om een diertje van amper enkele centimeters lang?

invasief

De marmerkreeft pronkt op de lijst van de invasieve rivierkreeften in ons land. We schonken reeds heel wat aandacht aan deze soort in Hippocampus (nr. 269 van mei/juni 2018 'Het mysterie van de wereldveroverende marmerkreeft opgelost' door Patrick Van Hoeseerlande en nr. 266 van 'Verbod invasieve rivierkreeften' door Ivo Madder), maar het probleem is sindsdien nog veel groter geworden.

De marmerkreeft bestaat in feite nog niet lang, ze ontstond door een kleine mutatie van een andere soort in het aquarium van een Duitse hobbyist. De soort verspreidde

zich in de natuur en is tegenwoordig in veel landen aanwezig. Ze heeft al heel wat schade veroorzaakt, want naast haar vermogen om zich met alles en nog wat te voeden, draagt ze ook heel wat pathogenen mee die andere zoetwaterkreeften aantasten. Maar wat haar grote verspreiding zeker ten goede komt, is dat zij de enige rivierkreeft is die zich enkel en alleen door parthogenese voortplant.

Maagdelijke voortplanting of parthenogenese is een vorm van ongeslachtelijke voortplanting, waarbij vrouwtjes van bepaalde diersoorten nakomelingen kunnen krijgen zonder dat er mannetjes aan te pas komen. Maagdelijke vrouwtjes leggen sponstaan eitjes of baren jongen.

Alle marmerkreeftjes zijn dus vrouwtjes en klonen van elkaar. Eén enkel individu kan ontelbare nakomelingen op de wereld zetten. Geen wonder dat de overheid en de natuurbewegingen de soort nauwlettend in de gaten houden.

ook andere soorten

Mijn nieuwsgierigheid wordt gewekt door het artikel over Middelkerke en zo kom ik op het spoor van een ander nieuwsfeit in dezelfde sfeer, maar deze keer in Walonië. In de buurt van Chaumont-Gistoux (Waals-Brabant) klaagt een eigenaar over een overbevolking van rivierkreeftjes in zijn

twee vijvers. Het gaat ditmaal over de rode Amerikaanse rivierkreeft (*Procambarus clarkii*).

Na het vrijlaten van de rivierkreeften in de vijvers verandert het water van kleur en verdwijnen de waterplanten en de vissen. Ook de amfibieën blijken spoorloos. De oevers worden ondermijnd door gangenstelsels en storten hier en daar in.

De twee vijvers worden drooggelegd en meer dan 5.000 kreeftjes worden vernietigd. Om herpopulatie tegen te gaan, blijven de vijvers twee jaren droog.

Kunnen de lieve kreeftjes die ik zo graag tijdens een duik ontdek dan het natuurlijk evenwicht zodanig verstoren?

De rivierkreeft is omnivoor. De oudere exemplaren eten veelal plantaardig voedsel, de jongere zijn carnivoor, soms zelfs kannibaal. Hoe praktisch het ook kan zijn om van alles en nog wat te eten, het heeft wel ingrijpende gevolgen voor de voedselketen van een ecosysteem als het aantal alleseters niet wordt gereguleerd. En dat vormt net het probleem met exoten. Zij worden per ongeluk of we-

De 'Carrière des Trois Fontaines' in Walhain richt duiken in waarbij je rivierkreeftjes kan vangen om ze daags nadien op te eten. Inlichtingen: +32 479 89 35 01

tens en willens in een nieuw habitat gelost en gedijen er soms heel goed. Hun normale predators worden meestal niet aan het pakket toegevoegd en ze kunnen zich dus ongestoord vermenigvuldigen, tot ze invasief worden.

een milieuramp

In 1970 werden 300 rode Amerikaanse rivierkreeftjes vrijgelaten in het Naivasha-meer (Kenia). De bedoeling was dat ze zich zouden vermenigvuldigen voor menselijke consumptie.

Belangrijk om weten is dat er in principe geen rivierkreeftjes leven op het Afrikaanse continent met als logisch gevolg dat er geen specifieke predators bestaan.

De rivierkreeftjes voelden zich goed in het meer en konden zich dus vrij vermenigvuldigen. De 300 oorspronkelijke individuen zorgden in een tijdspanne van slechts 5 jaar voor een gigantisch aantal nakomelingen. Sinds de eeuwwisseling vingen de vissers niet minder dan 40.000 kg kreeftjes in hun netten of fuiken. Als het om mensen te voe-

Californische rivierkreeft (*Pacifastacus leniusculus*).

den is, is dat toch fantastisch zul je mij zeggen? Ja, maar de rivierkreeft is een alleseter en voedt zich onder meer met waterplanten. Bepaalde soorten worden helemaal weggegeten met catastrofale gevolgen voor de diersoorten die er afhankelijk van zijn.

Er bestaan tal van studies over de impact van invasieve rivierkreeftensoorten op de ecosystemen, in Europa of elders in de wereld. Al die studies komen tot hetzelfde be-

sluit: een overpopulatie van rivierkreeften in een vijver of meer veroorzaakt een belangrijk onevenwicht.

De kreeftjes vorerberen niet alleen viseieren en jonge visjes, allerlei larven van insecten, dikkopjes, kleine weekdieren, maar ook planten. Het verdwijnen van de waterplanten heeft dan weer gevolgen voor de oxygenatie van het water door fotosynthese en vernietigt ook de broeikamers en schuil-

Hieronder de lijst van de gekende rivierkreeften, al dan niet aanwezig in België. Eigenaars van waterpartijen worden aangemoedigd om invasieve soorten te melden aan 'LIFE RIPARIAS' (Reaching Integrated and Prompt Action in Response to Invasive Alien Species). Het project is opgericht om – over gewestgrenzen heen – invasieve uitheemse soorten in en rond rivieren en vijvers optimaal in kaart te brengen.

Naam	Wetenschappelijke naam	Statuut	Verspreiding
Europese rivierkreeft	<i>Astacus astacus</i>	Inheems/beschermd	Zeldzaam en enkel in Wallonië
Witkluwrivierkreeft	<i>Austropotamobius pallipas</i>	Europese soort/bedreigd	?
Donau-rivierkreeft, Galicische rivierkreeft, Turkse rivierkreeft of smalklauwrivierkreeft	<i>Pontastacus leptodactylus</i> (= <i>Astacus leptodactylus</i>)	Exotisch, in de handel voor consumptie	Algemeen verspreid
Gevlekte Amerikaanse rivierkreeft	<i>Faxonius limosus</i> (= <i>Orconectes limosus</i>)	Exotisch	Algemeen verspreid
Californische rivierkreeft	<i>Pacifastacus leniusculus</i>	Exotisch	Algemeen verspreid
Rode Amerikaanse rivierkreeft	<i>Procambarus clarkii</i>	Exotisch/invasief	Algemeen verspreid
Marmerkreeft	<i>Procambarus virginalis</i>	Exotisch/invasief	Plaatselijk
Geknobbelde Amerikaanse rivierkreeft	<i>Faxonius virilis</i>	Exotisch/invasief	Niet in België
Roestbruine Amerikaanse rivierkreeft	<i>Faxonius rusticus</i>	Exotisch/invasief	Niet in België
Gestreepte Amerikaanse rivierkreeft	<i>Procambarus acutus</i>	Exotisch	Plaatselijk
Calicotrivierkreeft	<i>Faxonius immunis</i>	Exotisch	Niet in België (wel in Nederland)
Kentucky rivierkreeft	<i>Faxonius juvenilis</i>	Exotisch	Niet in België
Gewone Yabbi	<i>Cherax destructor</i>	Exotisch/invasief	Niet in België

Foto: Anne-Xavier nv.

De Turkse rivierkreeft (*Astacus leptodactylus*) wordt voor consumptie gekweekt en is algemeen verspreid in onze wateren.

Foto: Wikipedia.

De Europese rivierkreeft (*Astacus astacus*) is de enige endemische soort in België. Ze is nagenoeg verdwenen door de concurrentie van invasieve exoten.

plaatsen van vele soorten. De biodiversiteit wordt stevig aangetast.

Bij het lezen van deze studies stel ik mij de vraag of het verdwijnen van de twee mooie partijen waterplanten in de site van Plate-Taille in l'Eau-d'Heure aan de overbevolking van rivierkreeften zou te wijten zijn? Samen met de eveneens invasieve driehoeksmossel (*Dreissena polymorpha*) vormen de kreeften alleszins een mogelijke reden voor de verarming van de duikplaats.

Speel geen leerling-tovenaar!

Tot slot wil ik stellen dat dit artikel zeker niet de volledige uitroeiing van de rivierkreeften in onze steengroeves beoogt.

We moeten echter alert blijven en het probleem niet vergroten door rivierkreeften te lossen in onze biotopen. Het verspreiden van de diertjes van de ene waterpartij naar een andere zorgt niet enkel voor de vermenigvuldiging van invasieve soorten, ook ziekten als de rivierkreeftenpest worden op deze manier in de hand gewerkt.

Indien het lezen van dit artikel je ertoe zou brengen zelf tot actie over te gaan en kreeftjes te vangen, hou toch in gedachten dat elke "vangst" zonder toelating van de uitbater verboden is in de Belgische steengroeves en meren. ■

BRIGITTE SEGERS, INSTITUUT VOOR NATUURWETENSCHAPPEN

VRIJ VERTAALD UIT HIPPOCAMPE NR. 269 (LIFRAS) DOOR PATRICK SWINNEN

Gestreepte Amerikaanse rivierkreeft (*Procambarus acutus*).

Foto: L. Duloup via Wikipedia.

De rode Amerikaanse rivierkreeft (*Procambarus clarkii*).

Draag bij tot de registratie van rivierkreeften

De Facebookgroep 'Recensement des écrevisses' heeft tot doel foto's van rivierkreeftjes te verzamelen om de 'Cellule interdépartementale Espèces invasives' (Interdepartementale Cel Invasieve Soorten van het Waals gewest) te helpen de verschillende soorten in kaart te brengen.

Je kan er je foto's van rivierkreeftjes in onze steengroeves, meren en rivieren posten met vermelding van plaats en datum van de opname.

Je kan je observaties (in Wallonië) ook melden op de (Franstalige) website: <http://biodiversite.wallonie.be/nl/encodage-des-observations.html?IDC=6001> of via de app iNaturalist.

Gevlekte Amerikaanse rivierkreeft (*Faxonius limosus*).

Foto: Ivo Madder.

DE DUIKWINKEL VAN NEDERLAND EN BELGIË

Sub Lub

Oceama Manta duiklamp

- 2000 lumen
- 2 uur brandtijd
- Turbofunctie: 1 minuut 3000 lumen

€ 159

Atomic T3 automatenset

- De beste automaat!
- Gesalde & gebalanceerde piston 1e trap en gebalanceerde 2e trap
- Gemonteerd en duikklaar geleverd
- Met console naar keuze

va € 2.299

Xdeep Zen wing

- Topwing van Xdeep voor single tank gebruik
- Verkrijgbaar in veel kleuren
- Keuze uit alu, stalen of ultralight backplate
- Optionele loodzakken

va € 589

Shearwater Peregrine

- Kleurenscherm
- Makkelijke bediening
- Verkrijgbaar in blauw, zwart of wit

€ 549

SubLub Rotterdam

Admiraal de Ruyterweg 40a
3031 AD Rotterdam
T +31 (0)10-2440111 | rotterdam@sublub.nl
Open di-vr 12-18 u & za 10-17 u

SubLub Zuidlaren

Verlengde stationsweg 12
9471 PL Zuidlaren
T +31 (0)50-8200479 | zuidlaren@sublub.nl
Open di-vr 11-18 u & za 10-17 u za 10-17 u

Sub Lub

SubLub Nieuwegein

Merweplein 1
3432 GN Nieuwegein
T +31 (0)30-2074062 | nieuwegein@sublub.nl
Open wo 16-21 u do & vr 12-18 u, za & zo 10-17 u

SubLub Amstelveen

Uilenstede 314
1183 DB Amstelveen
T +31 (0)20-6407806 | amstelveen@sublub.nl
Open di-vr 13-19 u & za 10-17 u

SubLub Limburg

Valkenburgerweg 12
6367 GV Voerendaal
T +31 (0)45-2033013 | voerendaal@sublub.nl
Open ma, di, do & vr 14-19 u & za 10-16 u

WWW.SUBLUB.NL

 thuiswinkel waarborg

Duikvrienden vinden Duitse zeemijnen voor kust Westkapelle

Het is een mooie stralende dag in juni 2023 als de duikvrienden André en Hennie uitvaren om voor de kust van Walcheren te gaan wrakduiken. De afgelopen weken heeft het vrijwel onophoudelijk vanuit het noorden gewaaid en wellicht is daardoor een eerder door hen ontdekt onbekend houten wrak verder bloot gespoeld.

Op mijn WhatsApp verschijnt de avond daarvoor de vraag van André of ik zin heb om mee te gaan, ze zoeken nog een ankerwacht ... Lang hoefde daar niet over te worden nagedacht, er was mooi weer voorspeld en een vrije dag was zo geregeld.

Vroeg uit de veren dus die dag. We moeten wel ruim voor de kentering op de locatie van het wrak zijn, zodat iedere minuut kan worden benut. Een mooie bijkomstigheid is dat André voor al zijn duikavonturen beschikt over een mooi stalen schip dat van alle gemakken is voorzien. Bovendien is onder het schip een sonar gemonteerd, waarmee de zeebodem kan worden afgespeurd.

Zodra we de haven van Vlissingen hebben verlaten, wordt de sonar aangezet en turen de mannen geduldig naar het scherm, want je weet maar nooit wat er onderweg zoal

Bevrijdingsmuseum Zeeland

De 21 in 2019 gevonden Duitse zeemijnen zijn in 2021 door de Koninklijke Marine geborgen en onschadelijk gemaakt. De betonnen bakken zijn vervolgens overgedragen aan het 'Bevrijdingsmuseum Zeeland' in Nieuwdorp. De vrijwilligers van het museum hebben de betonnen bakken gerestaureerd en gecompleteerd en ze maken inmiddels deel uit van de collectie van het museum.

Het is de bedoeling dat ook de in juni 2023 door André gevonden betonnen bakken worden overgedragen aan het Bevrijdingsmuseum, zodra de explosieve ladingen zijn verwijderd.

opdoemt. Hoewel we rechtstreeks naar de locatie van het houten wrak varen, wordt de aandacht van André getrokken door de schaduw van een hoekig object op het sonarscherm. Met een brede grijns roept hij me bij het scherm "Kijk daar ligt er weer één hoor!". En twee tellen later: "en kijk daar ligt er nog één".

betonnen bak

Inderdaad, de schaduw die we op het scherm zien is identiek aan de plaatjes die André me in 2019 liet zien. Het zijn namelijk de contouren van een vierkante betonnen bak waar André er in de zomer van 2019 al 21 van heeft gevonden voor de kust van Zoutelande. Die betonnen bakken zijn de ondere stellen van Duitse zeemijnen

uit de Tweede Wereldoorlog, de zogenaamde 'Küstenminen Typ A', ook wel bekend als 'Kathy-mijn' (voor meer info: zie Hippocampus nr. 281 van nov./dec. 2020).

We nemen even gas terug, zodat de posities van de zeemijnen in de zeekaart kunnen worden gebracht en overleggen kort wat te doen. Een duikje eraan wagen – ook al weten we 100% zeker dat het Duitse zeemijnen zijn – of vol gas doorvaren naar de locatie van het houten wrak? Het wordt het laatste, het onbekende wrak lonkt ...

Eenmaal op de wraklocatie aangekomen, wordt het anker gauw uitgegooid en voor ik er erg in heb, zijn de mannen al overboord gesprongen. Het is hier maar een meter of zes diep, terwijl het zicht met een kleine twee meter redelijk te noemen is en bovendien is de watertemperatuur aangenaam. Binnen tien minuten verschijnt André weer terug aan de oppervlakte met een stuk visnet achter zich aan. Dat visnet zat vastgehaakt aan het wrak en belemmerde verder onderzoek. Ik sjoj het meterslange – zo goed als nieuwe – visnet aan boord terwijl André weer verdwijnt in de diepte. Helaas begint twintig minuten later het water alweer te lopen, zodat de twee mannen noodgedwongen de duik moeten afbreken. Ze zijn wel iets wijzer geworden. Delen van het houten wrak zijn

Foto: Gerius van Woudenberg.

André maakt zich gereed om te water te gaan.

bekleed met loden slabben. Hopelijk geeft het wrak een volgende keer meer van zijn geheimen prijs.

Op ons gemakje varen we terug naar de haven van Vlissingen en overleggen we wat te doen met de vondst van de zeemijnen; de betonnen bakken bevatten immers nog steeds een explosieve lading. We besluiten om na de zomervakantie terug te gaan, het hele gebied nog eens te scannen en dan aan alle gevonden betonnen bakken een meter touw te knopen met daaraan een lege plastic jerrycan. Op die manier kunnen de bakken namelijk makkelijk door de mijnenruimers van de Koninklijke Marine worden teruggevonden, ook als de bakken door de getijdenbeweging weer onder het zand zijn verdwenen.

zwarte sneeuw

De plannen lopen echter totaal anders dan gedacht. In augustus wordt bij André slokdarmkanker geconstateerd en gaat hij een zwaar bestralings- en chemotraject in. De behandeling lijkt aan te slaan, maar hij heeft wel 'zwarte sneeuw' gezien zoals hij het zelf omschrijft. Optimistisch verheugt hij zich al op het duikseizoen van 2024, er is immers nog zoveel te ontdekken in de Zeeuwse wateren.

Gelukkig voelt hij zich begin december weer redelijk fit, kan hij alles weer eten en is het even afwachten of alle kwaadaardige cellen weg zijn. We besluiten evenwel dat ik de

vondst van de zeemijnen met coördinaten en al alvast bij de gemeente Vlissingen zal melden, zodat de gemeente een verzoek bij de Koninklijke Marine kan indienen tot ruiming van de zeemijnen. Als dan in het voorjaar van 2024 de Koninklijke Marine verschijnt, hebben wij die zeemijnen wel gemarkeerd en waarschijnlijk nog meerdere exemplaren erbij gevonden.

In januari 2024 krijgt André helaas het slechte nieuws dat niet alle kwaadaardige cellen weg zijn. Een nieuw chemotraject volgt, maar dat is voor hem niet vol te houden en het onvermijdelijke lijkt zich te gaan aandienen.

Op 19 maart 2024 overlijdt André Ruissen op de leeftijd van 60 jaar. ■

GERIUS VAN WOUDENBERG

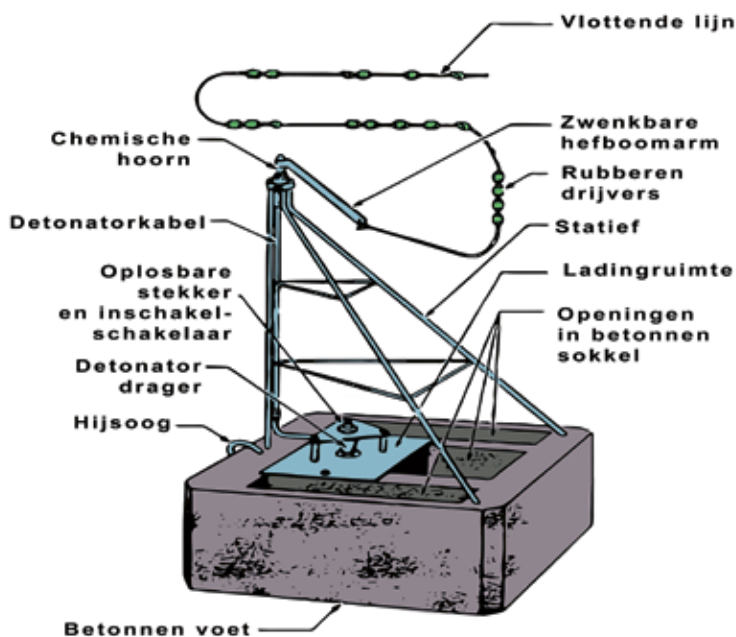

'Küstenmine Typ A' in het 'Bevrijdingsmuseum Zeeland'.

Küstenmine Typ A

Begin 1944 groeide bij de Duitse bezetter het besef dat de op de Franse, Belgische en Nederlandse stranden aanwezige strandversperringen niet voldoende zouden zijn om geallieerde landingsvaartuigen tegen te houden. Een oplossing vond men in de eind 1943 ontwikkelde Küstenmine Typ A (KMA), die onder water een extra versperring zou moeten vormen. De mijn bestond uit een betonnen bak van ruim een meter in het vierkant en een hoogte van een halve meter, waarin 75 kg springstof was ondergebracht. Op de bak stond een stalen driepoot met op de top een stoothoorn met chemisch-elektrolytische ontsteker. Aan de stoothoorn kon een drijflijn worden bevestigd. Zou die zich rond een scheepsschroef wikkelen, dan trok de lijn via een beugel de hoorn krom en werd de mijn geactiveerd.

Alleen al voor de Nederlandse kust wilde men tussen de 8.000 en 10.000 mijnen uitleggen! In maart 1944 werden er in Nederland vijf locaties voor de productie ingericht, waaronder in Vlissingen. De in Vlissingen geproduceerde mijnen werden in Veere van de benodigde springstof voorzien en vandaar met mijnenleggers naar de kust getransporteerd.

Truk Lagoon

Leentje Loncke in de impressionante machinekamer van de Rio De Janeiro Maru.

Foto: Kenneth Dupont.

19 november 2023. Eindelijk! Na twee jaar vol coronaperikelen, waren we eindelijk klaar om onze trip naar het verre Truk Lagoon aan te vatten.

Als ervaren wrakduiker stond Truk Lagoon al jaren op mijn 'wishlist' als ultieme duikbestemming. Talloze excuses om het niet te doen waren al de revue gepasseerd, maar uiteindelijk vond ik toch één geldig excuus om toch deel te nemen aan de expeditie die door Glenn Tessens van 'GT Products' werd georganiseerd, dit samen met de ervaren Pete Mesley van 'Lust4Rust'.

Een lange reis stond ons te wachten, maar iedereen stond vol enthousiasme en met overvolle valiezen te wachten aan de balie van Turkish Airlines in Zaventem. Na de nodige discussies over de zwaar geladen

valiezen kon gelukkig iedereen vertrekken via Istanbul vertrekken naar naar de eerste bestemming: Tokyo.

Gezien het toch een tripje naar de andere kant van de aardbol werd, konden we er evengoed van profiteren om wat op adem te komen in deze metropool en de speciale sfeer van de immense stad op te snuiven. Een welkome pauze na 20 uur onderweg.

Na drie dagen in deze adembenemende stad met heel vriendelijke mensen, lekker eten en diverse invloeden werd het tijd om via Guam door te vliegen naar onze eindbestemming. Na nog eens een dagje reizen, stonden we

uiteindelijk in een tropische warmte op het tarmac van Chuuk, het epicentrum van het duiken naar de geschiedenis in Micronesië.

Na een korte busrit kwamen we aan in 'Blue Lagoon resort', onze uitvalsbasis voor de komende twaalf dagen.

Een simpel, maar perfect duikersresort met de nodige faciliteiten voor ons duikvolkje. Alles was op wandelafstand van elkaar en dit op een idyllische Bounty-eiland onder een stralende zomerzon. Wat kan een mens nog meer wensen? Fantastische duiken? Ook daarvoor waren we op de juiste bestemming.

Truk Lagoon

Truk Lagoon, eigenlijk Chuuk Lagoon, is een verzameling van meerdere eilanden – de Chuukeilanden – die samen een atol vormen in de Grote Oceaan, dat deel uitmaakt van de Micronesische deelstaat Chuuk. Het hoofdeiland is Weno.

De eilanden liggen in een kring en de binnensee van 80 bij 50 kilometer vormt een natuurlijke haven.

De Chuuckeilanden zijn als sinds de 15de eeuw belangrijk voor de scheepvaart door hun geografische ligging en bouw. Doordat de eilanden in een kring liggen en beschermd worden door een buitenrif, vormen ze als het ware een beschutte binnensee in de oceaan. Dit was ook de grote mogelijkheden niet ontgaan en speelt een rol in de twee wereldoorlogen.

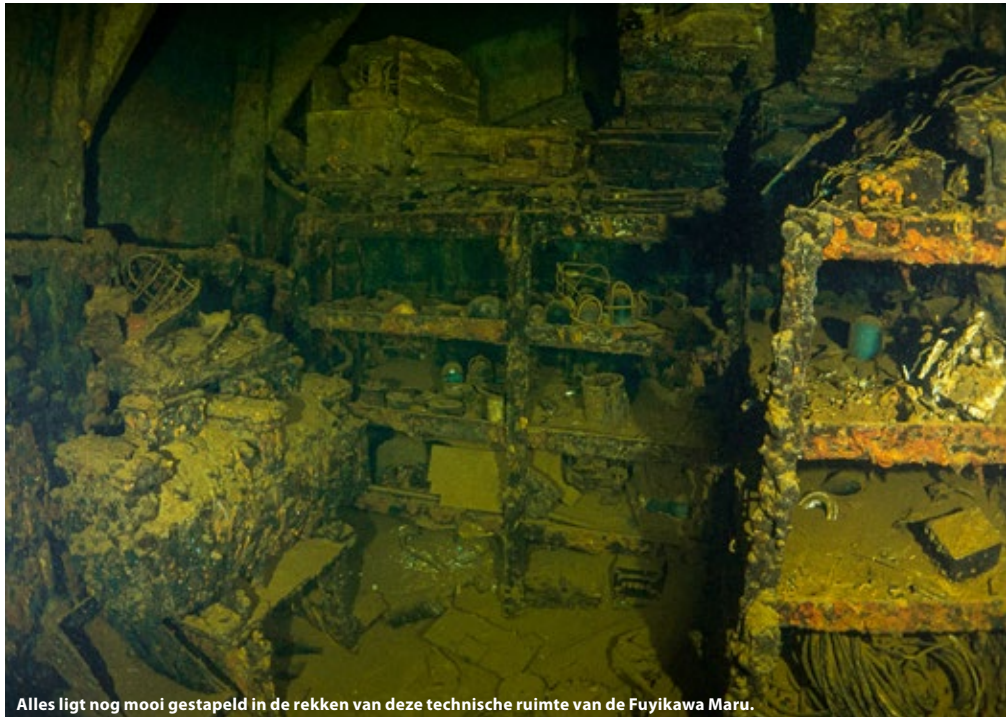
Na de Eerste Wereldoorlog werd het gebied van Duitsland ontnomen en overgedragen aan Japan. Tussen de twee oorlogen in bouwde Japan de eilanden verder uit als belangrijke basis van hun vloot in het zuidelijke deel van de oceaan. Er werden kleine luchthavens aangelegd en verdedigingsposten opgebouwd. Tijdens de Tweede Wereldoorlog werd het een belangrijke basis voor de Japanse vloot voor operaties in het zuidelijke deel van de oceaan. Dit ontging de Amerikanen niet en door de nabijheid van Hawaï, Honolulu en andere Amerikaanse entiteiten werd besloten om actie te ondernemen.

Verkenningvluchten werden echter opgemerkt door de Japanse strijdkrachten. Een deel van de Japanse schepen verliet de haven om elders veiligere oorden op te zoeken. Toen er twee weken lang niets gebeurde, keerde de rust terug rond de eilanden tot Amerikaanse vliegtuigen op 17 februari 1944 een tweedaagse aanval uitvoerden.

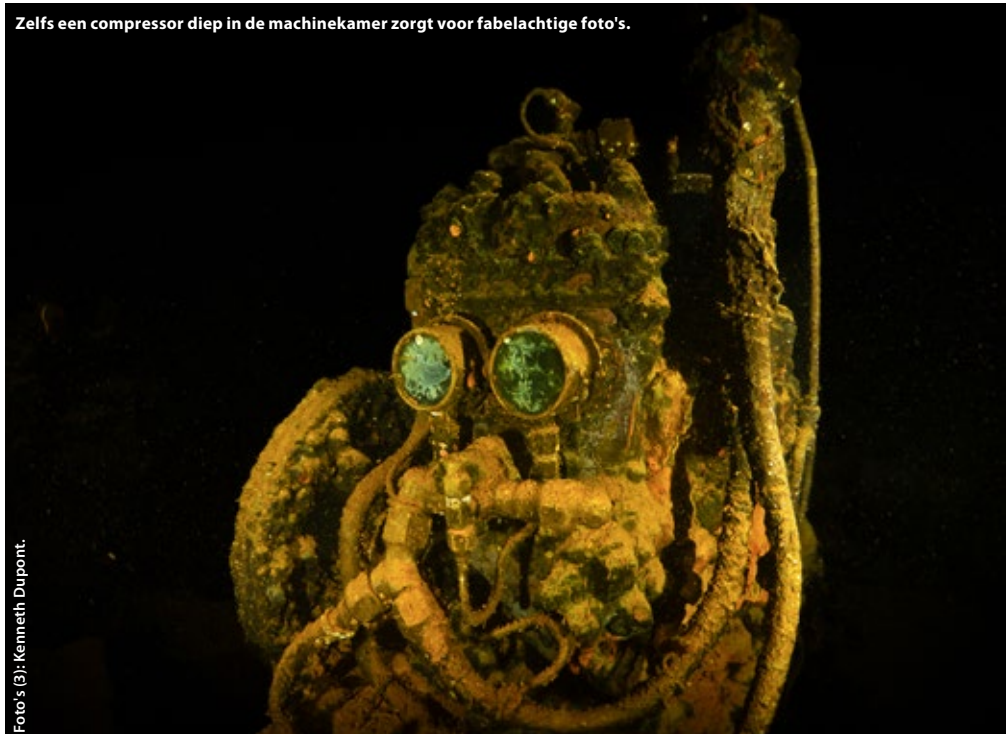
Tijdens de luchtaanvallen van Operatie Hailstone werden zo'n 50 schepen tot zinken gebracht en meer dan 200 vliegtuigen neergehaald. Ongeveer 70 jaar later zijn hier meer dan 48 wrakduikplekken ontstaan. De wateren hier zijn diep, tot 100 m en gevuld met vele historische oorlogsvoorwerpen. Dit is beslist een mekka voor wrakduikers.

De intacte telegraaf en spreekbuizen naar de machinekamer op de brug van de Momokawa Maru.

Alles ligt nog mooi gestapeld in de rekken van deze technische ruimte van de Fuyikawa Maru.

Zelfs een compressor diep in de machinekamer zorgt voor fabelachtige foto's.

Foto's ©: Kenneth Dupont.

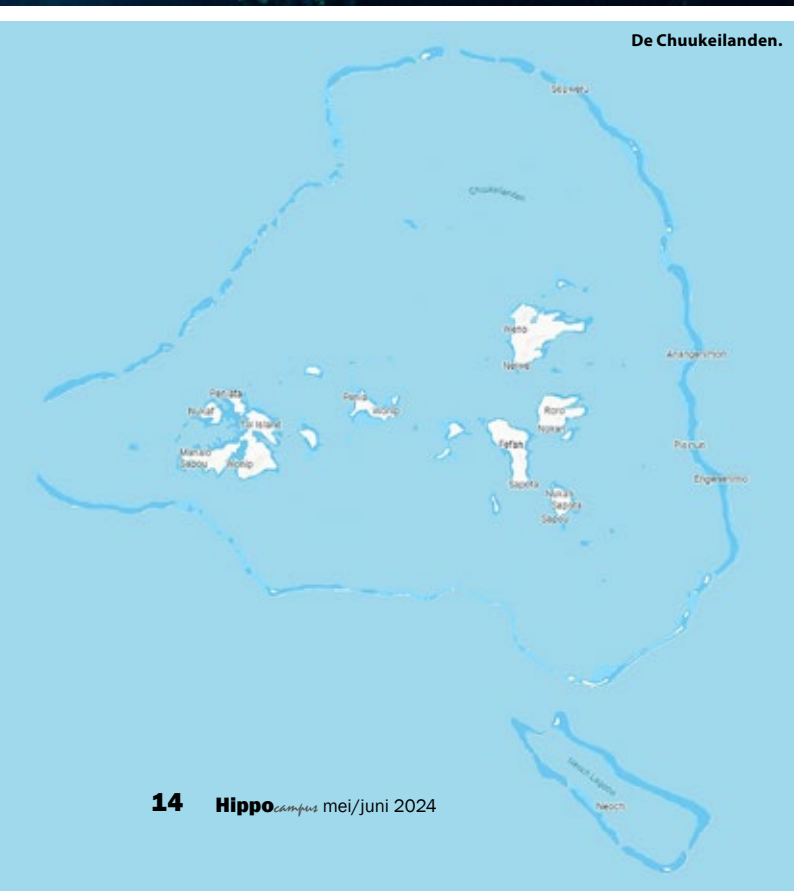
Onder de cargo van de vele schepen zijn vliegtuigen, onderdelen van duikboten, vrachtwagens en tanks.

De cockpit van het vliegtuig rust op de ondiepe zeebodem.

De zichtbaarheid laat toe om de wrakken in zijn totaliteit te bewonderen.

De Chuukeilanden.

Eén van de telegrafen van de Kenschō Maru

Foto's (4): Kenneth Dupont.

De Emily Flying-boat. Een Japans watervliegtuig/bommenwerper.

Persoonlijke items doen je terugdenken aan de tragedie van de gesneuvelde soldaten.

Eens het materiaal uitgeladen en opgetuigd, was het hoogtijd om de wrakken van operatie Hailstone te gaan verkennen.

In de Tweede Wereldoorlog werd deze lagune gebruikt als Japanse marinebasis, maar in februari 1944 vielen de Verenigde Staten de lagune aan. Tijdens deze aanval werden er meer dan 60 schepen tot zinken gebracht en meer dan 200 vliegtuigen neergehaald. Ongeveer 70 jaar later zijn hier meer dan 48 wrakduikplekken ontstaan. De wateren hier zijn diep, tot 100 m en gevuld met vele historische oorlogsvoorwerpen. Dit is beslist een mekka voor wrakduikers.

De meeste wrakken bevinden zich op een halfuurtje varen van het duikcentrum op variërende dieptes (van 10 tot 60 m) met een gemiddelde diepte van ongeveer 40 meter. Daarnaast is ook de fauna en flora weelderig aanwezig op en rond de wrakken. Tropische vissen zwemmen hier zij aan zij met de geschiedenis.

Onze groep werd op verschillende boten ingedeeld in functie van de toegelaten dieptes en de manier van duiken (technisch duiken of rebreatherduiken) met zes tot acht duikers per boot per wrak. Ideaal om mooie, lange en diepe duiken te maken op deze impressionante wrakken. Van duikboten, over vliegtuigen en destroyers naar de vrachtschepen. Deze laatste vormen de grootste groep. Vlak voor de aanval waren de meeste andere schepen al weggetrokken uit de baai, wat ervoor zorgde dat de resterende vloot enkel nog beschermd werd door de vliegtuigen die gestationeerd waren op de eilanden. Die vliegtuigen werden als eerste uitgeschakeld door de Amerikanen, waardoor zij naar hartenlust de resterende cargoschepen konden bestoken.

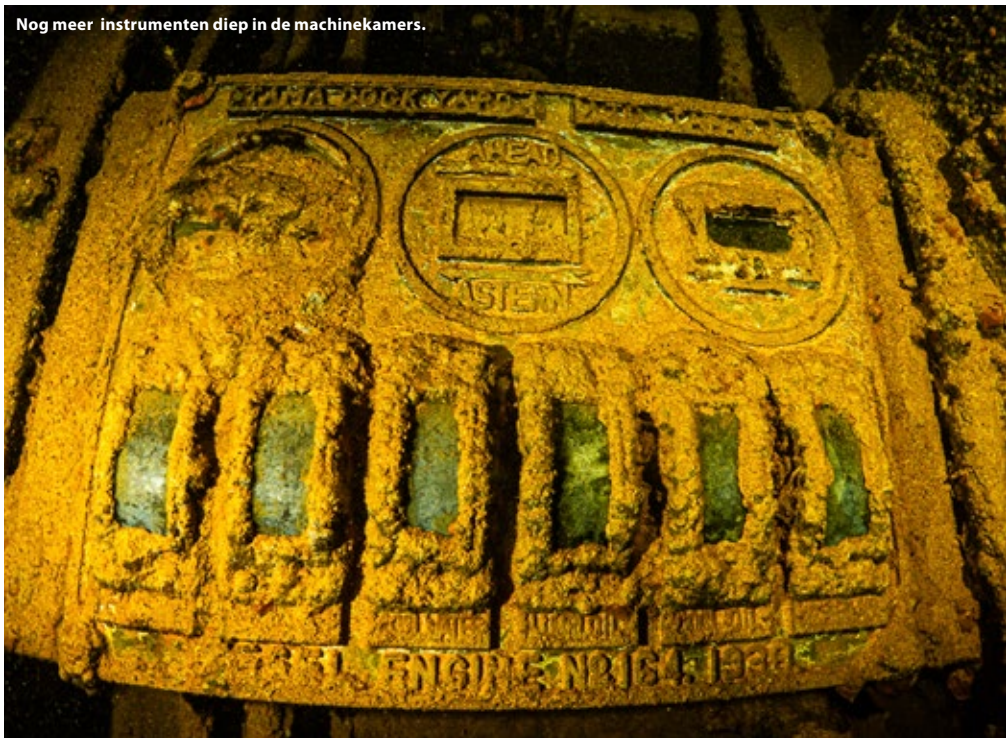
Dit resulteerde uiteindelijk in tientallen 'Maru's' (vrachtschepen) die met hun

Intacte instrumenten diep in de machinekamers.

Foto's (B): Kenneth Dupont.

Nog meer instrumenten diep in de machinekamers.

Een mooi begroeid afweergeschut.

Leentje in de cargohole van de Unkai.

Foto's (2): Kenneth Dupont.

diverse cargo op de zeebodem rusten. Elke duik bijzonder beschrijven zou ons hier veel te ver leiden, maar telkens opnieuw waren wij verrast door wat er allemaal in de buik van die schepen te vinden was. Grote trucks, materieel om landingsbanen aan te leggen, periscopen voor duikboten, torpedo's, dieptebommen en munitie, zelfs volledige vliegtuigen, ... Te veel om op te noemen. De enige constante op alle schepen waren de immense hoeveelheden flessen saké, de typische Japanse rijstwijn. De oorlog zal zeker geen feest geweest zijn, dus vermoedelijk diende de wijn om de moraal van de soldaten in deze trieste tijden op peil te houden.

Elke duik was bijna twee uur genieten en dit tweemaal per dag. De binnenkant van de wrakken verkennen was een ware zoektocht naar herinneringen. Intacte machinekamers en werkplaatsen met telegrafien, duizenden wijzers en schakelborden, dat vind je nergens anders ter wereld. Een brug met kompasshuis, telegraaf en stuurstand, vormen geen uitzondering, maar de regel op deze duikbestemming.

Daarnaast zijn de persoonlijke zaken zoals gasmaskers en zelfs menselijke resten op sommige wrakken een confrontatie met de geschiedenis en het menselijke leed op deze schepen. Een moment om stil te staan bij deze tragedie.

Extra info

Alle duikactiviteiten vertrekken vanop het hoofdeiland Weno, waar ook de luchthaven gelegen is. Je kan ofwel kiezen voor een korte rit van 15 minuten naar het 'Blue Lagoon resort' of inschepen op één van de drie liveboards: Pacifi Master, Odyssey of de Thorfinn.

Voor technische duikers is via Pete Mesley en 'Lust4Rust' alles aanwezig in het duikcentrum van Blue Lagoon om met de rebreather de nodige trimixduiken te kunnen uitvoeren.

De Japanse schepen hebben drie grote ankergebieden, waarbij de eerste duik 's morgens veelal het verst gelegen wrak aandoet. Na de eerste duik kom je terug naar het duikcentrum om een hapje te eten en wat te rusten. Een tweede duik is dan meestal dichterbij.

Op de kleine bootjes worden zes tot acht duikers in vaste groepen onderverdeeld met een gids.

Elke boot duikt op zijn eigen wrak, waardoor de nodige rust op de immense wrakken heerst.

Zichtbaarheid: Je duikt in een lagune. De zichtbaarheid is goed, maar niet excellent. Reken op een 20-tal meter, afhankelijk van de wind en eventuele hevige regen. De beste periode om te duiken is van november tot en met februari.

Temperatuur: De gemiddelde temperatuur is het ganse jaar door boven water rond de 30 graden, de watertemperatuur rond de 28 graden. Dus een 3 mm tropenpak is meer dan voldoende.

Stroming: Er is geen stroming, waardoor je vlot je decompressietrappen in het blauw kan maken.

Diepte: De diepte van de wrakken varieert van 10 meter tot en met 60 meter, met een gemiddelde duikdiepte van 40 meter.

Fauna en flora: De wrakken zijn begroeid met zachte en harde koralen waarrond pelagisch zeeleven weelderig tiert. Haaien of dolfinnen tegenkomen tijdens een duik is geen uitzondering.

Foto's (3): Kenneth Dupont.

Eén van de intacte badkamers tijdens een penetratieduik van de Aikoku.

Tussen de twee telegrafien bleef de klok stilstaan.

Een wrak penetreren is toch steeds weer een geschiedkundige ontdekkingsreis.

Het is een vergissing dat deze bestemming enkel geschikt is voor doorwinterde wrakduikers en technische duikers. Wat vaststaat is dat elke duiker hier zijn ogen uitkijkt en duizenden foto's kan maken om de herinnering levendig te houden.

Het was 12 dagen puur genieten op dit fantastische atol! ■

KENNETH DUPONT

Advertentie

highblue[®]
THE BRIGHTER IDEA

CB30000P II
Fotografie kent geen grenzen

contact: tarcy@cds-pro.com / www.customdivingsystems.com

Foto: Eric Sels.

De invasie van de koraalduivel in de Middellandse Zee: een dreigende bedreiging

Geef toe: een koraalduivel, zoals de Indische koraalduivel (*Pterois miles*), is toch een mooie sierlijke vis, die voor onderwaterfotografen een dankbaar onderwerp vormt en relatief gemakkelijk te fotograferen is. Maar deze kleurrijke en vraatzuchtige predator zorgt de laatste jaren voor heel wat problemen in de Middellandse Zee, waar hij eigenlijk helemaal niet thuishoort. Hoe komt hij daar terecht? Wat is er aan de hand? Wat zijn de gevolgen op korte en lange termijn?

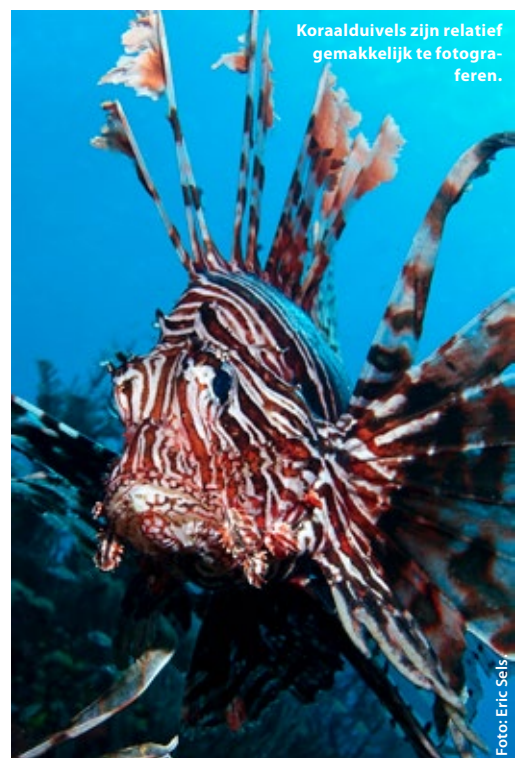
Naarmate de mens zijn omgeving verder vormgeeft en verandert, komen dieren vaak in nieuwe situaties terecht waarop ze moeten reageren en waaraan ze zich moeten aanpassen. Eén van die situaties is wanneer direct menselijk transport of door de mens gemaakte constructies ervoor zorgen dat dieren van het ene gebied naar het andere verhuizen en invasief worden.

oorzaken van de invasie

In 1869 werd het Suezkanaal geopend. Deze kunstmatige waterweg verbindt de Middellandse Zee met de Rode Zee in Egypte. Het is een essentiële handelsroute tussen Europa en Azië, omdat het de vaarroute van een schip van Europese havens naar het Midden-Oosten of Azië vermindert met 9.000 km. Door de opening van het Suezkanaal werd een nieuwe doorgang gecreëerd voor mariene organismen om zich te ver-

plaatsen tussen de Rode Zee en de Middellandse Zee. In eerste instantie werd de verspreiding van koraalduivelarven over grotere afstanden vergemakkelijkt door het ballastwater van schepen, maar bleef de impact ervan in de Middellandse Zee relatief beperkt. Natuurlijke migratie via deze nieuwe waterweg werd immers verhinderd door een natuurlijke barrière die werd gevormd door het verschil in zoutgehalte tussen de toenmalige zoutere Bittermeren en vooral het erg brakke Timsahmeer. Deze meren maakten namelijk deel uit van de originele Suezkanaalroute. Bovendien heeft het Suezkanaal geen sluisen.

In 2015 werd het kanaal verbreed, uitgediept en gedeeltelijk verdubbeld, waarbij het nieuwe kanaal niet meer door, maar naast het Timsahmeer loopt. Hierdoor is de natuurlijke barrière met een laag zoutgehalte, dat de

Koraalduivels zijn relatief gemakkelijk te fotograferen.

Foto: Eric Sels

meeste organismen zou doden, verwijderd en kunnen invasieve soorten gemakkelijker de oversteek maken. Hoewel het kanaal openstaat voor bewegingen in beide richtingen, migreren soorten voornamelijk van de Rode Zee naar de Middellandse Zee vanwege de richting van de stroming en door de grotere flexibiliteit van habitat en biodiversiteit van organismen die van de Rode Zee afkomstig zijn.

Tot nu toe zijn er ongeveer 300 'Lessepsische soorten' (genoemd naar de bedenker van het Suezkanaal: Ferdinand de Lesseps) waargenomen in de Middellandse Zee, die normaal gesproken typisch zijn voor de Rode Zee.

De migratie gebeurt aan een snelheid van 5 tot 10 soorten per jaar! Enkele voorbeelden:

- ✓ De Indische koningsmakreel (*Scomberomorus commersoni*) die de ombervis (*Argyrosomus regius*), ooit één van de meest commerciële vissen van de kustwateren van Israël, verdreven heeft.

Tekening: Robbie Cada.

- ✓ De Indo-Pacifische zee-egel (*Diadema setosum*) met zijn lange naaldvormige

stekels die een roodgekleurd gif bevatten, is ook bekend als de diadeemzee-egel, die sinds 2006 in de Middellandse Zee voorkomt (zie ook het artikel 'Dive4Diadema' in Hippocampus nr. 296).

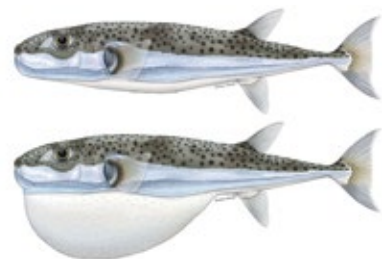

Foto: Michael Vogt

- ✓ Enkele gevaarlijke soorten zoals:

- De *Lagocephalus sceleratus*, een soort extreem giftige kogelvis (zilverwangpadvis/Silver-cheeked toadfish), die ondertussen al gespot is bij Kreta, de Dodekanesos en eilanden in de zuidelijke Egeïsche Zee. Hun huid en inwendige organen bevatten een neurotoxiene – tetrodotoxiene (TTX) – dat wordt geproduceerd door symbiotische bacteriën. Bij inname kan dit een verscheidenheid aan onaangename en vaak dodelijke symptomen veroorzaken. Misschien wel het meest beangstigende symptoom is verlamming, waarbij slachtoffers

volledig helder kunnen zijn in de vier tot zes uur vóór hun dood.

Tekening: Marc Dando.

- De *Plotosus lineatus*, beter bekend als de gestreepte koraalmeerval, die giftige stekels heeft bij de rug- en borstvinnen.

Foto: Ivo Maadler

- De *Rhopilema nomadica*, een schijfkwal (nomadische kwal/Nomad jellyfish) met giftige stekende cellen, die sinds 1970 in grote aantallen voorkomt aan de Israëlische kust, maar ook voor de kust van Libanon, Turkije en in de Egeïsche Zee voor de kust van Griekenland.

Foto: Massimiliano Clari.

Er werden koraalduivels waargenomen in Israël, Libanon, Cyprus, Turkije en Griekenland.

Foto: Eric Sels.

Sinds de verbreding van het Suezkanaal heeft de invasie van koraalduivels in de Middellandse Zee een zorgwekkende escalatie doorgemaakt. De populatie bleef in eerste instantie beperkt tot bepaalde gebieden, maar is sindsdien geëxplodeerd en verspreidt zich met alarmerende snelheid langs de kusten van de Middellandse Zee. Inspanningen om hun expansie te beperken zijn niet efficiënt gebleken, omdat koraalduivels een opmerkelijk aanpassings- en voortplantingsvermogen vertonen, wat typisch is voor invasieve exoten.

Tussen september 2017 en augustus 2018 werd in Cyprus een studie uitgevoerd naar het voortplantingsvermogen van de koraalduivel. Hierbij werd de ovariële reproductiefases van volwassen vrouwtjes in kaart gebracht en onderzocht. De resultaten suggereerden een langdurig ontwikkelingsseizoen voor eicellen en een paaiseizoen dat voornamelijk in de zomer plaatsvond. Nochtans werden er ook paaibare vrouwtjes in de herfst gevangen. Mogelijk wordt dus het hele jaar door gepaaid als gevolg van seizoensgebonden schommelingen in de watertemperatuur.

omvang van de invasie

De koraalduivel werd zelden waargenomen in het Zuidoostelijk deel van de Middellandse Zee, maar sinds 2012 stijgen de waarnemingen en sinds 2015 gaat hun invasie steeds sneller, vermoedelijk door de hiervoor aangehaalde redenen.

Dit verontrustte biologen en wetenschappers in hoge mate, want zo'n invasie van koraalduivels vindt ook plaats op andere plaatsen op onze planeet. Vrijgelaten koraalduivels uit de aquariumhandel in Florida (VS) hebben zich kunnen verspreiden over de westelijke Atlantische Oceaan, de Caraïbische zee en de kusten van Brazilië. Ter verduidelijking: in dit concrete geval gaat het zelfs over twee soorten koraalduivels, namelijk de *Pterois miles* (Indische koraalduivel / Devil Firefish), onze invasieve vriend van de Middellandse Zee, maar ook de *Pterois volitans* (gewone of rode koraalduivel / Common Lionfish / Red Lionfish), een verwante soort. Zijn natuurlijk leefgebied loopt van Oost-Afrika via Indonesië en Japan tot Australië.

Deze invasie werd goed gemonitord en bestudeerd en de resultaten waren beangstigend. Men stelde volgende gevolgen vast:

- ☞ afname van de biodiversiteit;
- ☞ aantasting van riffen;
- ☞ economisch verlies in de visserij-industrie.

De snelle expansie van de koraalduivels werd toegeschreven aan zijn hoge vruchtbaarheid, zijn giftige stekels, zijn generalistisch dieet en zijn uitstekende habitatflexibiliteit. Bijkomend hebben studies aangetoond dat de invasieve vissen groter worden dan hun inheemse soorten. Dit valt deels te verklaren door het kleinere aantal natuurlijke vijanden in hun nieuwe biotoop dan in hun originele. Genetische studies van koraalduivels in beide invasieve gebieden (de Atlantische Oceaan en de Middellandse Zee) suggereren dat de invasieve populatie

Foto: Eric Sels.

De koraalduivel jaagt massaal op juveniele visjes, met als gevolg een grote afname van de biodiversiteit.

ontstaan is uit slechts een paar individuen. Dit wijst op hun veerkracht en voortplantingsvermogen, zelfs bij kleine aantallen. Geen goed nieuws voor de situatie in de Middellandse Zee!

Om een zo goed mogelijk beeld te krijgen van de situatie in de Middellandse Zee hebben onderzoekers in 2020 een uitgebreide enquête uitgevoerd. Hierbij werd beroep gedaan op de duikinstructeurs die beroepsmatig werken in de duikcentra en actief zijn rond de Middellandse Zeekusten. Wie kan er beter oordelen over de identificatie van vissoorten dan duikinstructeurs die bijna dagelijks duiken in een duikgebied dat ze even goed kennen als hun eigen broekzak? Het is bovendien geweten dat die duikinstructeurs beroepsmatig meer soortenkennis hebben dan de gemiddelde recreatieve duiker.

Er zijn al speciale programma's opgesteld om koraalduivels te bejagen in de gebieden waar hij van oorsprong niet thuishoort of roofdieren zoals de tandbaarzen, barracuda's en haaien te 'trainen' om de koraalduivel te bejagen.

Het aanschrijven van de duikcentra bleek een hele klus te zijn. Uiteindelijk zouden naar verluid een kleine 20% van de duikcentra geantwoord hebben op de enquêtevragen. Het resultaat was ontluisterend. Er werden koraalduivels waargenomen in Israël, Libanon, Cyprus, Turkije en Griekenland. Het was ook opvallend dat de data van de eerste waarnemingen het patroon van progressieve invasie in de tijd bevestigden.

de watertemperatuur als (voorlopige) barrière

Het in kaart brengen van de hierboven vermelde waarnemingen gaf wetenschappers en biologen ook nog een ander inzicht. Uit de studies van de invasie in de Atlantische Oceaan bleek dat koraalduivels zich alleen vestigen op locaties waar de gemiddelde winterwatertemperatuur boven de 15,3°C blijft. Bij de vergelijkbare invasie in de Atlantische Oceaan werden er occasioneel koraalduivels gespot ten noorden van deze isothermische barrière, maar dat was enkel tijdens de zomer bij hogere watertemperaturen. Ze konden zich niet permanent vestigen in deze koudere regio's.

Deze inzichten stemmen helemaal overeen met de gerapporteerde populaties in de Middellandse Zee. De grens met een gemiddelde winterwatertemperatuur van ongeveer 15°C loopt bijna horizontaal vanaf de Straat van Gibraltar langs de Algerijnse en Libische kusten over de laars van Italië naar de zuidelijke grens van Albanië, en zo verder over Griekenland tot aan de Bosporus. Tot daar het goede nieuws voor de noordelijk gelegen gebieden van de Middellandse Zee. Het minder goede nieuws is dat het Middellandse Zeegebied 20% sneller opwarmt dan het wereldgemiddelde en de zeewatertemperatuur zal naar verwachting in de komende 70 jaar met 3,5°C stijgen, volgens een rapport van het 'United Nations Environment Programme / Mediterranean Action Plan (UNEP/MAP)'.

Volgens Jason Hall-Spencer, hoogleraar mariene biologie aan de University of Plymouth, is "het Oostelijke deel van de Middellandse Zee één van de plekken ter wereld die het snelst opwarmt door de klimaatverandering en dus zijn de omstandigheden rond Cyprus en Libanon perfect voor vele soorten uit de Rode Zee. We zien ze binnendringen en het heel goed doen. Het is een gecombineerd effect. Het Suezkanaal is de bron van het probleem, maar secundair is er het feit dat de temperatuur van het water in het oosten van de Middellandse Zee erg lijkt op die van de Rode Zee".

Klimaatverandering en handel zijn echter niet de enige redenen waarom uitheemse soorten goed gedijen in de Middellandse Zee. Overbevissing is ook een groot probleem, omdat hierdoor potentiële vijanden gedood worden. "Er is een acuut biodiversiteitsprobleem doordat alle grote vissen vrijwel allemaal door mensen zijn opgejaagd

Een tandbaars slokt een koraalduivel naar binnen.

Foto: David Pressler - h2oideas@aol.com.

In de Caraïben trainen ze om koraalduivels te eten. Waarschijnlijk zullen ze de haaien van de Middellandse Zee hiervoor eveneens moeten trainen.

Foto: Antonio Busiello.

Bij Glover's Reef (Belize) spijst Divemaster Martin van het Hamanasi Resort een koraalduivel, die snel wordt opgegeten door een grote, nogal hongerige barracuda.

Foto: Hamanasi Resort Belize.

en gedood. En dat heeft het hele systeem scheefgetrokken in de richting van kleine organismen," aldus Hall-Spencer.

gevolgen op korte en lange termijn

Dat de koraalduivel een permanente blijver wordt in de Middellandse Zee is ondertussen een vaststaand feit. De gevolgen op korte en lange termijn zijn niet min.

☞ Gevolgen op korte termijn:

- ✓ **Predatiedruk:** koraalduivels zijn vraatzuchtige roofdieren met wei-

ning natuurlijke vijanden in de aangetaste ecosystemen. Op korte termijn kan de predatiedruk op kleine vissoorten, visbroed en ongewervelden in de Middellandse Zee toenemen, wat kan leiden tot een afname van inheemse populaties.

- ✓ **Concurrentie om voedsel en habitat met inheemse soorten:** De toegenomen concurrentie kan een negatief effect hebben op lokale soorten, vooral op soorten die vergelijkbare ecologische niches bezetten.

- ✓ **Verstoring van voedselketens:** de introductie van koraalduivels kan bestaande voedselketens en trofische (= betrekking hebbende op voedsel) relaties verstoren. Ze kunnen het evenwicht tussen roofdieren en prooien verstoren, wat gevolgen heeft voor de overvloed en verspreiding van verschillende soorten.

☞ **Gevolgen op lange termijn:**

- ✓ **Verlies aan biodiversiteit:** Als koraalduivels zich met succes in de Middellandse Zee blijven vestigen en verspreiden, bestaat er op de lange termijn een risico op biodiversiteitsverlies doordat inheemse soorten moeite hebben om het hoofd te bieden aan predatie en concurrentie. Dit kan leiden tot een afname of zelfs tot het uitsterven van kwetsbare soorten.
- ✓ **Veranderingen in ecosystemen:** De invasie kan leiden tot bredere veranderingen in de structuur en functie van het mediterrane ecosysteem. Een veranderde roofdier-prooïdynamiek en veranderingen in de soortensamenstelling kunnen van invloed zijn op de voedselcyclus en andere ecosysteemprocessen.
- ✓ **Economische gevolgen:** Invasieve soorten kunnen economische gevolgen hebben voor de visserij en aquacultuur. Als koraalduivels een dominante soort worden, kunnen ze een negatieve invloed hebben op commercieel belangrijke soorten en visserijen in de Middellandse Zee. Hierbij dienen we wel te vermelden dat ook de koraalduivel eetbaar is.

Hoe gaat deze invasie verder?

Voorspeld wordt dat de klimaatverandering de isothermen de komende decennia

verder naar het noorden zal duwen, waardoor koraalduivels tegen 2100 waarschijnlijk de hele Middellandse Zee zullen kunnen binnendringen. Belangrijk is dat verschillende modellen op basis van andere biogeografische barrières, zoals onder andere stromingen, een beperkte verspreiding van koraalduivels in de Middellandse Zee voorbij hun huidige gevestigde territoria voorspellen. Er wordt aangenomen dat stromingspatronen in de Middellandse Zee zorgen voor een lage connectiviteit tussen geschikte habitats

voor koraalduivels, waardoor de potentiële verspreiding van larven naar het westen beperkt zou kunnen blijven. Nochtans laten recente onderzoeken zien dat koraalduivels zich voorbij de eerder veronderstelde invasiegrenzen hebben verspreid. Onderzoekers zijn het niet altijd eens over de factoren die de verdere verspreiding veroorzaken. Er zijn verschillende verklaringen die elkaar niet uitsluiten. Zo denken sommigen dat ze verder migreren door de kust te volgen, in ondiepere (warmere) wateren, waar de stro-

De vinstekels van koraalduivels zijn zeer giftig, maar een steek van deze soort is zelden dodelijk voor de mens.

ming veel minder aanwezig is. Ze volgen dus gewoon de kustlijn en dit gaat uiteraard trager.

tot slot

Het beheersen en beheren van invasieve soorten is een hele uitdaging. Inspanningen om de koraalduivelpopulaties in de Middellandse Zee onder controle te krijgen, zullen aanzienlijke middelen vergen en zullen waarschijnlijk weinig succesvol zijn. Ook de Europese Unie is zich ten volle bewust van het economisch gevolgen van deze problematiek voor de Europese landen die grenzen aan de Middellandse Zee. In 2015 trad de Europese Verordening 1143/2014 in werking betreffende invasieve uitheemse soorten, met als doel om op een gecoördineerde manier regionale en internationale biodiversiteitsdoelen te bereiken. Welnu, recente inzichten leiden tot volgende conclusies:

"De EU-verordening inzake invasieve uitheemse soorten is de belangrijkste wetgeving voor het beheer van invasieve uitheemse soorten in Europa, en het belang ervan wordt benadrukt in de EU-biodiversiteitsstrategie voor 2030. Mariene soorten zijn

De Indische koraalduivel (*Pterois miles*) kan tot 35 cm lang worden. De rugvin heeft 13 lange, sterke stekels en 9-11 zachte rugvinstralen. De anaalvin heeft drie lange stekels en zes of zeven zachte stralen. De rugvin lijkt gevederd en de borstvinnen zijn vleugelachtig met afzonderlijke brede, gladde stralen. Hun kleur varieert van roodachtig tot geelbruin of grijs. Ze hebben talrijke dunne, donkere, verticale strepen op hun hoofd en lichaam. De kop is minder hoekig dan

die van de gewone koraalduivel (*Pterois volitans*), die tot 38 cm lang kan worden. De Indische koraalduivel is inheems in de westelijke Indo-Pacifische regio, inclusief de Rode Zee. Via het Suezkanaal heeft de soort ook de oostelijke Middellandse Zee gekoloniseerd. De soort komt voor langs de kusten van Libanon en Turkije, maar werd ook al gesignaleerd bij Tunesië en Sicilië. Verder is de soort, net als *Pterois volitans*, aanwezig in de Caraïbische Zee door vrijgelaten exemplaren uit aquaria.

echter ondervertegenwoordigd, ondanks dat ze een grote sociaal-economische en ecologische bedreiging vormen in de regio. Aan de hand van het geval van een huidige invasie van koraalduivels in de Middellandse Zee benadrukken we enkele duidelijke beperkingen van zowel de basisverordening 1143/2014 als de gedelegeerde verordening 2018/968 om de kwestie van mariene bio-invasies in het Middellandse Zeegebied te beheren. De hoge connectiviteit van mariene ecosystemen vereist een snelle aanpak. Een gebrek aan beschikbare informatie (zowel ecologisch als sociaal-economisch) benadrukte de nood aan strategische, gecoördineerde en verbeterde monitoring op verklikkerlocaties in Europa. Inspanningen in de Europese mariene subregio's kunnen gemakkelijk worden ondermijnd door een gebrek aan steun van niet-lidstaten. Het is in het belang van de EU om de bioveiligheid in het Suezkanaal proactief te bevorderen, samen te werken met Egypte en de internationale maritieme industrie, en deze fundamentele bedreiging voor het sociaal-ecologische systeem in het

Middellandse Zeegebied aan te pakken. Gezien de moeilijkheden bij het uitroeien van gevestigde mariene invasieve soorten moeten adaptieve beheersinspanningen gericht zijn op het bevorderen van bewustwording en educatie bij het publiek, het stimuleren van gerichte visserij en het bevorderen van een voortdurende verwijdering uit het natuurlijke milieu".

Of deze conclusies zullen leiden tot het beoogde resultaat blijft de vraag. Na verloop van tijd zullen sommige inheemse soorten evolueren of zich aanpassen om naast de koraalduivel te bestaan, maar dit proces kan vele generaties in beslag nemen en is mogelijk niet voldoende om een afname van de populaties op de korte termijn te voorkomen.

Het is dus weinig waarschijnlijk dat de huidige generatie duikers koraalduivels zal kunnen observeren op pakweg de Medes-eilanden, Costa Brava. Maar dat ze er ooit aanwezig zullen zijn, is een quasi zekerheid. Misschien wel tot groot jolijt van de talloze

grote bruine tandbaarzen (Mérour / Epinephelus marginatus) die dan eens iets anders op het menu krijgen.

Zoekt de natuur niet steeds naar evenwicht?

ERIC SELS

De vinstekels van koraalduivels zijn zeer giftig, maar een steek van deze soort is zelden dodelijk voor de mens. Toch zijn er enkele gemelde gevallen waarbij een steek de dood van mensen veroorzaakte. Over het algemeen veroorzaakt een steek extreme pijn, die gepaard kan gaan met braken, stuip trekkingen, lichte verlamming en zelfs ademhalingsmoeilijkheden. De symptomen en reacties van het gif variëren in ernst van persoon tot persoon. Omdat sommige mensen gevoeliger zijn voor het gif dan anderen wordt dringende medische noodhulp sterk aanbevolen, zelfs voor gezonde volwassenen.

Advertentie

Eurolongée Boulouris

Alles inbegrepen van maandag tot vrijdag: 5 nachten, volpension

10 duiken aan € 539 per persoon.

Diep duiken: 6 duiken aan € 336 per persoon. (vullen met zuurstof mogelijk) 6 personen minimum

www.eurolongee.fr

FAX: 04 94 19 03 26 GSM: 06 09 18 53 74 • contact@eurolongee.fr

ENKELE VAN ONZE PARTNERS:

SCUBAPRO
SUB GEAR
BARE
SUUNTO
UWATEC
SHEARWATER METALSUB
BIGBLUE
RIFF
GREEN FORCE
MARES
SEAC
PROCEAN
DIVESYSTEM
UK
DICAPAC
BRIGHT WEIGHT
SEALIFE

DUIKCOMPUTERS DUIKLAMPEN ADEMAUTOMATEN
DROOGPAKKEN JACKETS, ...

showroom

Hofeinde 21, 2350 Vosselaar, België

Tel: +32(0)14 61 12 60

E-mail: Hcv.Bvba@Pandora.Be

www.duikmateriaal.be

Beleef de Oosterschelde Boven Water

Wil jij wel eens zien wat er in de Oosterschelde leeft? Kom dan naar de 'Oosterschelde Boven Water' en geniet mee van de onbekende, wonderlijke onderwaterwereld van de Oosterschelde. Ook voor duikers is het erg leuk, zelfs die weten we af en toe nog te verbazen.

Duikers richten speciaal voor de gelegenheid aquaria in en iedereen is van harte welkom om hierbij aanwezig te zijn. De vrijwilligers van de biologische werkgroep kunnen je van alles vertellen over de dieren in de bakken. De dieren worden weer in de Oosterschelde teruggezet als het water in de bakken te warm voor ze gaat worden.

data & locatie

- ✓ Zondag 26 mei 2024, vanaf 12.30 uur, picknicktafels Burghsluis.
- ✓ Zondag 9 juni 2024, vanaf 12.30 uur, picknicktafels Burghsluis.
- ✓ Zondag 30 juni 2024, vanaf 12.30 uur, picknicktafels Burghsluis.
- ✓ Vrijdag 23 augustus 2024, vanaf 12.30 uur, picknicktafels Burghsluis.
- ✓ Zondag 25 augustus 2024, vanaf 12.30 uur, picknicktafels Burghsluis.
- ✓ Zaterdag 7 september 2024, vanaf 13.00 uur, Het Goese Sas.

Let op: bij slecht weer wordt er besloten om de middag te annuleren. Kijk daarom

altijd van tevoren op de Facebookpagina 'Oosterscheldebovenwater' of het definitief doorgaat.

vrijwilligers van de biologische werkgroep en de Nederlandse Onderwatersport Bond (NOB). ■

De 'Oosterschelde Boven Water' wordt mede mogelijk gemaakt door Nationaal Park Oosterschelde (www.np-oosterschelde.nl), de

LILIAN SCHOONDERWOERD
CARLA VAN WESTING

Advertentie

**DUIKTANK
TE HUUR**
+32 475 73 25 74

DUIKSHOP
Diverse duikmerken - Vulstation
Eigen onderhouds- & hersteldienst
Verhuurdienst
www.aqualand.be - info@aqualand.be

Wist je dat olifantsvissen door elkaars 'ogen' kijken?

Foto: hoban_nz

Als mens gebruiken we tegenwoordig niet enkel onze ogen om onze omgeving waar te nemen. Met de huidige technologie kunnen we geluids- en radiogolven onder de vorm van sonar en radar inschakelen om bijvoorbeeld onderzeeërs en vliegtuigen te besturen. In de dierenwereld bestaat dit al heel lang onder de vorm van echolocatie, denk maar aan vleermuizen en dolfinen. Deze dieren sturen ultrasonische geluiden uit en luisteren naar de weerkaatste echo's.

Wetenschappers weten reeds geruime tijd dat sommige vissen elektrische velden in hun omgeving kunnen waarnemen. Sommige gaan ook zelf elektrische velden genereren. Het bekendste voorbeeld daarvan is de sidderaal. Olifantsvissen (*Gnathonemus petersii*) kunnen dit ook. Deze, tot 20 centimeter grote vissen, leven in donkere en modderige Afrikaanse rivieren. Met ogen kan je er niet veel aanvangen, de reden waarom ze waarschijnlijk een elektro-sensorisch systeem ontwikkeld hebben. In hun staartvin bevindt zich een zendertje dat een elektrisch veld creëert. Roofdieren, prooien en obstakels verstoren dit veld, wat de vis waarneemt via sensoren in de huid op zijn kop, rug en buik. De signalen gaan naar zijn hersenen – net zoals ons netvlies dat doet – en vormt daar een beeld van zijn omgeving.

Menselijke radarsystemen gebruiken meestal veel verschillende sensoren in een netwerk om gedetailleerdere beelden te

produceren. Met dit feit in het achterhoofd vroegen Nathaniel Sawtell en Federico Pedraja van het Departement Neurowetenschappen van de Columbia Universiteit New York zich af of olifantsvissen dat mogelijk ook doen? Om deze hypothese te onderzoeken, bouwden ze eerst een computermodel dat de elektrische omgeving van de olifantsvis nabootst. Daarin onderzochten ze of individuele vissen er baat bij zouden hebben als ze ook de elektrische beelden zouden ontvangen van nabije soortgenoten en die zouden combineren met hun eigen beeld. Dat was duidelijk het geval. In het model konden de dieren samen driemaal verder kijken dan alleen, wat hun overlevings- en voortplantingskansen aanzienlijk zou doen toenemen.

Vervolgens was het tijd om dit aan de praktijk te toetsen. Het duo observeerde de hersenactiviteit van olifantsvissen in een aquarium, met de focus op het centrum van de hersenen waar de elektro-sensorische informatie verwerkt wordt. En jawel,

ze zagen dat de dieren zowel op hun eigen signalen als die van hun groepsgenoten of op kunstmatige signalen reageerden. Bij een interactie van drie vissen krijgt elke vis dus niet alleen zijn eigen beeld te zien, maar simultaan die van zijn twee soortgenoten vanuit een ander hoek en afstand. Het reactiepatroon kwam bovendien overeen met de voorspellingen van het computermodel. Zo namen de vissen posities in rechte lijn of onder een rechte hoek aan, precies de favoriete posities die door het programma waren voorspeld. Daarenboven voerden vissen onderling soms elektrische dialogen met elkaar – zoals bij het nemen van een bocht met grote precisie – waarbij de dieren hun signalen in een strikte alternerende volgorde uitzonden.

Deze revolutionaire manier van collectief waarnemen is een primeur in de biologische wereld. Het zal echter nog veel onderzoek vergen om de talrijke vragen die het met zich meebrengt te kunnen beantwoorden.

■
STEF VAN UFFEL

Bron: "Do some electric fish sense the world through comrades' auras? Scientists uncover evidence for a new form of collective sensing that appears to enable elephantnose fish to extend their perceptual reach". Peer-Reviewed Publication – Columbia University.

Resultaten van de Grote Schelpenteldag 2024

Foto: Grote Schelpenteldag.

23 maart jongstleden was het weer zover. De Grote Schelpenteldag – een burgerwetenschapsinitiatief opgestart in 2018 door het Vlaams Instituut voor de Zee (VLIZ) – bracht weer meer dan 2.000 vrijwilligers uit drie landen samen op de Noordzeestranden. Na een oproep van de Provincie West-Vlaanderen werden er ook scholen uit verschillende Belgische kustgemeenten bij betrokken. In de week van 18 tot 22 maart telden leerlingen uit het vijfde en zesde leerjaar samen zo'n 4.000 schelpen. Schelpenexperts van Horizon Educatief vzw hielpen nadien in de schelpenklas om hun vondsten te determineren.

De buit bedroeg in totaal 114.000 schelpen van 77 verschillende soorten, verzameld over 400 kilometer kustlijn.

Er werden dus ruim 30.000 schelpen en 11 species meer geteld dan vorig jaar. De top 3 blijft jaar na jaar stevig in het zadel met op de eerste en tweede plaats de halfgeknotte strandschelp (*Spisula subtruncata*) en de kokkel (*Cerastoderma edule*).

In België staat het nonnetje (*Limecola balthica*) op de derde plaats, in Nederland en Frankrijk maakt deze soort slechts 2 à 3% van de gevonden schelpen uit. In Nederland ging de Amerikaanse zwaardschede (*Ensis leei*) met de derde plaats aan de haal.

In Frankrijk prijkt de gewone tapijtschelp (*Venerupis corrugata*) op nummer één.

Het is geen toeval dat we steeds weer op dezelfde top 3 uitkomen zegt Jan Seys van het VLIZ: "Zowat de helft van de aangetroffen schelpen ligt al lang op onze stranden zal daar nog wel een tijdje blijven. Dat geldt met name voor kokkels en halfgeknotte strandschelpen, waarvan de hoofdmoot subfossiel is, d.w.z. daterend van tot wel 8.000 jaar geleden. Ze stammen dus uit een tijd dat onze kust er heel anders uitzag en deze soorten het erg naar hun zin hadden. Vandaar dat deze soorten ook vandaag nog de schelpenfauna van onze stranden domineren. De andere helft aan schelpen

is recent gestorven en geeft ons een beeld van wat zich recent op en rond de zeebodem afspeelt".

De focus lag dit jaar op de exotische schelpen, de niet-inheemse soorten die door toedoen van de mens op onze stranden zijn beland. Net zoals vorig jaar bleek maar liefst 9% uit een ander werelddeel afkomstig te zijn. De top 5 bestaat uit de Amerikaanse zwaardschede (5.873 ex.), het muiltje (1.300 ex), de Amerikaanse boormossel (1.262 ex), de Japanse oester (504 ex) en de Filipijnse tapijtschelp (236 ex). De Amerikaanse strandschelpopulatie, tot voor enkele jaren onbestaande, neemt geleidelijk aan toe met dit jaar 194 gevonden exemplaren.

Losse kleppen van de halfgeknotte strandschelp.

Foto: Beachexplorer.

Het is een interessant gegeven dat het aandeel exotische soorten toeneemt in de richting van het Kanaal. In Nederland is dat 5%, in België 9% en in Noord-Frankrijk maar liefst 19%.

De meest vreemde exotische vondsten werden in Nederland gedaan. De *Anadara kagoshimensis* is een Japanse soort die slechts enkele malen eerder hier waargenomen werd. Een bijna handgrote schelp was aanvankelijk een flinke puzzel voor de experts. Uiteindelijk bleek het om een *Mesodesma donacium* uit Peru te gaan, die

Ruim 30.000 schelpen en 11 species meer geteld dan vorig jaar.

Foto: Natuurmonumenten - Co Harkmans.

vrijwel zeker afkomstig is uit een netje met tropische schelpen zoals die te koop zijn in toeristenwinkels. ■

STEF VAN UFFEL

Een losse klep van een oude kokkel.

Foto: Rykel de Bruyne.

De resultaten kan je downloaden op pagina www.schelpenteldag.nl/resultaten.

Mesodesma donacium uit Peru.

Foto: Jan Deising.

Anadara kagoshimensis is een Japanse soort die door ballastwater o.a. in de Middellandse Zee terecht kwam.

Foto: idscaro.

Advertentie

Duikbrillen

met alle mogelijke correcties

Optiek Schellekens
Strijdersstraat 34
2650 Edegem
03 458 36 22
www.duikbril.be

Ecotoerisme in Pemuteran, Bali

Biorock en Karang Divers stellen hun 'Marine Conservation Project' voor.

Biorock is het belangrijkste herstelproject van koraalriffen in Indonesië. Het werkterrein van deze organisatie ligt aan de noordwestkust van Bali, meer bepaald aan het strand van Pemuteran. Biorock werd in het jaar 2000 met lokale ondersteuning opgericht door twee wetenschappers, prof. Wolf H. Hibertz en dr. Thomas Goreau.

Aan land worden reusachtige metalen structuren in kunstzinnige vormen gelast. Na verankering in zee worden ze onder stroom gezet. Zonnepanelen produceren hiervoor 12 volt stroom met ongeveer 6 ampère per 2 m² structuur. De elektriciteit zorgt ervoor dat er een dun laagje calciumcarbonaat (hoofdbestanddeel van kalkzandsteen) om het metaal heen komt te liggen. Babykoralen worden op deze laag gehecht en hun kalkskelet gaat vervolgens, ook dankzij de stroom, versneld groeien.

Karang Divers

Karang Divers baat vier duikcentra uit in Pemuteran en werkt nauw samen met het Biorockproject. Hippocampus wijdde in het nummer 277 van januari/februari 2020 reeds een uitgebreid artikel aan de ecologische inspanningen van deze organisatie.

Karang Divers plaatst niet alleen om de metalen structuren van Biorock, maar speelt ook een belangrijke rol in de bescherming ervan. Zo maken ze onder meer jacht op de doornenkroonzeester ('Clown- of Thornstarfish' – *Acanthaster planci*), een zeester die een diameter van 40 cm kan bereiken, en op de zeeslak *Drupella cornus* ('Horn drupe' – hoorn steenvrucht) beide predatoren van het koraal. Ze staan ook in voor de herstellingen aan de structuren.

Eén van de vele metalen structuren langs de kust van Bali.

Foto: Karang Divers.

programma's

Aangezien het Biorock-areaal steeds blijft groeien, worden de taken van de onderhoudsploegen groter en complexer. Om die reden biedt Karang Divers nu een 'Marine Conservation' programma aan. Dit programma is bedoeld om de deelnemers op een praktische, maar intensieve manier kennis te laten maken met de bescherming van het mariene milieu. Je kan deelnemen voor een periode van één tot drie maanden.

Het programma van één maand biedt een vijftigtal duiken aan waarin je jonge koraalstukjes op de metalen structuren vastzet en de bestaande montages onderhoudt. Je maakt ook jacht op predatoren. Je neemt deel aan verschillende workshops om je kennis van de marine ecologie aan te vullen.

Meer info: <https://project.karangdivers.id>.

PATRICK SWINNEN

Vooraf de oudere constructies vergen extra onderhoud.

Foto: Ivo Maerder.

Advertentie

TRANFO
duiktank

De Oosterschelde

*Wanneer het water is verdwenen,
als een kledingstuk dat werd weggeschoven
en de schorre zich ontbloot,
is de tijd gekomen om te duiken,
in de mooie Oosterschelde-schoot*

*Iets te vroeg vertrokken,
de stroming neemt ons mee,
mijn buddy en ik,
astronauten, zwevend,
in de armen van de zee*

*Steeds dieper richting noorden,
de helling naar beneden,
tot de bedding is bereikt
en grote blokken vol leven
voor ons tentoon worden gespreid*

*Krabben, kreeften, zeenaalden,
een koppeltje sepia's
een zeepaardje, platvissen
en een slanke botervis,
man wat heb ik dit gemist*

*Een rode poon kijkt me belangstellend aan,
spreidt zijn vleugels
en spoort me aan om ook op te staan,
tot de no deco-time
me waarschuwt om terug te gaan*

*Jo De Mey,
De Waterman,
Wetteren*

Foto: Kris Smets.

Advertentie

Liveaboard ILIKE Indonesië op zijn best!

Voor info en vrijblijvende offerte:
steven@dive-along.com

Duikreizen in samenwerking met:

DIVE ALONG

✉ info@dive-along.com
🌐 www.dive-along.com
☎ +32 (0) 472 54 88 16

DIVING CENTER

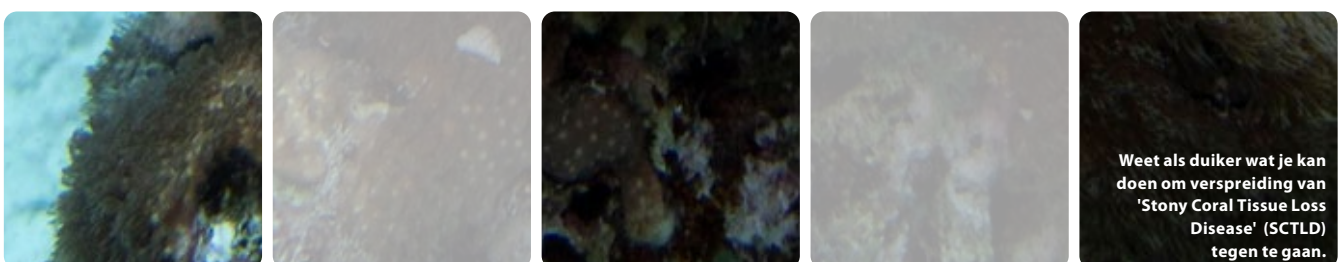
The Big Blue

✉ info@thebigblue.be
🌐 www.thebigblue.be
☎ 09 367 01 20

Koraalziekte in Bonaire

Natuurbeschermers op Bonaire hebben eerder al alarm geslagen vanwege een koraalziekte die 'zeer besmettelijk' is voor het rif. De verspreiding van de 'Stony Coral Tissue Loss disease' is echter alleen maar groter geworden.

Bonaire, gelegen in het zuidelijke Caribisch gebied, staat bij elke duiker wereldwijd bekend als één van de topbestemmingen. Met kristalhelder wa-

ter, een overvloed aan kleurrijk koraal en een diversiteit aan zeeleven biedt Bonaire een ongeëvenaarde ervaring aan duikers van alle niveaus. Het eiland heeft meer dan 80 duiklocaties, variërend van ondiepe koraalriffen tot diepere wrakken, en staat bekend om zijn makkelijke toegang tot de zee, vaak rechtstreeks vanaf de kust. Bovendien is Bonaire een pionier op het gebied van natuurbehoud, met een lange geschiedenis van het beschermen van zijn mariene ecosystemen, wat bijdraagt aan de prachtige en ongerepte duikomgeving. En precies die ecosystemen zijn nu in gevaar!

gekende koraalproblemen

Het koraal wereldwijd heeft het moeilijk door warmere zeeën en oceanen ten gevolge van de klimaatverandering. Wanneer de watertemperaturen te hoog worden, ervaren de algen die in symbiose leven met het koraal (zooxanthellae) stress en worden ze door het koraal afgestoten. Deze algen zijn verantwoordelijk voor het leveren van voedingsstoffen aan het koraal en geven het kleur. Zonder de algen lijkt het koraal wit of 'verbleekt' het, de zogenaamde koraalverbleking of 'coral bleaching'. We verwijzen hiervoor graag naar de diverse artikelen die

hierover reeds in eerdere edities van Hippo-campus zijn verschenen.

Nu is er ook een 'coral bleaching warning' uitgestuurd voor de ABC-eilanden. Mede door het fenomeen van El Niño is het in de Caribische zee nog nooit zo warm geweest als nu, wat natuurlijk nefast is voor het koraal.

Stony Coral Tissue Loss Disease

Hier komt ondertussen nog een probleem bovenop: een koraalziekte genaamd de 'Stony Coral Tissue Loss Disease' (SCTLD), die bij gewekoraalsoorten het fenomeen 'white band disease' (WBD) veroorzaakt. Het gaat hierbij niet om 'bleaching' of verbleking, maar om een ziekte die zeer waarschijnlijk veroorzaakt wordt door een bacterie. Die tast de harde koralen aan, waarbij de koraalpoliepen loslaten van het kalkskelet. Wieren nemen daarna vrij snel de plaatsen van de poliepen in en het koraal sterft af. Niet alle koraalsoorten zijn even gevoelig voor de ziekte en ook voor de mens is het ongevaarlijk, maar bij de 10 tot 20 soorten steenkoraal die ontvankelijk zijn voor de ziekte, slaat ze ongemeen hard toe. De ziekte SCTLD groeit gemiddeld met drie centimeter per dag, maar er zijn uitschieters tot 40 cm per dag en in tegenstelling tot koraalverbleking, maakt SCTLD het koraal echt dood. Bij koraalverbleking is er nog een kans op herstel bij afkoeling van de watertemperatuur, bij SCTLD niet ...

In 2014 werd de ziekte voor het eerst gerapporteerd in de regio van Miami. Er vindt dan ook, vooral vanuit de Verenigde Staten, grootschalig onderzoek plaats naar opties

om de ziekte een halt toe te roepen en te bestrijden (zie ook op de website van NOAA). Op Bonaire is STINAPA verantwoordelijk voor het natuurbehoud. Sinds 1979 zijn zij het oudste onderwaternatuurpark ter wereld. Bonaire is dan ook een voorloper als het gaat om het herkennen en behandelen van de ziekte. Met het 'coral action plan' wordt de toekomst van het kleurrijke rif zo goed mogelijk beschermd tegen de uitdagingen uit de natuur.

De sterfte van koralen als gevolg van koraalziekte is namelijk niets nieuws. Dit is iets waar de aarde altijd mee heeft geworsteld en wat ook in de toekomst uitdagend zal blijven voor de Caribische Zee en bij uitbreiding de ganse wereld. Dat betekent echter niet dat er geen actie vereist is. Hoe langzamer SCTLD zich namelijk verspreidt, hoe groter de overlevingskansen van het koraal. Ook op Bonaire en zelfs rond Klein Bonaire zijn nu delen van het koraal aan het afsterven. De grootste zorg van 'Reef Renewal', die zich bezighoudt met herstel en bescherming, is dan ook dat bepaalde koraalsoorten rond Bonaire helemaal gaan verdwijnen. Werken aan behoud en herstel kan alléén als er nog iets te redden valt.

Onmiddellijk na het ontdekken van de ziekte rond het eiland is er actie ondernomen. Er zijn, naast het sluiten van duikplaatsen, diverse maatregelen genomen. Allereerst kan via de STINAPA-website (www.stinapa-bonaire.org) worden gevraagd waar wel en niet gedoken kan worden. Die website wordt regelmatig geactualiseerd. Raadpleeg die dus zeker voor je vertrekt! Maar er wordt niet alleen passief gereageerd, er wordt eveneens actief gewerkt aan de restauratie van het koraal. Wanneer de ziekte zich heeft verspreid en het koraal heeft aangetast, wordt gezocht naar koraal dat de ziekte heeft overleefd. Dit koraal wordt in stukjes gesneden en onder water in één van de kwekerijen aan kleine 'boompjes' gehangen om te groeien. Op die manier wordt koraal gekweekt dat het genetische kenmerk heeft om resistent te zijn tegen de ziekte en dus een grotere

Foto: Ivo Madder.

Goede stukjes koraal worden in één van de kwekerijen aan kleine 'boompjes' gehangen om te groeien.

kans heeft om te overleven bij een eventuele volgende uitbraak. Voor ander koraal geldt dat hun nakomelingen worden verzameld en de bevruchting wordt verhoogd, zodat er 10 tot wel 30 keer zoveel baby's komen. Maar ook op het land is 'Reef Renewal' bezig met het bouwen van een kwekerij voor koralen. Die kunnen vervolgens uitgezet worden op het rif. Zo hopen ze koralen te vermeerderen die een zekere 'weerstand' hebben getoond tegen zowel de ziekte als de stijgende zee-watertemperaturen.

Daarbovenop wordt ook gezocht naar manieren om de ziekte zelf te bestrijden. Zo werd er in Curaçao eerder gestart met het

Herstelprogramma van het koraal

In 2017 namen twee redactieleden (Bert Janssens en Ivo Madder) deel aan een herstelprogramma van het koraal (Reef Renewal) op Bonaire. We brachten toen al melding over de koraalziekte (zie Hippo nr. 262). Toen ging het in de Caraïbische wateren vooral om de koraalsoorten *Acropora cervicornis* (hertshoornkoraal) en *Acropora palmata* (elandgeweikoraal) die door de 'white band disease' (WBD) werden getroffen. Tot begin 2014 was nog onbekend of WBD veroorzaakt werd door ziekmakende microben of door stress. Biologen hebben sindsdien vijftien verschillende bacteriën ontdekt die enkel op ziek koraal voorkomen. Ook vonden ze trilhaardiertjes (ciliaten) die in dichte kluwen intact koraalweefsel opvra-ten. De biologen konden de ziekte stoppen met een behandeling van de antibiotica ampicilline en paromomycine. Andere antibiotica genazen het koraal niet, maar doodden wel alle trilhaardiertjes en verschillende bacteriën. Uit die experimenten leidden de biologen af dat drie bacteriesoorten de veroorzakers zijn van WBD. De trilhaardiertjes en overige bacteriën komen waarschijnlijk daarna af op het beschadigde koraalweefsel en tasten het verder aan. Vooral de trilhaardiertjes tasten het nog gezonde koraal verder aan. In het wild voorkomend koraal behandelen met antibiotica is echter geen goed idee. Bacteriën kunnen immers resistent worden. Daarnaast kunnen antibiotica ook goedaardige bacteriën doden. Alleen voor ziek aquariumkoraal is antibiotica een optie. De 'Coral Restoration Foundation' dijt WBD in door de witte stukken tussen het koraal uit te knippen, zodat het goede koraal niet verder aangetast wordt door de trilhaardiertjes.

Foto: Rudi Brocken.

De vuurworm kan de bacterie overdragen die SCTLN veroorzaakt.

Onderzoeken door Israëlische wetenschappers hebben ook aangetoond dat de vuurworm (*Hermodice carunculata*) bij het vreten aan koralen de bacterie kan overdragen die de 'Stony Coral Tissue Loss Disease' veroorzaakt.

toepassen van een antibiotica op de koralen, namelijk Amoxicilline (een gekend antibioticum bij jonge ouders). Met het middel zou het mogelijk zijn om de bacterie op een stuk koraal te doden. Elk stuk koraal dat wordt aangetast, zou dan ingesmeerd moeten worden. Door het meerdere malen insmeren van dit stuk koraal, heeft men de hoop dat de ziekte gestopt wordt. Een intensieve klus, waarvan nog niet duidelijk is of het een positief effect gaat hebben op langere termijn. Bovendien heeft stukken koraal insmeren met antibiotica natuurlijk ook een keerzijde. Want in hoeverre is het gevaarlijk voor natuur, mens en dier om antibiotica in open water te brengen? Kan dit straffeloos of krijgt de omgeving hier op de langere termijn last van? Vragen waar momenteel nog geen antwoord op gegeven kan worden. Dat het middel ook als antibioticum bij de mens

Sommige duikplaatsen zijn, ter voorkoming van de verspreiding van de koraalziekte, verboden om te duiken.

Foto: Rob Koel.

gebruikt wordt, doet echter vermoeden dat het risico beperkt is. Daarom werd in samenwerking met diverse overheidsinstanties, waaronder het RIVM (de Nederlandse gezondheidsdienst), beslist om de koraalriffen van Bonaire te behandelen met het antibioticum.

Om de koraalziekte te bestrijden gaat STINAPA de gehele westkust aanpakken. Aan de noordkant beginnen ze bij 'Washington Slagbaai Park'. Uiteindelijk werken ze alle duiksites vanaf daar af. De organisatie zoekt voor het behandelen van het koraal hulp van vrijwilligers. Ervaren duikers kunnen zich aanmelden bij STINAPA om te helpen de ziekte de baas te worden.

en wij duikers

Maar zelfs als je niet kunt helpen bij de actieve bestrijding van de ziekte, is er al veel dat je als duiker kunt doen om de verspreiding tegen te gaan. Zoals eerder aangegeven heeft STINAPA een interactieve kaart op hun site waar duikplaatsen aangeduid worden met een kleurcode. Groen is geen probleem, bij oranje duikstekken werd de bacterie vastgesteld en rode duiksites zijn tot nader order verboden duikgebied. Veel duikers kiezen ervoor al hun duiken te plannen in uitsluitend de groene zones. Niet alleen kun je daar genieten van het kleurrijke koraal, je vermindert ook het risico dat de ziekte zich onnodig verder verspreidt. Mocht je toch per se willen duiken op een plek die oranje gemarkeerd is, dan kan dat. Door je duiken te plannen aan de hand van een

simpel stoplichtsysteem, bescherm je het Caribische koraal. Je start je duikvakantie altijd in de groene zones, gaat daarna door naar de oranje gebieden en slaat de rode zones over. Op die manier voorkom je dat je eerst op een geïnfecteerde locatie bent geweest en daarna koraal in de gezonde(-re) gebieden aantast, doordat je de bacterie meeneemt in je duikuitrusting.

Het is belangrijk dat je je extra nauwkeurig aan de voorschriften houdt en tussen de duiken door je uitrusting ontsmet. Op een aantal plaatsen, onder andere in het 'Washington Slagbaai Nationaal Park', staan spoelstations met een voorlichter die

El Niño

El Niño is een klimaatfenomeen dat wordt gekenmerkt door de abnormale opwarming van de zeewatertemperaturen in de centrale en oostelijke evenaar van de Stille Oceaan. Deze opwarming verstoort typische weerpatronen over de hele wereld en heeft verschillende effecten op het weer en het klimaat.

De belangrijke kenmerken van El Niño zijn:

- 1. Opwarming van de Stille Oceaan: tijdens El Niño-evenementen strekken warmer dan gemiddelde zeewatertemperaturen zich uit van de kust van Zuid-Amerika naar het centrale deel van de Stille Oceaan.**
- 2. Veranderingen in atmosferische circulatie: El Niño verandert atmosferische circulatiepatronen, wat van invloed is op de verdeling van neerslag en temperatuur over de hele wereld. Het kan leiden tot droogtes in sommige regio's en tot verhoogde neerslag in andere.**
- 3. Globale klimaatimpact: El Niño-evenementen hebben wereldwijde effecten op weerpatronen. Deze effecten kunnen zware regenval, overstromingen, droogtes, hittegolven en veranderingen in de frequentie en intensiteit van tropische stormen en orkanen omvatten.**

Aan de andere kant, de tegenhanger van El Niño, La Niña, omvat koeler dan gemiddelde zeewatertemperaturen in de centrale en oostelijke Stille Oceaan. La Niña-evenementen hebben vaak tegenovergestelde effecten op wereldwijde weerpatronen dan El Niño, waaronder verhoogde neerslag in sommige regio's en droogtes in andere.

El Niño en La Niña maken deel uit van het bredere klimaatfenomeen dat bekend staat als de El Niño-Zuidelijke Oscillatie (ENSO), wat verwijst naar de periodieke variatie in zeewatertemperaturen en atmosferische omstandigheden in de evenaar van de Stille Oceaan. Deze fenomenen komen typisch eens in de twee tot zeven jaar voor en kunnen aanzienlijke effecten hebben op ecosystemen, landbouw, economieën en samenlevingen over de hele wereld.

helpt bij het verantwoord spoelen. Ook een aantal grote duikscholen en resorts stellen een spoelstation ter beschikking aan de bezoekers.

Als duiker hou je je dus aan onderstaand vierstappenplan:

1. Reinig je duikspullen voor en na elke duik.
2. Zorg dat je weet waar je mag duiken. De actuele stand van zaken vind je op de kaart op de website van STINAPA.
3. Plan je duiktrip volgens het stoplichtsysteem. Dat betekent: begin je duikvakantie in het groene gebied, ga door naar oranje en duik niet in de rode zone.
4. Voor extra toegevoegde waarde: rapporteer je bevindingen, duik per dag op één locatie en blijf weg van geïnfecteerde zones.

De vraag is of dat voldoende is. Het antwoord is 'waarschijnlijk niet'. Wij duikers zijn namelijk zeker niet de enigen die de bacterie verspreiden. Scheepvaart en vooral bulkwater dragen sterk bij aan verspreiding. Maar laat dat vooral geen excuus zijn om zelf niks te doen. ■

WIM BOLLEIN

Ponton Gavers

Domein De Gavers Harelbeke heeft nu een drijvend ponton om gemakkelijker in en uit het water te gaan.

Ook voor duikers met een handicap is het ponton erg nuttig.

Foto's (3): Peter Ryngaert.

Het plaatsen van het ponton.

Foto: OVWW.

Het Provinciaal Domein De Gavers in Harelbeke (niet te verwarren met Geraardsbergen) biedt talrijke sportmogelijkheden, waarbij een gedeelte van het uitgestrekte meer voorbehouden is voor het sportduiken. Er werd nu ook een ruim drijvend ponton aangelegd om gemakkelijker in en uit het water te gaan. Daarenboven is er sanitair en zijn er kleedkamers met warme douches voorzien voor zowel mannen als vrouwen. Vele Vlaamse duikclubs maken dan ook graag gebruik van deze faciliteiten.

Ook duikers met een handicap zijn regelmatig in De Gavers terug te vinden. Voor

sommigen van hen is het te water gaan en het eruit komen moeilijker. Om daaraan tegemoet te komen, deden een aantal clubs die opleiding geven aan duikers met een handicap een gezamenlijk aanvraag bij de Provincie West-Vlaanderen voor een betere watertoegang ... en de Provincie stemde toe.

In samenwerking met Patrick Verbouw van de firma Vetrapo en de plaatselijke duikers werd een ontwerp klaargestoomd en verwezenlijkt: een waterbestendige metalen constructie met een schuine helling die tot 50 cm onder water gaat, zodat men letterlijk met de rolstoel tot in het water kan rijden. Het gevaarte is 7 meter lang en 2 meter

breed en weegt 520 kg. Op 17 november 2023 werd de constructie naar het domein De Gavers getransporteerd en de dag erna door aannemer tuinwerken Nico Bartier met hulp van leden van de duikclub DIVE+ en OVWW (Oost-Vlaamse Wet Wheels vzw) met man en macht op zijn plaats gebracht en bevestigd aan het bestaande duikponton. Een werk van lange adem, waarbij verschillende duikers met behulp van hefballonnen instonden voor de verankering op de zandrijge bodem. Een grote dank aan deze vrijwilligers voor hun inzet om het duiken voor duikers met een handicap gemakkelijker te maken. Ook veel dank aan Peter Ryngaert voor de onderwaterfoto's van het ponton.

RUDI SCHOLLAERT
& THOMAS TACK

SeaLife®

SEADRAGON®

Foto/Video- & Duiklampen

SL677

Sea Dragon 2000F

Perfect voor actiecamera's

- ☀️ 2000 lumen
- ◡ 120° Brede lichtbundel
- 🔋 60 minuten*
- ⤵️ Diepte max. 100 meter

SL671

Sea Dragon 2500F

High CRI, mooiste kleuren

- ☀️ 2500 lumen
- ◡ 120° brede lichtbundel
- 🔋 60 minuten*
- ⤵️ Diepte max. 100 meter

Ook beschikbaar als Duo 5000 Set SL989

SL678

Sea Dragon 3000F Auto

Warme kleuren, Auto Modus en rode leds

- ☀️ 3000 lumen
- ◡ 120° brede lichtbundel
- 🔋 60 minuten*
- ⤵️ Diepte max. 100 meter

Ook beschikbaar als Duo 6000 Set SL691

SL679

Sea Dragon 3000SF Pro Dual Beam

Dubbele lichtbundel & rode leds

- ☀️ Dual Beam - 3000 Lumen breed
120° Brede Lichtbundel
15° Spot Lichtbundel
- 🔋 60 minuten*
- ⤵️ Diepte max. 100 meter

Getoonde modellen zijn exclusief camera of behuizing.

Hoge CRI PRO Serie

SL680

Sea Dragon 5000+

Veel lumen, warme kleuren & rode leds

- ☀️ 5000 - 6000 lumen
 - ◡ 120° brede lichtbundel
 - 🔋 50 minuten op vol vermogen
 - ⤵️ Diepte max. 100 meter
- CRI** 90 Color Rendering

De **Sea Dragon 5000+** start met een briljante 5000 lumen! Verhoog de helderheid verder met een extra boost, waardoor het totaal op 6000 lumen licht komt. De Sea Dragon 5000+ heeft een zon kleurweergave-index van 90, met een fotovriendelijke kleurtemperatuur van 5000K. De Sea Dragon 5000+ beschikt ook over de nieuwe **SeaLife Color-Boost™**-modus die rood en wit licht combineert voor warm en levendig gekleurd licht onder water. Color-Boost™ vult het tekort aan rode kleuren aan en biedt een verscheidenheid aan op kleur afgestemde instellingen voor variabele omstandigheden.

SeaLife-Cameras.eu

SeaLifeCameras

*Brandduur op maximal vermogen / **Maximale brandduur / CRI=Color Rendering Index
Breedte van de bundel is gemeten op land. (Onderwater is dit minder).

SL673

Sea Dragon Fluoro-Dual Beam

Ontdek de wereld van fluorescentie

- ☀️ Dual Beam - Fluoro Bundel
800 Lumen spot
- ◡ 65° Fluoro Lichtbundel
15° Witte Spot Lichtbundel
- 🔋 60 minuten*
- ⤵️ Diepte max. 100 meter

SL963

Sea Dragon Universal Strobe

Geschikt voor elke camera met flitsfunctie

- ☀️ Richtgetal 20
- ◡ 100° (met diffusor)
- 🔋 Tot 500 flitsen (4x AA batterijen)
- ⤵️ Diepte max. 100 meter

Ook beschikbaar als Duo 6000 Set SL988

SL653

Sea Dragon Mini 900S

De meest compacte duiklamp

- ☀️ 900 lumen
- ◡ 14° spot lichtbundel
- 🔋 tot 8 uur**
- ⤵️ Diepte max. 100 meter

Ook beschikbaar als kit met accu en lader SLKIT06

SL654

Sea Dragon Mini 1300S

Hoogwaardig in lumen compact van formaat

- ☀️ 1300 lumen
- ◡ 8° spot lichtbundel
- 🔋 Tot 5,5 uur**
- ⤵️ Diepte max. 100 meter

Ook beschikbaar als kit met accu en lader SLKIT08

Nieuwe reddingsboot Heroz

De Vrijwillige Blankenbergse Zeereddingsdienst verwelkomt haar nieuwe reddingsboot.

Heroz is een acroniem voor Helpen En Redden Op Zee en dat vertelt perfect waarvoor de reddingsboot in dienst is genomen. Heroz werd op 27 april 2024 officieel gedoopt, de bekroning van een aantal jaren hard labeur. In Hippo-campus 291 (nov./dec. 2022) stelden we de werking van de Vrijwillige Blankenbergse Zeereddingsdienst (VBZR) reeds voor. Toen waren de bouw van de nieuwe reddingsboot en de zoektocht naar de broodnodige financiële middelen daarvoor al volop bezig.

We schrijven januari 2020 als een werkgroep van de VBZR samen met de mensen van scheepswerf Habbeké Shipyards in Hoorn (Nederland) aan tafel zit om de plannen voor een nieuwe reddingsboot te bespreken. Het idee broedde al een tijdje, maar die ontmoeting maakte het concreet. De ervaring en vak-kennis van de redders werd tijdens heel wat daaropvolgende gesprekken samengelegd met de expertise van de architecten en ingenieurs van de scheepswerf om zo tot het ideale ontwerp te komen: een boot die de redders in alle omstandigheden comfort en veiligheid biedt, maar ook de eigenschappen heeft van een snel, handig en technisch werkschip. Dat leidde in de zomer van 2021 tot de bouw van een houten model van het werkelijke ontwerp, een mock-up. Grondige test van die mock-up resulteerden uiteindelijk in het definitieve ontwerp dat in het voorjaar van 2022 af was.

de financiering

Toen in de zomer van 2022 met de bouw werd gestart, was de financiering nog niet rond en werd voorzien dat de reddingsboot kon gekocht worden als casco. De romp met

stuurhuis, tubes, geplaatste motoren en jets zou dan worden afgeleverd door de werf, maar de afwerking zou door de vrijwilligers in Zeebrugge gebeuren. Dat kon omdat de VBZR ook op maritiem-technisch vlak de nodige expertise in huis heeft. In het voorjaar van 2023 waren de nodige middelen echter verzameld en kon de boot volledig in de werf

de Reddingsdienst zelf, de volledig onbezoldigde inzet van alle medewerkers, subsidies vanuit de verschillende overheden en de gulle schenkingen van een groot aantal sponsors met Port of Antwerp-Bruges als hoofdsponsor. Zij zorgden niet enkel voor het kapitaal om met de afwerking te kunnen starten, maar spraken ook hun achterban

Meter Anne Martens, arrondissementscommissaris van de Provincie West-Vlaanderen, 'doopt' de reddingsboot.

worden afgewerkt. Plan B was dus niet langer nodig, wat een enorme tijds winst betekende.

De kost van de reddingsboot werd initieel geraamd op 1,2 miljoen euro en die prijs is gehandhaafd, vooral dankzij het feit dat het aluminium al besteld was voor de grote prijsstijging van bouwmaterialen plaatsvond. De nodige middelen zijn er gekomen dankzij de bijdrages van de steunende leden, het jarenlange spaarzaam beleid van

aan wat resulteerde in heel wat sponsors uit de havens van Brugge en Antwerpen. Daarnaast stonden hun eigen schrijnwerkers ook in voor de betimmering van de boot.

de ingebruikname

Meter Anne Martens, arrondissementscommissaris van de Provincie West-Vlaanderen en peter Rob Smeets, COO van Port of Antwerp-Bruges mochten de reddingsboot op 27 april boven de doopvont houden tijdens

Eerst werd een mock-up gebouwd die uitvoerig getest is.

De reddingsboot in haar aluminium jasje.

een officiële plechtigheid. Het grote publiek kon met de Heroz kennismaken tijdens de Blankenbergse Havenfeesten twee weken daarna. Heroz vormt nu samen met de Sterken Dries, de Rescue Lions en de Straffe

Hendrik de VBZR-vloot. Geleidelijk aan zetten de vrijwilligers de nieuwe reddingsboot in bij interventies en ondertussen wordt er volop geoefend om zo het in vaartuig alle omstandigheden te leren kennen. De Straffe

Hendrik, gebouwd in 1990 en sinds 2010 bij de VBZR in dienst, staat te koop. ■

NATALIE DECROCK

Wat maakt deze reddingsboot zo uniek?

De Heroz is een eigen ontwerp en komt in hoge mate tegemoet aan de eisen die het reddingswerk aan de Belgische kust stelt.

1. De boot is comfortabel en veilig voor de redders zelf: ze is heel ruim en overal vlot toegankelijk, de boot beschikt over heel grote vensters wat zorgt voor een 360° zicht vanuit de cabine en mocht het ooit toch eens mis gaan, dan is de reddingsboot zelfoprichtend.
2. De romp is speciaal ontworpen om in de Noordzee te varen, in korte, snelle golven.
3. Het is een snel schip dat wel voldoende trekkracht heeft om andere boten los te krijgen.
4. De boot beschikt over heel veel technische snuffjes die het werk van de redders makkelijker maken. Wat op de markt was voldeed vaak niet aan de eisen en heel wat zaken zijn dan ook speciaal ontwikkeld voor deze reddingsboot. Door hun jarenlange ervaring weten de redders precies wat ze nodig hebben.
5. Toch is eenvoud het sleutelwoord. Alles is zo simpel mogelijk gehouden, maar tegelijkertijd heel doeltreffend gemaakt. De VBZR werkt immers met vrijwilligers, die heel verschillende achtergronden hebben en alles zelf doen.

Specificaties

- Lengte: 13,81 m
- Breedte: 4,5 m
- RIB / aluminium romp
- Snelheid: 40+ knopen
- Kamewa waterjets
- MAN i6-850 motoren
- Gewicht: 14 ton

Lid worden

Heb je zelf een boot en kom je regelmatig op de Noordzee, dan is het afsluiten van een lidmaatschap een goed idee. Naast de vrijwilligers zijn de steunende leden en de sponsors ook degenen die de reddingsdienst mee draaiende houden. De VBZR mag dan wel erkend zijn als SAR-organisatie, slechts sinds enkele jaren ontvangen ze een subsidie van de overheid. De reddingsdienst rekent dan ook nog steeds op lidgelden en giften en kan overleven door zeer spaarzaam te zijn. Lidmaatschap is de belangrijkste bron van inkomsten.

Lid worden kan al vanaf € 90,00 per kalenderjaar en daarvoor krijg je gratis hulp binnen de 5-mijlszone tussen Cadzand en Oostende tot aan de dichtstbijzijnde veilige haven. Buiten deze zone wordt een uurvergoeding aangerekend. Berging en lichting zijn niet in die prijs inbegrepen en ook voor boten groter dan 35 ton waterverplaatsing geldt een andere regeling.

Neem een kijkje op www.vbzt.be/lidkaart voor de geldende voorwaarden.

De lidgelden en de vergoedingen die worden aangerekend aan niet-leden of voor acties die buiten het lidmaatschap vallen, zorgen ervoor dat het geld, dat nodig is om de boten van brandstof te voorzien, defecte onderdelen te vervangen en nieuw materiaal aan te kopen, in het laatje komt.

SCUBAPRO

SCUBAPRO TESTDAGEN 2024.

Kom naar het Zilvermeer in Mol en geniet van je eerste duik, begeleid door toffe instructeurs van NELOS vzw (de Nederlandstalige Liga voor Onderwateronderzoek en -Sport). Bovendien krijg je gratis materiaal van SCUBAPRO aan om uit te testen. Je betaalt enkel de inkom van het Zilvermeer.

Inschrijven voor een gratis duikinitiatie kan via secretariaat@nelos.be of via +32 15 29 04 86

**GRATIS
SCUBAPRO
PRODUCTEN
TESTEN**

ZILVERMEER - MOL - BELGIË
ZATERDAG 29 EN ZONDAG 30 JUNI 2024
START = 10.00 U - LAATSTE DUIK = 16.00 U

duikmateriaal.be

nelos.be

diving.nuclea.be

scubapro.com

watersportcentrale.eu

zilvermeer.be

Dijktrap

Anna Jacoba Polder

De Nederlandse Onderwatersport Bond (NOB) pakt de toegang van de duikplek 'Anna Jacoba Polder' aan.

De Nederlandse Onderwatersport Bond laat dit voorjaar een veilige toegang tot het water bij de Zeeuwse duikplek Anna Jacoba Polder aanleggen. Bij deze populaire duikplek ontbreekt een goede trap om veilig in en uit het water te komen. (Nvdr: de aannemer startte op 24 april 2024 al met de voorbereidende werken, dus mogelijk is de trap klaar op het moment dat je deze Hippocampus ontvangt).

"We zijn van plan om op het dijktalud een betonnen trap aan te leggen die ver genoeg het water in loopt", zegt Desmond van Santen, belangenbehartiger bij de NOB. "We gebruiken voor deze trap onze ervaringen van eerder geplaatste trappen. Zo komen er bij deze trap ook anti-sliproosters en een stevige leuning".

Met de komst van de nieuwe trap verdwijnt ook het gebruik van de aanmeersteiger door duikers om het water in en uit te komen. Doordat er op deze duikplek geen goede toegang is, lopen duikers vaak langs de steiger het water in en uit wat gevaarlijk kan zijn en niet is toegestaan, omdat je bij een aanmeersteiger niet mag duiken. De steiger wordt onder andere gebruikt door het fietspontje tussen Anna Jacoba Polder en Bruinisse. Door ver genoeg van de steiger een nieuwe trap te plaatsen, wordt de duikplek meteen een stuk veiliger.

De nieuwe dijktrap wordt grotendeels door de NOB zelf gefinancierd. Verder betaalt de gemeente Tholen mee. Een groot deel van de duikers komt uit België. We zoeken daarom manieren om Belgische duikers, voor degenen die dat willen, te kunnen laten bijdragen aan betere voorzieningen en onderwaternatuur. Dit zou bijv. via een tijdelijke crowdfunding mogelijk zijn. ■

DESMOND VAN SANTEN (NOB)

Advertentie

mares®

STAY CONNECTED

BECOME ONE WITH THE OCEAN

SIRIUS

SCAN FOR MORE INFO

ENHANCE YOUR UNDERWATER EXPERIENCE AND MONITOR YOUR DIVES AT A GLANCE. A RELIABLE PARTNER BOTH IN AND OUT OF THE WATER, THIS WATCH-STYLE DIVE COMPUTER OFFERS AN EASY-TO-READ COLOR DISPLAY, MULTIMIX DIVING OPTIONS, COLOR CUSTOMIZATION, BLUETOOTH AND MORE. FOR DEMANDING DIVERS SEEKING THE BEST.

Snotolf (*Cyclopterus lumpus*).

Juvenile sepia (*Sepia officinalis*) tussen geweispons (*Haliclona oculata*).

Ballonegelvis
of bruine egelvis
(*Diodon holocanthus*).

Rebreatherduik in de Belgische mijn Denee.

Kortsnuitzeepaardje (*Hippocampus hippocampus*).

Zeekat of sepia (*Sepia officinalis*).

Dwergpijlinktvis (*Alloteuthis subulata*).

Geschulpte hamerhaai of Lewins hamerhaai (*Sphyrna lewini*).

Spoor in een ondergelopen mijn.

Wrakduik.

Naam Kenneth Dupont

Brevet/titel 2*Instructeur

Fotografiebrevet nee

Club Mantis Divers Club

Duikt sedert 1999

Aantal duiken 1350

Aantal fotoduiken 250

Duikplaatsen Zeeland, Noordzee, Schotland, Mexico, Truk Lagoon, Filipijnen, Frankrijk, Noorwegen, Jutland, Ierland, Egypte, ...

Camera Sony NEX-5n

Behuizing Nauticam

Lenzen Fisheye Groothoeklens E2.8/19 en Macro E3.5/30

Flitsen Inon D-200 en videolampen 2x15.000 lumen

Facebook www.fb.com/kenneth.nele

Instagram www.instagram.com/ken_du_82

Pyjamaslak (*Chromodoris quadricolor*).

55 jaar geleden

uit Hippocampe nr. 25

juni 1969

Examen Hulp-Monitor (nu 1*1)

De Vlaamse geslaagden voor de titel van Hulp-Monitor: Joseph Bijmens (COWOL), Etienne Dewaele (Gentse Dolfijnen), Jos De Winter (Amphora), Constant Leys (CVD), Jos Audenaerd (Amphora), Fernand Roelants (Aquanauten), Zeger Van der Rol (Manta), Wim Van Doeselaer (Amphora).

Zij mogen zich kandidaat stellen voor de pre-stage (nu 2*1-stage) van 1970.

Medische Commissie

De beslissing van de Nationale Monitors, die het moeilijkste lag, was het verplichten van EEG en EKG voor de aanstaande monitors. Het is bekend in de geneeskunde dat pre-epileptische patiënten gevoelig zijn voor drukverschillen. De personen in kwestie lijken uiterlijk gezond, hadden nooit aanvallen en zullen er misschien nooit de verschijnselen van hebben, maar indien dit wel het geval mocht zijn, zou dit waarschijnlijk gebeuren tijdens het duiken. Het EEG zal hier uitsluitsel geven.

Dr. Jean-Pierre Mortier

45 jaar geleden

uit Hippocampus nr. 74

juni 1979

Medische Commissie

De Medische Commissie NELOS staat volledig achter het besluit van de Medische Commissie CMAS wat betreft de proef stijgen zonder mondstuk. Des te meer daar deze proef bijna overal elders in de wereld werd afgeschaft. Zij verzoekt ook het gebruik van reddingsvest en octopussysteem aan te moedigen.

Stages te Bendor

Nieuwe Nationale Monitors NELOS: Jeanine De Kimpe (Temse Watersport), René Janssens (Neptunus), Roger Pichal (CVD).
Nieuwe Federale Monitors NELOS: Stan Fol (Amphora), François Jacobs (Diestse Sportduikers), Jacques Limpens (Aquanauten), Rudi Schollaert (Gentse Dolfijnen), Marcel Spinnael (Neptunus), Medard Vergucht (Espadon), Marc Vercauteren (Hydra).

35 jaar geleden

uit Hippocampus nr. 124

juni 1989

Ontslag hoofdredacteur

Door beroepsredenen en fair play is het mij niet meer mogelijk de taak van hoofdredacteur te dragen. 10 jaar redactie Hippocampus hebben me veel voldoening geschonken. Langzaam is ons bondsblad uitgegroeid tot een volwassen persoonlijkheid die representatief is voor NELOS: eigen redactie, eigen drukker, eigen beheer en vanaf volgend jaar eigen commissie.

Rudi Schollaert

Zwembadexamen Clubmonitor te Ganshoren

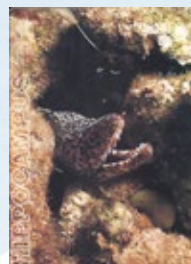
Na de theoretische en didactische proeven is het zwembadexamen het slot. De nieuwe NELOS-Clubmonitors zijn: Marc Baekelant

(Manta), Francis Beens (De Boekaniers), Anne Blankaerts (Amphora), Chris Claessens (Yellow Diving), Danny Cnudde (Manta), Danny Coudyser (Coral), Luc Couwels (AKO), Pierre De Mol (Alpha), Johan De Vent (Coral), Henri Joris (Torpedo), Walter Mellaerts (Amykos), Johan Muysoms (Atlantic), Linda Peeters (Neptunus), Johan Put (Nautilus), Ernest Rutsaert (Amphora), Luc Thienpont (Thalassa), Arthur Timmermans (WDS), Willy Van der Poel (Zeester), Marc Van Gorp (Nuclea), Frans Van Handenhove (Alpha), Frank Van Landeghem (Amphora), Daniel Van Zegbroeck (DUKLO), Carl Vanderhulst (Nuclea), Paul Vandewouwer (Yellow Diving), Erik Vonk (AKO).

25 jaar geleden

uit Hippocampus nr. 174

juni 1999

OWT toch niet dood?

Atlantis Lier kreeg het zwembad vol met enthousiaste deelnemers. Onderwatertechnieken kan je eigenlijk vergelijken met een cocktail van volgende ingrediënten: een beetje fysiek, een scheutje vindingrijkheid, enkele druppels zelfbeheersing, een schepje teamspirit, een snuifje uithouding, enkele blokjes fair play en een teentje plezier.

CMAS – Nieuw duikteken

In haar zorg om de onderwatercommunicatie te verbeteren heeft CMAS bij de 22 internationale CMAS-duiktekens een 23e toegevoegd: met beide handen vormt men de letter T en dit betekent: "Ik ben op halve druk". Of anders gezegd: de druk die in mijn duikfles was bij het begin van de duik, is gehalveerd.

Club in de kijker

De Vilvoordse duikersclub VVDC bestaat 30 jaar.

15 jaar geleden

uit Hippocampus nr. 224

mei-juni 2009

Duikexpeditie naar de Britannic

In september 2008 vertrok een expeditie met NELOS-duikers naar het Griekse eiland Kea. Doel van de expeditie: het zusterschip van de Titanic verkennen, de staat van het wrak vastleggen en trachten te ontdekken wat de ware oorzaak was van de ramp die de laatste liner van de White Star Line trof. Een ware uitdaging: in het geval van de Britannic is dat de diepte (120 m), stroming en in één van de 's werelds drukste vaarroutes. De NELOS-deelnemers waren: Steven Wouters, Stef Teuwen en Danny Moens.

Stef Teuwen

Reünie van Espadon

Onder impuls van Medard Vergucht werd een reünie georganiseerd voor de oud-leden van CAS-Espadon-COA. De duiksportvereniging werd in 1963 gesticht voor duikers van de Belgische Strijdkrachten in Duitsland door sportofficier Rik Voorhelst, die lid was van The Frogmen.

De jonge club kreeg steun van instructeurs van CLAS-Luik, Jean Orban en Jean Wetzels. In 1995 werd de club ontbonden wegens de terugtrekking van het Belgisch leger uit Duitsland.

Club in de kijker

Wilrijkse Duikschool vierde haar 30 jaar bestaan.

Advertentie

Als u zorgt voor het verbeteren van uw persoonlijk record...

...dan zorgt arena voor de rest. Sinds jaar en dag is arena vooraanstaand verzekeringspartner van talloze sportfederaties. Zo kan u gerust zijn dat u zelfs bij het beoefenen van uw favoriete sport kan rekenen op de steun van een deskundig team op die momenten dat het minder goed gaat.

Voor meer inlichtingen en advies surf naar www.arena.be.

NIEUW

**Nijverheidslaan 21
8880 Ledegem**

+32 (0)496 12 70 27
+32 (0)497 46 88 62

www.divetech.be info@divetech.be

divetech
submerge technician

Openingsuren
Di Woe Don 09.00-12.00 & 13.00-18.00 | Vrij 09.00-12.00 & 13.00-20.00 | Za 13.30-18.00

CMAS Wereldbekerwedstrijden vinzwemmen

Het vinzwemseizoen van 2024 begon voor Elise en Matisse Croes met twee 'CMAS World Cups', waarbij ze streefden naar selectietijden voor het WK vinzwemmen later dit jaar in Belgrado (Servië). Tijdens deze wedstrijden wisten zij mooie prestaties neer te zetten. Elise verbrak een Belgisch record en zwom drie selectietijden voor het aankomende WK Vinzwemmen in Belgrado. Matisse voegde daar twee solide Belgische records aan toe, wat hun vastberadenheid en toewijding aan de sport benadrukt. Bovendien zal Elise eind april ook deelnemen aan 'FISU World University Championships Finswimming' in Colombia, waarmee ze haar internationale aanwezigheid in de vinzwemwereld verder versterkt.

Door een wijziging in het reglement vorig jaar is de 'CMAS World Cup' nu verspreid over drie dagen in plaats van twee. Een belangrijke verandering is de mogelijkheid om je te kwalificeren voor de 'World Games 2025' (Chengdu, China) tijdens een 'World Cup', terwijl dit voorheen alleen tijdens een wereldkampioenschap kon. De evenementen die in aanmerking komen voor kwalificatie zijn de 50 m BF (oppervlaktezwemmen met bi-fins) en 100 m BF, waarbij de zes beste tijden worden geselecteerd. Elise trachtte om zich zo dicht mogelijk bij een kwalificatie voor de 'World Games' te plaatsen. Niet verwonderlijk dus dat zelfs de eerste 'World Cup' al een indrukwekkend deelnemersveld van 522 atleten kende, waarbij een aanzienlijk aantal atleten uit de wereldtop aanwezig was.

eerste wereldbekerwedstrijd

De eerste World Cup vond plaats van 23 tot 25 februari in Aix-en-Provence, Frankrijk. Vanwege Matisse zijn drukke schema nam

alleen Elise deel aan deze wedstrijd. Beide atleten combineren vinzwemmen met redend zwemmen, wat een zorgvuldige planning van trainingen en wedstrijden vereist.

Het wedstrijdprogramma van Elise in Aix-en-Provence omvatte geen 400 m BF, maar ze koos naast de vaste onderdelen van 50, 100 en 200 meter BF (bi-fins), ook voor de 50 m SF (surface – oppervlaktezwemmen met vinnen/monovin) en 50 m AP (afstandduiken in apneu). Hoewel deze keuze misschien verrassend lijkt voor sommigen, traint Elise regelmatig met monovin naast haar gebruikelijke bi-fins, deels ook door haar sterke onderwaterfase in de dolfijnstijl.

Elise vertoonde een degelijke prestatie op zowel de 50, 100 en 200 meter BF, waar ze dicht bij haar persoonlijke records kwam. Op de monovinproeven 50 m AP en 50 m SF zwom ze besttijden, met op de 50 m SF zelfs een nieuw Belgisch record.

Na de wedstrijd van de 50 m AP werd er een heel mooi interview afgenomen dat je op

YouTube kan herbekijken. Een pluim voor de organisatie om zo goed op de hoogte te zijn van de prestaties van alle zwemmers en de berichtgeving erop af te stemmen.

De video van de tweede wedstrijddag in de voormiddag tijdens het '18th World Cup Finswimming 2024' kan je bekijken via <https://bit.ly/2024day2am> en op 3:01:30 zie je Elise Croes haar 50 m AP (afstandduiken in apneu) zwemmen. Het interview vind je vanaf 3:04:38.

Deze wedstrijdresultaten zijn veelbelovend, vooral gezien het vroege stadium van het seizoen en na het nemen van een rustperiode. Vorig jaar nam Elise ook deel aan een wedstrijd in hetzelfde zwembad, later op het jaar. Met nu telkens betere tijden dan toen, wijst dit op een mooie evolutie in haar prestaties.

Matisse Croes benaderde tijdens de eerste wedstrijddag zijn persoonlijk record op zowel de 50 als de 100 m bi-fins. Tijdens de tweede dag verbeterde hij op de 200 en 400 m zijn eigen Belgisch record.

Foto's (2)/Els Peers.

tweede wereldbekerwedstrijd

De tweede 'CMAS World Cup' vond plaats van 22 t.e.m. 24 maart in Lignano, Italië, waar zowel Elise als Matisse aan deelnamen. Beide zwemmers waren ingeschreven voor alle bi-fins disciplines (50, 100, 200 en 400 m). Het was met 788 deelnemers duidelijk dat het een drukke competitie zou worden op hoogstaand niveau.

Op de eerste wedstrijddag benaderden Elise en Matisse hun persoonlijke records op zowel de 50 als de 100 m bi-fins. Elise blijft 5 honderdsten boven haar eigen Belgisch record, maar hiermee behaalde ze wel een eerste selectietijd.

De tweede dag kondigde zich loodzwaar aan met zowel een 200 m als 400 m BF op het programma.

Matisse wist op de 200 m zijn eigen Belgisch record in de open categorie met maar liefst 2.42 seconden te verbeteren en eindigde op de 13e plaats. Deze prestatie is oprecht indrukwekkend te noemen in dit deelnemersveld met top vinzwemmers, maar ook enkele olympische zwemmers. Vooral als we bedenken dat Matisse nog 18 moet worden (in december) en nu al deelneemt in de senioren categorie.

Elise Croes behaalde de nodige selectietijden voor deelname aan het Wereldkampioenschap in Belgrado.

Elise zwom op de 200 m opnieuw een selectietijd en werd knap 7e. Het is bijzonder jammer dat 200 m BF niet is opgenomen in het programma van de 'World Games', gezien haar sterke prestaties op dit onderdeel. In de namiddag stond de 400 m BF op het programma.

Matisse wist opnieuw 2 seconden van zijn Belgisch record af te snoepen en eindigde op de 12e plaats. Mogelijk was zijn start iets te snel, maar desondanks leverde hij een uitzonderlijk goede prestatie.

Elise wist op de 400 m haar derde selectietijd te behalen en eindigde op een mooie 6e plaats.

Daarmee kwam er een einde aan deze wereldbekerwedstrijd voor Elise en Matisse. Elise wist niet twee (het vereiste aantal selectietijden), maar drie selectietijden te behalen en Matisse verbeterde drie persoonlijke besttijden, waaronder twee Belgische records telkens met ruim 2s. Een bijzonder goede wedstrijd en op sommige vlakken zelfs uitzonderlijk goed.

volgende vinzwemwedstrijden

In de eerstvolgende wedstrijd, eind april, zal Elise deelnemen aan FISU in Colombia, waar ze verdere stappen zal zetten in het internationale circuit van het vinzwemmen. Daardoor zal ze niet enkel haar eigen aanwezigheid, maar ook die van België versterken.

Komende maanden zullen er hoogst waarschijnlijk één of meerdere NELOS-vinzwemmers actief zijn in één van de volgende wedstrijden in binnen- en buitenland.

- FISU World University Championships: 26 en 27 april 2024 – Pereira, Colombia.
- Belgisch Kampioenschap zwembad: 5 mei 2024 – Genk.
- Doortocht van het Schulensmeer: 12 mei 2024 – Lummen (1e manche Beker van België).
- Doortocht van het Albertkanaal: 26 mei 2024 – Hasselt (2e manche Beker van België).
- Défi Monte Cristo: 31 mei t.e.m. 2 juni 2024 – Marseille, Frankrijk.
- Nederlands Kampioenschap: 8 en 9 juni 2024 - Eindhoven, Nederland.
- CMAS WK vinzwemmen: 10 t.e.m. 17 juli 2024 - Belgrado, Servië.
- Belgisch Kampioenschap open water: 1 september 2024 – Lessines (onder voorbehoud en 3e manche Beker van België). Beker van het Zilvermeer: 8 september 2024 – Mol (4e manche Beker van België).
- CMAS WK Masters vinzwemmen open water: 21 t.e.m. 23 september 2024 – Marseille, Frankrijk. ■

FREE DUERINCKX

Elise zal eind april deelnemen aan de 'FISU World University Championships' in Colombia.

Matisse neemt nu al aan de senioren categorie deel terwijl hij nog 18 jaar moet worden.

Foto's (D): Elb Peers.

Advertentie

UW EXPERT IN ONDERWATERFOTO & -VIDEOGRAFIE

WIJ SERVICEN ALLE MERKEN IN EIGEN ATELIER

ONDERHOUD HERSTELLING MAATWERK VERKOOP

WWW.MES-BVBA.BE

MES MARINE EXPEDITION SERVICES

Ontmoeting tussen fotografen in carrière de Floreffe

De 'Ontmoeting tussen fotografen' is een evenement georganiseerd in de steengroeve van Floreffe (Flato) door de 'Commission Audiovisuelle' (CAV) van de 'Franstalige Liga voor Onderwateronderzoek en Activiteiten' (Lifras), in samenwerking met de 'L'Ecole de Plongée de Namur' (EPN) en duikclub 'de la Pévèle' (CPPVL).

De bijeenkomst is toegankelijk voor alle onderwaterfotografen, op voorwaarde dat zij medisch geschikt zijn om te duiken, in orde zijn met hun lidgeld en verzekeringen en dat zij over de nodige duikvaardigheden beschikken.

Om de gezelligheid te garanderen wordt de deelname beperkt tot maximaal 20 groepen (2 personen per team: de fotograaf en zijn buddy).

Beelden kunnen met elk type camera worden gemaakt (spiegelreflexcamera, systeemcamera, actiecamera, smartphone, enz.).

Praktische informatie

Zaterdag 1 juni 2024 (duiken in de ochtend):

- 09.00 uur: openen van de deuren en fotograferen van de groepen;
- 10.00 uur: briefing;
- 10.30 uur: te water gaan (met mogelijkheid tot wisselen van de fotoapparatuur);
- 12.30 uur: vrijgave van de parkeerplaats voor middagduikers;
- 13.00 uur: maaltijd (iedereen brengt zijn eigen picknick mee, mogelijkheid tot bakken op de barbecue);
- 14.30 uur: verplaatsing naar Casa (Saint-Servais);
- 15.00 uur: bewerken en selecteren van de foto's (tot 16.30 uur);
- 16.30 uur: inzending van foto's voor de avondvertoning;
- 17.15 uur: presentatie van het Belgisch kampioenschap onderwaterfotografie en -videografie (OBK 2024);
- 18.00 uur: warme maaltijd (Luikse gehaktballetjes met frietjes);
- 19.00 uur: vertoning van de onderwaterbeelden.

Op zaterdag 1 juni 2024 om 09.00 uur komen de onderwaterfotografen samen in de steengroeve van Floreffe (Rue Euriette, 5150 Floreffe, België). Er wordt 's ochtends gedoken. Zaterdagmiddag is er gelegenheid om de gekozen foto's te kiezen, te verwerken en te projecteren op een grote televisie. Gedurende deze tijd is er gelegenheid voor overleg tussen deelnemers en de instructeurs onderwaterfotografie, die daar aanwezig zijn om je vaardigheden bij het bewerken van de foto's te verbeteren. 's Avonds wordt er een warme maaltijd geserveerd in 'Maison Cabrera' (route de Gembloux, 240 in Saint-Servais, mogelijkheid om de auto te parkeren op de parkeerplaats van het zwembad van Saint-Servais).

De prijs van deelname per persoon is vastgesteld op:

- 15,00 euro voor deelname voor de dag: één duik + avondmaaltijd (drank niet inbegrepen);
- 10,00 euro voor de buddy's: avondmaaltijd (drank niet inbegrepen).

Voor Lifras-duikers verloopt de inschrijving en betaling via de website van Mylifras. Voor andere duikers is het mogelijk om zich in te schrijven via de Pévèle-clubwebsite (<https://club-de-plongee-de-la-pevele.vpdive.com>). De betaling wordt gedaan op de rekening van Pévèle Diving Club. De gegevens voor de overschrijving kan je aanvragen via e-mail (stephane.marcel@free.fr).

info over OBK 2024

Tijdens de meeting zullen tevens de reglementen van het OBK 2024 (Open Belgische Kampioenschap voor onderwaterfotografie en -videografie) worden voorgesteld. Een wedstrijd georganiseerd om vertrouwd te raken met de deelname aan officiële wed-

strijden, zoals het wereldkampioenschap van de 'World Confederation of Underwater Activity' (CMAS).

reglement

Tijdens de 'Ontmoeting tussen fotografen' wordt er geen onderscheid gemaakt tussen het soort toestel waar je de beelden mee maakt. Er zijn twee categorieën beschikbaar:

- ✓ foto met als thema 'Reflectie';
- ✓ vrije keuze van de foto.

Aan iedere deelnemende fotograaf wordt een willekeurig nummer toegekend. Bij het te water gaan zaterdagochtend, wordt er met de camera van de deelnemer een foto gemaakt van de fotograaf met zijn nummer. Deze afbeelding wordt beschouwd als de eerste foto van de fotoreeks van de wedstrijd.

Aandachtspunten (want vaak zijn deze aspecten van belang tijdens officiële wedstrijden):

- De nummering van je toestel moet continu tellen.
- Vergeet niet om de juiste datum in je camera in te stellen voordat je de foto maakt.
- Controleer ook de datum na het vervangen van de batterij en pas die indien nodig opnieuw aan.

De twee foto's (één voor de categorie 'reflectie', één voor de categorie 'vrije keuze') moeten vóór de vertoning op zaterdagavond (17.00 uur) zijn ingeleverd.

De foto's mogen bewerkt worden met een fotobewerkingsprogramma en hier gelden geen beperkingen. Meervoudige belichting in de camera is ook toegestaan (geen blinding in software zoals Photoshop).

Heb je nog vragen, dan kan je ze stellen (in het Frans of in het Nederlands) aan Cathy Grimonpont van de 'Commission Audiovisuelle' (CAV) van Lifras via cathy.grimonpont@gmail.com. ■

CATHY GRIMONPONT

NELOS nu eveneens partnerfederatie van G-sport Vlaanderen

Om de duiksport ook binnen het wereldje van de G-sporters bekend te maken is het NELOS-Bestuur een samenwerking met G-sport Vlaanderen aangegaan.

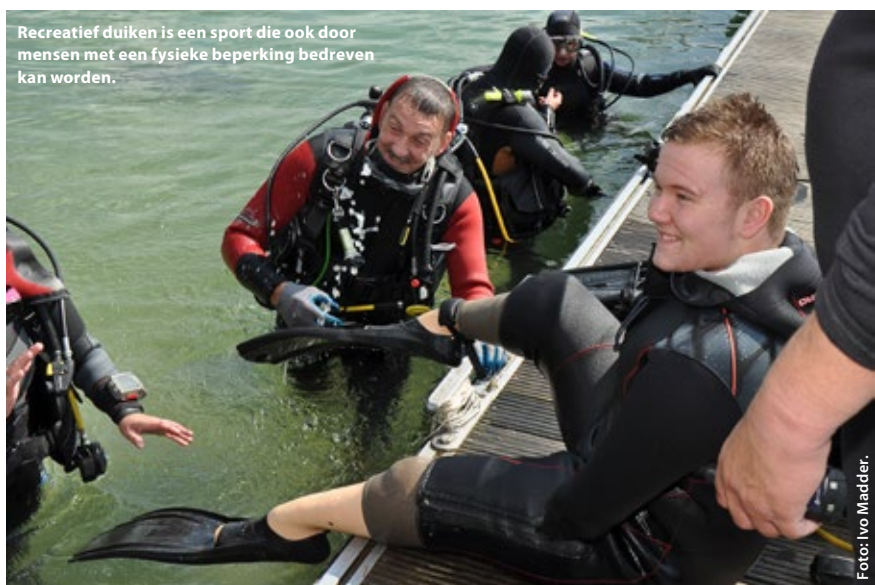
Wat is G-sport? G-sport is de verzamelnaam voor elke sportbeoefening of aangepaste beweegvorm van personen met beperking, psychische kwetsbaarheid of chronische aandoening. De meeste G-sporters sluiten zich aan bij een vereniging, omdat het in de eerste plaats plezierig is en anderen omdat ze de ambitie hebben om de wereld, maar vooral zichzelf te bewijzen dat ook zij topprestaties kunnen neerzetten. Veel Belgische G-sportatleten bewezen dit door hun prestaties op WK's en de Paralympische Spelen.

NELOS en G-sport

NELOS heeft zich vele jaren geleden geëngageerd om ook het recreatief duiken open te stellen voor mensen met een fysieke beperking. Hiertoe werd de 'Commissie Duikers met een Handicap' opgericht, later ondergebracht onder de Commissie Sportduiken als 'Subcommissie Duikers met een Handicap'. Deze integratie moest ervoor zorgen dat deze Commissie en haar leden uit een isolement geraakten, dat ze een betere ondersteuning kregen en dat de integratie bij clubs met valide duikers geoptimaliseerd werd.

De werking van de 'Subcommissie Duikers met een Handicap' draait nu op volle toeren. Er is werk gemaakt van de opname van de duikbrevetten voor de duiker met speciale noden, gespecialiseerde begeleiders en instructeurs in de NELOS-opvolgingssystemen zoals DIVES.

De regelgeving is nu eveneens opgenomen in het NELOS Intern Reglement en de NELOS-Infomap. De opleidingen voor begeleiders en instructeurs lopen volop en nog nooit werden zoveel geïnteresseerden geregistreerd.

Wat biedt de toekomst?

Internationaal is de standaardisatie voor 'Duikers met een Handicap' aangepast, omdat er een betere afstelling op begeleiding, ondersteuning en integratie noodzakelijk was. NELOS moet zich uiteraard aan deze nieuwe trends aanpassen. Het bestuur van de Subcommissie Duikers met een Handicap is inmiddels ingewerkt en maakt er werk van om onze lokale standaards aan deze nieuwe richtlijnen aan te passen, zodat we eind 2024 een perfecte omschakeling kunnen doorvoeren.

Dit alles moet ervoor zorgen dat meer reguliere duikscholen hun deuren open kunnen zetten voor duikers met een beperking. Uiteraard zullen bepaalde niveaus van beperkingen verder aangewezen blijven op de gespecialiseerde duikscholen. Deze centra zullen dan eveneens als doorstromingscentra kunnen fungeren, waarbij de betrokken G-sporter na een basisopleiding en evalua-

tie kan doorverwezen worden voor verdere integratie in de reguliere duikscholen. Om de begeleiding in deze duikscholen mogelijk te maken zullen extra instructeurs en begeleiders moeten gevormd worden, een uitdaging die in het beleidsplan 2025-2028 opgenomen zal worden.

NELOS en G-sport Vlaanderen

NELOS heeft een aantal goed werkende duikscholen waar mindervaliden terecht kunnen. Er wordt promotie gemaakt via folders, op de NELOS-website en via een promotiefilm, maar we moeten toegeven dat de potentiële G-sporter niet altijd de weg naar NELOS vindt. Wie denkt er nu aan dat bijvoorbeeld rolstoelgebruikers ook het onderwatermilieu kunnen bezoeken?

De instroom van G-sporters voor onze sport blijft dan ook beperkt en we moesten een lead vinden die deze groep mensen naar ons aanbod kan begeleiden. G-sport Vlaanderen blijkt in deze de per-

fecte partner te zijn. Zij zetten zich enorm in om potentiële G-sporters via een club en de sportzoeker te begeleiden in hun zoektocht naar een leuke sportactiviteit. Hun medewerkers nemen, nadat een potentiële G-sporter een toetredingsformulier ingevuld heeft, contact met deze persoon op om samen met hem of haar op zoek te gaan naar een gepaste sport.

G-sport Vlaanderen heeft daarvoor een partnership afgesloten met 43 sportfederaties die alle een aanbod uitgewerkt hebben om deze G-sporters in hun midden op te nemen via speciale clubs of gespecialiseerde begeleiding. NELOS heeft een aanbod en werkt met 'Internationale Standaards', niets stond ons dus in de weg om ook een dergelijk partnership aan te gaan. Onze Subcommissie Duikers met een Handicap zal nauw samenwerken met G-Sport Vlaanderen en het nodige doen opdat ons aanbod en onze gespecialiseerde clubs meer variabiliteit krijgt via deze nieuwe relatie. De voorzitter van de subcommissie, Dirk Damen, werd inmiddels door het NELOS-Bestuur gemandateerd om NELOS binnen G-sport Vlaanderen te vertegenwoordigen.

Het Bestuur van NELOS heeft als uiteindelijk doel gesteld dat de duiksport ook gekend is binnen het wereldje van G-sporters, dat de mogelijkheid gekend is dat ook mensen met een beperking op ontdekkingstocht kunnen gaan in de onderwaterwereld en dat ze binnen deze NELOS-kring ruim 10.000 vrienden kunnen leren kennen met wie ze deze prachtige sport kunnen delen.

Misschien moeten we er in de toekomst over nadenken om deze groep de 'NELOS-G-duiksporters' te gaan noemen naar analogie met de benaming die ze krijgen bij collega-sportfederaties. Maar dit is iets wat de toekomst zal uitwijzen... Wij kijken in elk geval uit naar een vlotte en aangename samenwerking met G-sport Vlaanderen. ■

RONNY MARGODT

Doorgroeien tot NELOS-Instructeur is zelfs mogelijk.

Foto: Ann Tielens

Advertentie

Duikshop de 7 zeeën

- ✓ Bekende duikmerken
- ✓ Eigen hersteldienst
- ✓ Vulstation tot 300 bar

Openingsuren:
wo. – do. & vr. 16.30 – 19.00 u
za. 10.00 – 12.00 u & 13.00 – 16.00 u
van 1 november tot 1 maart gesloten op do.

Antwerpsestraat 258 – 2850 Boom
03 888 43 34 – zevenzeen@telenet.be

Underwater Target Shooting

Een nieuwe sport bij CMAS is 'Underwater Target Shooting' of onderwaterdoelschieten in het Nederlands.

Het is een fascinerende en leuke sportdiscipline voor vrijduikers, die halverwege de jaren tachtig het levenslicht zag.

men via Gilles Heinemann (tsc@lifras.be). Bij de Commissie Vrijduiken van NELOS zijn ze volop aan het bekijken om onderwaterdoelschieten ook bij NELOS te implementeren. Deze sportdiscipline is door Arena verzekerd.

Onderwaterdoelschieten, zoals we het nu kennen, is het resultaat van bijna twintig jaar ontwikkeling. Om te beginnen was er één specialiteit, namelijk het raken van een enkel doelwit met zoveel mogelijk speren in één enkele duik tijdens apneu. Nu is de discipline opgesplitst in vier specialiteiten: precisie, biatlon, super biatlon en estafette.

precisie (precision)

Het 'precision'-evenement bestaat uit 10 schoten die in apneu afgevuurd worden op een vast doel in twee rondes van vijf schoten, met een tijd van vijf minuten per ronde. Het centrale doel van de vijf doelen die op één enkel blad zijn bevestigd, bevindt zich op een hoogte van 80 cm van de bodem van het zwembad en op een afstand van drie meter van de schietlijn, waarbuiten de punt van het harpoengeweer niet mag uitsteken.

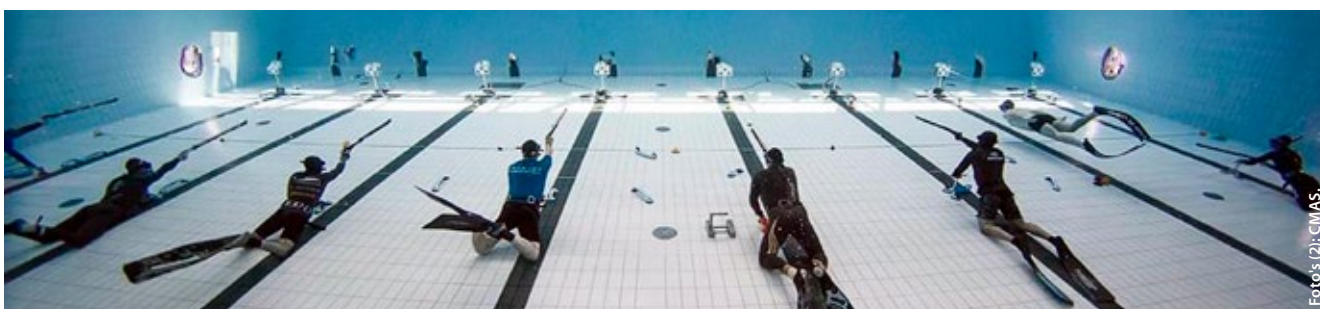
Tussen de schoten door moet de duiker terugkeren naar de oppervlakte, maar de harpoen mag door de duiker enkel onder water herladen worden. De duiker die de meeste punten behaalt, is de winnaar.

Onderwaterdoelschieten kan uitgevoerd worden in een zwembad of in open water, maar zwembaden hebben de voorkeur vanwege het gebruiksgemak en vooral omwille van zichtbaarheidsoverwegingen. Er is niet veel uitrusting nodig: een duikmasker en snorkel, een paar vinnen, een duik- of snorkelpak, een loodgordel, een paar handschoenen, een eenvoudig standaard

harpoengeweer (elastisch of hydro-pneumatisch) en natuurlijk een doel. Zoals alle sporten heeft 'Target Shooting' in de loop van de tijd veranderingen ondergaan, vooral betreffende de regels.

Bij LIFRAS hebben ze al een 'Target Shooting Commission' opgericht en namen ze zelf al deel aan competitiewedstrijden in Frankrijk. Meer info daarover kan je beko-

'Target Shooting' is net zoals 'Photo Safari' een alternatief voor 'Spearfishing', een sport die onder andere door de Belgische en Nederlandse duiksportfederaties jaren geleden al geband werd, maar in enkele landen nog steeds actief als sportdiscipline bedreven wordt.

Foto's (2): CMAS

biatlon (biathlon)

De 'biatlon', het meest recente evenement, bestaat uit het afvuren van vijf schoten, maar tussen elk schot moet de duiker onder water zwemmen en terugkeren naar het startpunt.

Bij deze specialiteit is de score niet belangrijk, het belangrijkste is dat elk schot een doel raakt. De duiker met de meeste treffers in de kortst mogelijke tijd is de winnaar.

super biatlon (super biathlon)

De 'super biatlon' is een individuele specialiteit die bestaat uit het voltooiën van drie retourvluchten (naar het doel en terug) in apneu in maximaal 10 minuten. De atleet vuurt één schot af op een blad met vijf doelen. Hij maakt een keuze uit drie doelen, waarbij hij één schot op elk doel afvuurt. Na elk schot keert hij terug naar het startpunt. Het startpunt ligt op 15 tot 12 meter van het schietpunt. De stopwatch wordt gestopt na het derde schot, wanneer het hoofd van de atleet bovenkomt aan het startpunt.

estafette

Zoals de naam al doet vermoeden, is de 'estafette' een teamevenement. Het gaat om drie duikers van dezelfde club of federatie. Het evenement bestaat uit negen schoten afgevuurd op negen doelen. Er is slechts één ronde, met een tijdslimiet van 4 minuten en 30 seconden.

Ook in dit geval is, net als bij precisie, de club of het land dat de meeste punten scoort de winnaar.

categorieën

De individuele evenementen, namelijk precisie en biatlon, zijn onderverdeeld in twee categorieën, mannen en vrouwen, terwijl het estafette-evenement gemengd is en mannen en vrouwen samen strijden.

wedstrijd

De eerstvolgende 'Target Shooting World Cup' is van 16 tot 20 oktober 2024 in Tunis, (Tunesië) en zal live te volgen zijn op 'CMAS TV' (tv.cmas.org). ■

IVO MADDER

Er zijn categorieën voor vrouwen, mannen en gemengd.

Het herwapenen gebeurt pas aan de oppervlakte bij het startpunt.

Foto's (B): Unilimitee Proc./FFESSM.

Nadat men de pijl gerecupereerd heeft zwemt men terug met de pijl naar achter gericht.

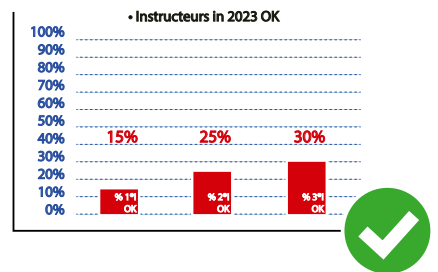
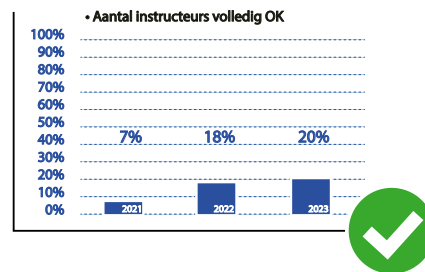
Foto: Ivo Madder.

Collegevergadering voorjaar 2024

Zaterdag 16 maart stond in de agenda van de 3^e Instructeurs NELOS genoteerd als de datum van de 74^e Collegevergadering van de Commissie Sportduiken NELOS.

Mike Melis en Paul Thielemans werden verwelkomd op hun eerste Collegevergadering en traditioneel werd een update gegeven vanuit alle gelederen van de Commissie Sportduiken. Hiervoor werd verslag uitgebracht door respectievelijk de Verantwoordelijke der Brevetten, de DSKO – afgevaardigde VTS/Sport Vlaanderen en door de voorzitters van de Subcommissie Jeugd-duiken, de Subcommissie Duikers met een Handicap, de Subcommissie Technisch Duiken, de Subcommissie Hulpverlening, het Comité Didactiek, het Comité Duikinnovatie, het Brevettencomité, het Veiligheidscomité en last but not least, de Eraaad. Een hele opsomming, maar belangrijk is dat de Subcommissie Duikers met een Handicap, een jaar na de integratie in de Commissie Sportduiken, nu volledig deel uitmaakt van deze Commissie.

De nieuwe Infomap werd besproken, samen met de inschalingstabel. Ook het gedeelte over het 'Attest 596.2' werd nogmaals herhaald; als sportfederatie in Vlaanderen (en België) kunnen we immers niet om deze

materie heen. Jammer genoeg moeten we vaststellen dat er nog steeds een aantal kaderleden zijn die hiermee niet in orde zijn. Op 1 maart was dit:

- ☞ AI's: 142
- ☞ 1^eI's: 70
- ☞ 2^eI's: 41
- ☞ 3^eI's: 8
- ☞ Begeleiders JD: 19 => brevet tijdelijk geschorst.
- ☞ (Gesp.) Begeleiders DmH: 16 => brevet tijdelijk geschorst.

Tevens werd er even stilgestaan bij de activiteitsgraad van de NELOS-kaderleden. Een titel verwerven is immers belangrijk, maar het actief blijven als kaderlid is minstens even belangrijk.

Gezien actief duiken ook voor de hogere kaders belangrijk is, dienen alle duikende deelnemers aan de Zeestages (zowel kandidaten als juryleden) vanaf 2024 te voldoen aan volgende voorwaarden (tegen de datum van de pre-Boulouris op 05/09/2024 en op te volgen via DIVES):

- ✓ minstens 40 duiken hebben in open water in 2024 (geregistreerd in DIVES);
- ✓ minstens 10 decompressieduiken hebben in de zone 40 m in 2024 (geregistreerd in DIVES);
- ✓ bijgeschoold zijn als Duiker-Hulpverlener in 2024 (geregistreerd in DIVES).

De collegevergadering werd afgesloten met de traditionele huldiging van de jubilarissen.

Dit is steeds een feestelijk moment, waarbij de 3^oI's bedankt worden voor hun jarenlange dienst en waarbij ook even hun palmares wordt overlopen. Deze instructeurs werden in de bloemetjes gezet:

10 jaar 3^oI (sinds 2024):

Dave Hulpiau
Stefan Paas
Dirk Saman

15 jaar 3^oI (sinds 2009):

Bruno Bossier

20 jaar 3^oI (sinds 2004):

Mark Sebrechts

25 jaar 3^oI (sinds 1999):

Dirk Deraedt
Ginette De Smedt

30 jaar 3^oI (sinds 1994):

Tony Devolder

35 jaar 3^oI (sinds 1989):

Ronny De Meersman

40 jaar 3^oI (sinds 1984):

Ronny Margodt

50 jaar 3^oI (sinds 1974):

John Swinnen

55 jaar 3^oI (sinds 1969):

Swa Desmet

Een bijzonder feestelijk moment was het voor Swa Desmet die in 1969 slaagde als NELOS 3^oInstructeur (toen nog 'National Monitor BEFOS) en dus 55 jaar 3^oI is. Omwille van gezondheidsredenen kon Swa er niet bij zijn, maar het live volgen van deze hulde werd door hem gesmaakt. ■

SVEN VANDEKERCKHOVE

Op onze NELOS-flickr-pagina vind je nog meer foto's van de Collegevergadering: [flickr.com/photos/nelos-vzw/albums](https://www.flickr.com/photos/nelos-vzw/albums). De video over de speech ter ere van Swa Desmet kan je bekijken op het NELOS YouTubekanaal. Scan de QR-code op de speech te bekijken.

Sven Vandekerckhove 10 jaar Technisch Directeur

Tijdens de Collegevergadering van 16 maart 2024 werd Sven Vandekerckhove in de bloemetjes gezet omdat hij al 10 jaar Technisch Directeur is. We brengen hier de speech die René Van Leeuwen over heb bracht.

Tien jaar geleden: 2014! Op 21 februari 2014 namen we na meer dan twee decennia officieel afscheid van John Remue als voorzitter van ons Duikonderricht. Er moest voorzien worden in een opvolger.

Het waren spannende dagen, want iedereen wist dat John vervangen geen sinecure zou zijn. Nog spannender werd het toen we een heuse verkiezingspropaganda in onze brievenbus vonden. Dat was nooit gezien: een persoonlijk, vier bladzijden tellend verkiezingsmanifest waarin een 39-jarige jongeling uit het Westland zich kandidaat stelde als verantwoordelijke van ons NELOS-Duikonderricht!

Op de bewuste Collegevergadering in maart 2014 waren niet minder dan 83 3¹'s vertegenwoordigd: een absoluut record! De spannendste verkiezing ooit. Sven haalde het met enkele stemmen in zijn voordeel. Zelf kon ik er niet bij zijn, maar belde vanuit het buitenland om de uitslag te kennen: wie werd onze nieuwe leider?

Sven, gesteund door zijn Evelyne (dat had hij trouwens in zijn verkiezingscampagne beloofd!), heeft vanaf dan de koers uitgezet van het NELOS-DO-schip. Het waren niet altijd de makkelijkste – en zeker niet de kortste – Bureauvergaderingen, maar hij heeft ze – live én via Teams – steeds efficiënt geleid met vaste hand. Wanneer we ze optellen, komen we aan nèt ... 102! Naar rato van 10 Bureauvergaderingen per jaar komt dat op ... 10 jaar! Een jubileum!

Of hij zijn verkiezingsprogramma heeft waargemaakt laat ik aan jullie wijsheid

over, maar persoonlijk denk ik dat hij heel wat beloftes heeft waargemaakt. Ik citeer uit de bewuste verkiezingsbrief:

- ✓ Continuïteit & evolutie. Het is essentieel om ervoor te zorgen dat NELOS haar erkenningen (CMAS, EUF, BLOSO-VTS) behoudt en blijft mee-evolueren. Na twee audits, nog steeds geslaagd Sven!
- ✓ Eenvoud. De hierboven opgesomde erkenningen zorgen voor een kluit aan brevetten voor onze achterban. Papierwerk zo eenvoudig mogelijk houden voor de achterban is een blijvend aandachtspunt (en een uitdaging!).
- ✓ Projectmatig en transparant werken. Ik denk zijn stokpaardje!
- ✓ Pragmatisch leiderschap met democratische besluitvorming. Ik durf te stellen dat Sven voorstander is van een 'geleide' democratie (waren we die voordien ook niet een beetje gewoon?). Ik beschouw dat als een goede eigenschap.
- ✓ Achterban. De duikers, onze 'klanten', worden betrokken via de Ronde tafels, ook één van Sven zijn stokpaardjes.
- ✓ Uitdagingen voor de toekomst. Ik meen te mogen stellen dat Sven geen uitdaging uit de weg gaat.

Er waren ook enkele open vragen, zoals:

☞ "Heb je de leeftijd en ervaring om

Verantwoordelijke Duikonderricht te worden?". Bij aanvang was het niet steeds even simpel, maar met die leeftijd gaat het steeds beter!

☞ "Zal je wel voldoende tijd hebben?". Ik denk dat we ons dat nog steeds allemaal afvragen: "Waar blijf jij de tijd halen om onze commissie te blijven runnen?"

Beste Sven, feit is dat jij na 10 jaar nog steeds die kar blijft trekken op een voorbeeldige wijze. Dat kan enkel omdat jij een duiker in hart en nieren bent, gesneden uit het zuiverste NELOS-hout, intelligent, ambitieus en een geboren leider. 10 jaar voorzitter van de belangrijkste NELOS-commissie, dat moet gevierd worden!

Bestaat er een betere gelegenheid om dit jubileum gepast te vieren dan hier samen met jouw voorganger John Remue, onze 'big chieff' Ronny Margodt en alle collega's 3¹? Wij allen, als jouw goede vrienden, willen je graag een symbolisch presentje aanbieden om je oprecht te motiveren om er nog 10 jaar bij te doen.

En 'last but not least': Met unanieme toestemming van het College mag jij ons straks bovendien rijkelijk trakteren op menig heerlijke pousse-café's. Beste vrienden, alvast een symbolische toast op onze jubilaris!

**RENÉ VAN LEEUWEN,
VICEVOORZITTER
COMMISSIE SPORTDUIKEN NELOS**

Eerbetoon aan François Desmet

Tijdens de Collegevergadering van 16 maart 2024 werd François, alias 'De Swa' gehuldigd voor zijn 55-jarige loopbaan als 3*I. Hij kon er toen zelf niet bij zijn, maar de speech werd gestreamd, zodat Swa vanop afstand kon meevolgen en dat waardeerde hij enorm. Bijna een week later kwam hij thuis ongelukkig ten val en hij overleed als gevolg daarvan op 22 maart 2024, een paar weken voor zijn 88e verjaardag. Daarom brengen we nu een aangepaste versie van de speech.

Swa tijdens de officiële opening van de vulcompressor an de Put van Ekeren op 14 mei 2023.

Foto: Ivo Madder.

denken aan lang vervlogen tijden. Er zijn heel wat verhalen over jou – onze Swa – waar jouw én onze sokken van op- en afrollen.

Je was stichter van de Aquasport – of was het 'Swa-Swa-K-Sport'? – en grote promotor van onze duiksport met jouw toenmalige connecties binnen de vroegere VRT. Al is het dan steeds met een 'licht' Antwerps accent ... dat jij plots wegtoverde als je sprak met die VRT-coryfeeën. Je was een geweldige reisgenoot met een zalige humor. Het hart op de tong. Je was een memorabele voorzitter van ons Brevettencomité, dat steevast – zonder uitzondering – bij jou thuis vergaderde en een nog memorabele voorzitter van vele 2*Stages te Bendor.

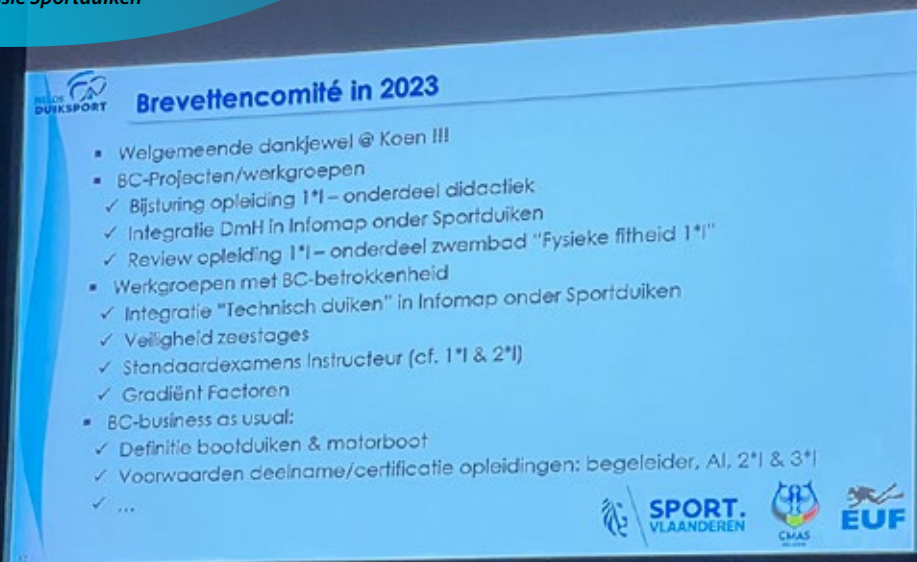
Zeer recent nog gehuldigd op ons College der 3*I van 16 maart 2024 voor je 55-jarig jubileum. De vrijdag daarvoor spraken we elkaar nog aan de telefoon. François, jij zijt er vandaag helaas niet meer, maar jij blijft voor altijd in ons duikershart. Ooit zien we elkaar terug.

**RENÉ VAN LEEUWEN,
VICEVOORZITTER
COMMISSIE SPORTDUIKEN NELOS**

Bendor, de Franse Rivière ... de Stage van 1969 ... 55 jaar geleden werd jij 3*Instructeur. 55 jaar geleden ... wie, hier in de zaal, dook toen al? Ik in elk geval nog niet. Meer zelfs,

velen van ons waren er zelfs nog niet.

Jouw naam staat nog in het oude BEFOS-boek dat in het Duikershuis in Mechelen in de kast ligt. Een mooi aan-

De Algemene Vergadering van de NELOS-instructeurs en de Academische Zitting 2024

Net zoals vorig jaar troffen de NELOS-instructeurs van de Commissie Sportduiken elkaar in Retie. Vanuit gans Vlaanderen stroomden bijna 400 instructeurs toe voor deze hoogdag van de duiksport. De meesten kwamen al carpoolend, maar WEVOS kwam traditioneel met de bus om de ecologische voetafdruk te beperken. Als je weet dat NELOS circa 950 instructeurs telt, betekent dit dat bijna de helft van het NELOS-kader aanwezig was. Voor alle aanwezigen werd ook dit jaar weer hun titel hernieuwd, maar ook voor de vriendschap die binnen het NELOS-kader heerst, waren de meesten naar Retie gekomen.

De Algemene Vergadering werd voorgezeten door de voorzitter van de Commissie Sportduiken, Sven Vandekerckhove en hij werd geflankeerd door zijn Bureauleden: René Van Leeuwen, Nancy Deloz, Glenn Tessens, Shinji Bauters, Kris Vanderdonck en Joris Stevens. De nieuwe reglementen werden toegelicht en de recente verwezenlijkingen van de Commissie Sportduiken werden uit de doeken gedaan door de respectievelijke verantwoordelijken.

Tijdens deze Algemene Vergadering werd bovendien de in 2022 opgestarte traditie verdergezet, namelijk het huldigen van de

Sven bracht de speech over de deontologie voor 1*Instructeur.

NELOS-instructeurs en dit volgens deze principes:

- De instructeurs krijgen een medaille na 10 jaar anciënniteit en vervolgens om de 5 jaar, m.a.w. een instructeur krijgt een medaille na 10, 15, 20, ... jaar instructeurschap.
- De instructeurs dienen nog steeds lid te zijn van NELOS.
- De instructeurs dienen aanwezig te zijn op de AV van de Commissie Sportduiken NELOS.

Maar liefst 153 NELOS-instructeurs mochten langskomen voor een medaille als teken van respect voor hun werk en hun in-

Foto's (4) Ivo Waddler.

Deontologie voor de nieuwe 1*Instructeurs.

zet als NELOS-instructeur. 86 instructeurs kwamen effectief langs om hun medaille in ontvangst te nemen. De absolute toppers hierbij waren Jos Audenaerd en Wim Van Doeselaer, die reeds 55 jaar NELOS-instructeur zijn en Willy Lucas die reeds 60 jaar NELOS-instructeur is.

De Academische Zitting ging van start met de speech over de ethiek van de instructeur en daarna werden de 27 nieuwe 1*Instructeurs (zie apart kadertje) door Inge Dekort één voor één naar voor geroepen om hun titel, stempel en CMAS-kaartje in ontvangst te nemen, maar dit niet zonder eerst de deontologische code van NELOS formeel te ondertekenen. Van de nieuwe 1*Instructeurs

Inge Dekort riep de nieuwe 1*'s om beurten naar voor.

Roel Veugen ondertekent de gedragscode.

Bijna 400 instructeurs waren aanwezig.

Ruth Teerlynck krijgt haar CMAS-kaartje van 1*Instructeur.

Foto's (4): Ivo Madder.

Maxim Vanhockerhout werd niet enkel 1*1, maar kreeg ook de titel van Jeugdduikinstruceur.

zijn er 3 die tevens de titel van Jeugdduikinstruceur behaalden: Jeroen Marstboom (2 DIVE 4), Maxim Vanhockerhout (Koninklijke Duikennikers) en Keven Vanhoof (De Waterrollen & Duivels).

De Algemene Vergadering eindigde rond 16.30 uur. Dat was het tijdstip waarop het glas der vriendschap kon worden gedronken en de netwerking met de collega's kon beginnen.

Traditioneel rondde een schitterende receptie, verzorgd door Yellow Diving School, het feest helemaal af! ■

**SVEN VANDEKERCKHOVE,
VOORZITTER BUREAU SPORTDUIKEN**

continue kwam het team van Yellow Diving met hapjes en soep langs.

In de keuken waren ze heel productief bezig.

De 27 nieuwe 1*Instructeurs van 2024

Foto: Ivo Madder.

• Andreas Bakkers	(BLUE SEA)	• Gunther Potters	(DUCS)
• Dirk Ballyn	(COUDY'S)	• Marc Rooms	(DIEPZEEDUIVELS)
• Tim Debeuf	(DE NEREIDEN)	• Patrick Smits	(JAWS - MAASMECHELEN)
• Davy De Groot	(HYDRO LIER)	• Ruth Teerlynck	(BARRACUDA)
• Mirella Dings	(2 DIVE 4)	• Jef Van Ballaert	(DUCS)
• Viktoria Fila	(ORCA BREE)	• Pieter Van Braband	(POSEIDON)
• Paul Focke	(OKEANOS)	• Céline Van Cauteren	(KGCS MANTA)
• Saïdja Geirnaert	(BRUGSE DIEPZEEDUIKERS)	• Luc Vanderborght	(BEVERS CASTORS DIVING)
• Erwin Hermans	(JAWS - MAASMECHELEN)	• Maxim Vanhockerhout	(KONINKLIJKE DUIKERNIKKERS)
• Kurt Jacobs	(DUIKCLUB DOLFIJN)	• Keven Vanhoof	(DE WATERTROLLEN & DUIVELS)
• Laurent Libeert	(KDK)	• Ruben Vanveerdeghem	(BLUE LAGOON)
• Jeroen Marstboom	(2 DIVE 4)	• Serge Venken	(JAWS - MAASMECHELEN)
• Karel Missinne	(POSEIDON)	• Roel Veugen	(SALVANOS)
• Jan-Pieter Ploem	(DUIKCLUB DOLFIJN)		

De foto's van de Academische Zitting 2024 staat op onze NELOS-flickr-pagina: www.flickr.com/photos/nelos-vzw/albums

De jubilarissen van 2024

10 jaar instructeur (sinds 2014)

1. BUNDERVOET Kristof
2. CALU Geert
3. CLAUS Jurgen
4. DE KETELAERE Jonas
5. DE MEYER Steven
6. DE RYCKE Lies
7. DESCHILDER Rudi
8. DE SUTTER Boris
9. EBRAERT Peter
10. GABRIEL Henk
11. HAEZEBAERT Ivan
12. KEPPENS Chilla
13. KESTENS Marleen
14. LAUWERS Nico
15. MATHYS Arne
16. MATTHYS Kurt
17. MAURUS Filip
18. SCHOETERS Pierre
19. SMETS Henri
20. SMETS Sandra
21. TEMMERMAN Peter
22. VANDE RIVIERE Michael
23. VAN DE WALLE Inge
24. VAN LOOCK Werner
25. VAN PASSEL Bart
26. VAN POECK Jurgen
27. WALGRAEVE Michel

15 jaar instructeur (sinds 2009)

1. ABDELHAKIM Ahmed
2. COLMAN Ives
3. CUYVERS Johan
4. DEPREZ Marc
5. DEVRIES Koen
6. DE WISPELAERE Luc
7. FAUCONNIER Robert
8. HOORNAERT Herman

9. PEELMAN Leo
10. PICQUEUR Renaat
11. PROOST Jan
12. ROOYACKERS Luc
13. SCHOOFBS Bert
14. SMOLDERS Benny
15. THYS Mark
16. TROOST Jo
17. VANDE RIVIERE Kurt
18. VAN DESSEL Tine
19. VAN GRUNDERBEECK Harry
20. VAN ITTERBEECK Dieter
21. VERCAEMPT Carine
22. VERMEIREN Jan

20 jaar instructeur (sinds 2004)

1. ALLEMEERSCH Marc
2. CARREZ Eddy
3. CONINX Marina
4. DE BYSER Geert
5. DECUYPERE Kris
6. DE GROODT David
7. DRIESEN Jef
8. ENGELS Jan
9. GEVERS Paul
10. GRAVENSTEIN Claudia
11. GRONDELAERS Jo
12. JANSSENS Peter
13. LYNEN Jan
14. MICHIELS Harry
15. PARDON Alain
16. PEETERS Inge
17. ROMBOUTS Griet
18. SCHAEEK Rik
19. SWAANS Patrick
20. AN BUYTEN Patrick
21. VAN DEN BOSCH Warren
22. VAN DEN WYNGAERT Pieter

23. VANDERERFVEN Wim
24. VANDERMEERSCH Dennis
25. VAN GORP Leo
26. VAN NUFFELEN Bjorn
27. VAN REUSEL Erwin
28. VERLINDEN Bart
29. WAGEMANS Giovanni

25 jaar instructeur (sinds 1999)

1. ADAM Johnny
2. BASTIAENS Billy
3. BROULIM Ludek
4. CAUWELS Peter
5. DEBAVEYE Jurgen
6. DE CLERCK Paul
7. DE GROOF Filip
8. DE LEERSNIJDER Frank
9. DE PAUW Alfons
10. D'HEERE Geert
11. DRUART Marc
12. FLEERACKERS Anne-Marie
13. FORREZ Franklin
14. GOVERS Charles
15. LAUWERYS Leon
16. MAERVOET Ralph
17. SAS Wim
18. TEUNISSEN Ludo
19. VANDEVELDE Jan
20. VAN PRAET Jan
21. VAN PRAET Koen
22. VERHEYEN Paul
23. VERSTRAETE Frank
24. VLASSAKS Ivo
25. WOUTERS Dani

30 jaar instructeur (sinds 1994)

1. BLOMME Marc
2. BONNEUX Luc
3. CLAESEN Marc
4. DECLERCQ Michel
5. DE GROUP Ronald
6. DEVOLDER Johan
7. DE WINTER Peter
8. D'HOE Johan
9. EECKHAUT Luc
10. GEIRNAERT Eric
11. GERYL Luc
12. HAMELINK Gino
13. HUS Xavier
14. KENNES Guy
15. KNOCKAERT Johan
16. LAEREMANS Joos
17. MORO Virginio
18. PAESSENS Roel
19. REUNBROUCK Dirk
20. SAS Eric
21. 'S JONGERS Louis
22. TECK Daniel
23. TESSENS Glenn
24. VAN DE KEERE André
25. VAN DE WEYER Wim
26. VAN DUYSEN Kitty
27. VAN GYSEGHEM Marc
28. VAN HAELEST Sven
29. VERVOORT Armand

Willy Lucas kreeg van Sven zijn medaille ter gelegenheid van 60 jaar instructeur.

Foto's (2): Ivo Madder.

8. VANPARYS Danny
9. VANZEBROECK Danny
10. VONK Eric

55 jaar instructeur:
Jos Audenaerd en Wim Van Doeselaer.

40 jaar instructeur (sinds 1984)

1. DEBOEL Marcel
2. DE KOKERE Roland
3. HUYBEN Alfons

55 jaar instructeur (sinds 1969)

1. AUDENAERD Jos
2. VAN DOESELAER Wim

35 jaar instructeur (sinds 1989)

1. BAEKELANT Marc
2. DE MOL Pierre
3. MELLAERTS Walter
4. PUT Johan
5. RUTSAERT Ernest
6. VANDERHULST Carl
7. VAN GORP Marc

45 jaar instructeur (sinds 1979)

1. JONKMANS Gerard
2. MARGODT Ronny
3. MICHAUX Arlette
4. VALKENAERS Andre
5. WILLEMS Walter

60 jaar instructeur (sinds 1964)

1. LUCAS Willy

Nieuw zwembadexamen 1*Instructeur!

Foto: Ivo Madder.

Het zal velen onder jullie niet ontgaan zijn dat het protocol voor de verschillende examens geregeld onder de loep genomen wordt. Dit kan om tal van redenen gebeuren. Het blijven voldoen aan de verschillende standaarden (ISO, CMAS, Sport Vlaanderen), evolutie in de te meten aspecten of de relevantie met onze duikpraktijk. Zo hebben we in de voorbije twee jaar een update gekregen van het didactisch examen 1*Instructeur met de bedoeling om eenduidiger te werken en dichter bij de praktijk te komen. De vragenbanken voor verschillende examens werden geüpdatet. Zoals al aangegeven op de Academische Zitting was het deze keer de beurt aan het zwembadexamen 1*I, alom gekend als het examen fysieke fitheid voor 1*Instructeurs.

Het originele examen werd in het leven geroepen in 2008. De aanleiding voor dit examen was het feit dat er geconstateerd werd dat de fysieke fitheid van de 1*Instructeurs die zich aandienenden als kandidaat voor de Zeestages helaas niet voldeed. De laatste test waarbij ze beoordeeld werden op hun fysieke conditie was tijdens het zwembadexamen 4*Duiker. Er ontbrak bij de opleiding tot 1*Instructeur een fysiek luik.

brainstormsessies

Gedurende verschillende edities van het examen de afgelopen jaren drongen zich echter meerdere vragen op. Ligt de filter op het fysieke aspect van het examen wel op de juiste plaats? Moeten we op dit moment enkel maar de fysieke conditie beoordelen of is de wijze waarop de verschillende deel-oefeningen uitgevoerd worden ook van belang? Weegt dit aspect voldoende door? Hoe eenduidig zijn de verschillende slaagcriteria? Zijn de verschillende deel-oefeningen relevant voor wat we willen meten en in lijn met de hedendaagse duikpraktijk?

Na de laatste editie van het examen is een werkgroep aan de slag gegaan, samengesteld uit twee leden van het Brevetcomité en enkele 3*I's die een professionele link hebben met fysieke paraatheid.

Eerst werden de verschillende doelstellingen van het examen helder bepaald. Na enkele boeiende brainstormsessies volgde een eerste proefversie van het nieuwe examen. We konden van start gaan met enkele testruns.

Zonder in detail te gaan over de resultaten van deze tests kan ik jullie alvast meegeven dat de makers van het examen toch geslaagd zouden zijn ... oef. Het bleek pittig, correct en relevant te zijn. Voldoende om de resultaten terug te koppelen richting het Bureau en het College. Hierna kon het concept voorgesteld worden op de Academische Zitting in Retie.

nieuw protocol zwembadexamen

Hieronder zullen we de grote lijnen omschrijven van het examen. De bedoeling

is om een algemeen beeld te vormen van hoe het examen eruit zal zien. Het is niet de definitieve tekst. De eigenlijke protocollen worden nog uitgeschreven en zullen tijdig officieel gecommuniceerd en ter beschikking gesteld worden.

Het basisidee van het vernieuwde examen is dat de kandidaat een reeks oefeningen uitvoert, uitgerust met basisuitrusting en een duikfles met twee ademautomaten, een manometer en een trimvest. De volledige reeks oefeningen moet op voldoende demonstratieve wijze uitgevoerd worden binnen een totale tijd van 25 minuten.

Er is tijd voorzien om te recupereren. De kandidaat bepaalt zelf het tempo. Er wordt verwacht dat de kandidaat enerzijds fysieke inspanningen kan leveren, deze inspanningen kan doseren en ondertussen de gevraagde oefeningen kan demonstreren zoals het een instructeur betaamt. Deze verwachtingen worden dan ook in de wijze van beoordelen teruggevonden.

de verschillende deeloefeningen

- ☞ **Schaarsprong:** De kandidaat staat op de rand van het zwembad en gaat na het startteken te water met een schaarsprong. Hij zakt verder tot de bodem en gaat in stabiele zit zitten.
- ☞ **70 seconden statische apneu:** De kandidaat haalt gedurende 70 seconden zijn of haar ademautomaat uit de mond en voert een statische apneu uit.
- ☞ **1 minuut getrimd, stabiel blijven hangen:** De kandidaat gaat gedurende 1 minuut uitgetrimd en stabiel blijven hangen op ongeveer 1 meter van de bodem.
- ☞ **4 x 25 meter apneu:** De kandidaat vertrekt in apneu naar de overkant van het zwembad, tikt de muur aan en draait zich. De kandidaat gaat stabiel op de bodem liggen en mag 30 seconden ademen. Dit herhaalt de kandidaat 4 keer.
- ☞ **Vrije recuperatie:** De kandidaat bepaalt zelf de duurtijd van de recuperatie.

☞ **18 lengtes onder water op ademautomaat:** De kandidaat zwemt 18 lengtes onder water op ademautomaat. Waar mogelijk, zonder de bodem te raken.

☞ **Vrije recuperatie:** De kandidaat bepaalt zelf de duurtijd van de recuperatie.

☞ **Slachtoffer naar boven brengen:** Het slachtoffer gaat op de bodem liggen. De kandidaat brengt het slachtoffer naar de oppervlakte zonder gebruik te maken van een trimvest. Pas aan de oppervlakte mag de kandidaat het trimvest bijvullen.

☞ **Slachtoffer 4 lengtes slepen of duwen:** De kandidaat sleept of duwt het slachtoffer 4 lengtes.

☞ **Materiaal uitdoen in het water:** De kandidaat doet zijn trimvest uit in het water en tikt de kant aan. De tijd stopt bij het aantikken van de kant.

Praktisch zal het examen plaatsvinden in het zwembad, met twee kandidaten per baan. Per baan zijn er telkens twee juryleden

aanwezig in het water en een jurylid uit het water. De juryleden in het water zullen beide kandidaten beoordelen en zullen het slachtoffer spelen voor de laatste oefeningen.

De beoordeling van het examen gebeurt op twee aspecten: tijd en uitvoeringsniveau. Het volledige examen moet afgewerkt worden in een tijdspanne van maximaal 25 minuten.

Daarnaast wordt ieder deelaspect van het examen gequoteerd, gelijkaardig aan het examen Assistent-Instructeur:

- ✓ 0: onvoldoende,
- ✓ 1: voldoende,
- ✓ 2: perfect = demonstratief uitgevoerd.

OLIVIER MALBRANCKE,
NAMENS HET BREVETTENCOMITÉ

Advertentie

DIVING WORLD

Wist je dat Diving World meer dan **600+** duikvakanties aanbiedt met vertrek vanaf Belgische luchthavens?

Ontdek ons uitgebreide assortiment aan real-time liveaboard en duikvakantie pakketten, allemaal met de **beste prijsgarantie!**

Ga ZEKER op reis

Diving World is aangesloten bij de ANVR, SGR, SGRz én het Calamiteitenfonds. Zo ga jij zeker en relaxed op reis!

Telefoonnummer:
+31 (0)314-653180

E-mailadres:
info@divingworld.nl

Website:
divingworld.be

Foto: Jan Van Hove

Tips van het Veiligheidscomité

Ben je klaar voor je eerste openwaterduiken?

De watertemperatuur is al volop aan het stijgen en onder water komt alles tot leven. Beginnende duikers, die tijdens de wintermaanden hun eerste vinslagen deden in het zwembad, zijn klaar voor het nieuwe duikseizoen en beginnen aan hun doop- en opleidingsduiken en het afleggen van hun vaardigheden.

Een eerste duik blijft een moment waarop je als beginnende duiker toch wat gezonde stress hebt. Er zijn immers heel wat zaken om rekening mee te houden. In dit artikel geven we tips om deze eerste duiken veilig te houden.

Veel doopduiken gebeuren in een diep binnenzwembad, wat een ideale vervolgstap is

na de vertrouwde zwembadomgeving. Hier gebruik je het gekende basismateriaal aangevuld met een duikcomputer. Het element diepte wordt hier toegevoegd en dit in ideale omstandigheden op vlak van zichtbaarheid en watertemperatuur.

Na deze eerste ervaring is het tijd om te duiken met een volledige duikuitrusting. Dat

kan zowel in een binnenzwembad, waar met volledige duikuitrusting te water kan worden gegaan, als in open water. Je instructeur zal je een uitgebreide briefing geven. Zo weet je wat je mag verwachten.

Een dieper binnenzwembad zoals bijv. Transfo biedt het voordeel dat je in gecontroleerde omstandigheden in het water kan,

Ongevallen bij beginners

De belangrijkste ongevallen bij beginnende duikers zijn barotrauma (Zie Hippo 297 – jan./febr. 2024). Voor een beginnende duiker zijn drie elementen belangrijk in het voorkomen van barotrauma:

- ☞ Tijdig klaren van de oren bij de geringste daalbeweging en nooit klaren bij het stijgen.
- ☞ Uitademen via de neus in de bril om maskersqueeze te voorkomen.
- ☞ Uitademen bij elke stijgbeweging zonder de ademhaling te blokkeren.

Als de instructeur naar jou teken doet en bijvoorbeeld uitdrukkelijk zijn vingers op zijn neus zet en een lichte voorwaartse hoofdknik maakt, dan wil hij jou eraan herinneren om je oren te klaren.

Schenk ruim aandacht aan het tijdig en correct klaren van je oren.

Foto: Kees Van der Zanet

Na de algemene briefing is ook een goede briefing van de duikleider vereist.

Tijdens het dalen regelmatig uitademen door de neus is belangrijk om maskersqueeze te voorkomen.

Foto: prifish.

met een goede zichtbaarheid en een redelijk comfortabele watertemperatuur. Het kan een goede tussenstap zijn naar openwaterduiken. Het element diepte is hier onmiddellijk aanwezig. Het is immers nog wennen om je goed uit te trimmen.

Als voor open water wordt gekozen, dan bieden zandputten zoals de Put van Ekeren, het Zilvermeer, Nieuwdonk, De Ster en de Blaarmeersen een goede basis om te starten. Een voordeel is dat het bodemprofiel slechts geleidelijk aan dieper wordt, waardoor het klaren van de oren makkelijker verloopt. Het zicht kan hier soms beperkter zijn. Koude en dus ook constant debiet zijn elementen waar je rekening mee moet houden.

Na een lange winterstop is het belangrijk om het duikmateriaal goed na te kijken. Zijn de ontspanners geschikt voor koudere temperaturen en is het materiaal in goede staat? Vaak duik je als beginner met materiaal uit de club of tweedehandsmateriaal.

Naast de briefing door de algemene duikverantwoordelijke (ADV) krijg je een grondige briefing van je duikleider. Belangrijk hierbij is dat je luistert naar de essentiële elementen voor deze specifieke duik. Zo kan je als beginnende duiker het overzicht bewaren.

Bij een briefing ligt de focus op deze zes punten:

1. de kennismaking
2. de veiligheid
3. het 12-stappenduikplan
4. de materiaalcontrole (buddycheck)
5. de duik zelf
6. de debriefing

de kennismaking

Als beginnende duiker kan je teruggrijpen naar je basisopleiding en aangeleerde vaardigheden in het zwembad. Dit is het moment waarop je alle kennis in de praktijk omzet.

- ✓ Belangrijk dat je je goed voelt voor deze eerste duik.
- ✓ Ben je in goede lichamelijke conditie en niet verkouden?
- ✓ Hoe is de vorige duik verlopen?
- ✓ Wat waren de moeilijke punten of beperkingen?
- ✓ Wat vroeg extra aandacht en wat ging makkelijk?

veiligheid

Weet je voldoende over de veiligheid aan de kant?

- ✓ Waar bevindt zich een EHBO-kit, zuurstof, mobiele telefoon?
- ✓ Is er een veiligheidsploeg aan de kant of een verantwoordelijke voor aan- en afmelden?
- ✓ Wie zorgt voor welke vorm van hulp?
- ✓ De noodnummers (112).
- ✓ Info over het dichtstbijzijnde ziekenhuis en decompressiekamer.

Luister aandachtig naar de verliesprocedure. Die wordt steeds expliciet vermeld en consequent toegepast. De verliesprocedure wordt steeds door beide duikers uitgevoerd. Hierbij wordt enkele meter gestegen en 360° rond de as gedraaid waarbij je goed rondkijkt, ook naar boven en onder. Dit mag maximaal 30 sec. duren. Daarna begin je te stijgen aan max. 10 m/sec.

Een buddylijn zorgt letterlijk en figuurlijk voor de verbinding met je instructeur.

Het geeft vertrouwen dat je elkaar niet kan kwijtraken. Het geeft zowel veiligheid als

comfort bij een duik met minder goed zicht. Bovendien is een buddylijn een ideaal communicatiemiddel.

het 12-stappenduikplan

Dit staat uitvoerig beschreven in het 'Algemeen Duikreglement', waarbij de instructeur met jou die elementen overloopt die van belang zijn voor deze duik. Dit zorgt voor een duidelijk en overzichtelijk beeld van hoe de duik zal verlopen. Een briefing wordt aangepast aan het type duik.

Luister aandachtig naar de afspraken rond het luchtverbruik. Houd tijdens de duik je eigen manometer in de gaten en ook je instructeur zal hier regelmatig naar vragen.

materiaalcontrole (buddycheck)

Een grondige buddycheck is altijd vereist. Dit is de verantwoordelijkheid van de hekkensluiter. Bij de eerste duiken is het echter de instructeur die dit met jou overloopt. Hierbij wordt elkaars uitrusting besproken en getoond, zowel naar volledigheid als naar functioneren.

- ✓ Zit alles goed en hangen de luchtslangen niet door elkaar heen?
- ✓ Is alles goed aangesloten, zowel inflatorslangen als ademautomaten?
- ✓ Weet jij waar jouw reserve-ontspanner zit? Ideaal is om die steeds onder de mond te hangen, zodat je nooit moet zoeken. Hiervoor bestaan handige houders.
- ✓ Door een buddycheck aan de wagen te doen, verklein je het risico om te moeten terugkeren naar de wagen. Het is heel vervelend als je in het water staat en dan pas merkt dat je duikcomputer niet rond je pols hangt.

Help elkaar bij het in het water gaan, met het masker op te zetten en de vinnen aan te doen.

Foto: Ivo Maeder

- ✓ Het meenemen van een lamp biedt ook veel voordelen. Je kan je erop focussen en het is een handig communicatiemiddel.
- ✓ Besteed aandacht aan je uitloding. Als je toch wat weinig lood zou hebben, dan heeft jouw duikleider vaak ook wat extra lood mee via flexibel kliklood. Dat kan zowel bij het begin als op het einde van de duik handig zijn.

Als kandidaat moet je klaar zijn vooraleer jouw instructeur in het water gaat. Het is erg onhandig dat je instructeur net het water ingesprongen is en jij op dat moment begint te sukkelan met het aandoen van je vinnen. Volgende punten vragen steeds aandacht:

- ✓ Blaas je jacket steeds op bij een sprong vanop een ponton.
- ✓ Veel kleine ongevallen gebeuren bij het in- en uit het water gaan. Een duiktrap kan gevaarlijk glad zijn.
- ✓ Voor je in het water gaat, wordt het openstaan van de kranen nog even gecontroleerd.
- ✓ Help elkaar in het water gaan en ook om de vinnen aan te doen. Je bent hier letterlijk elkaars steun. Bovendien vermijdt dit ook materiaalverlies.
- ✓ Denk eraan de vinnen goed tot boven de uitstulping van de duikbot te trekken.

- ✓ De rand van je duikbril moet goed onder je kap zitten.

"Klaar? 3-2-1 Go" ... het avontuur kan beginnen!

de duik zelf

Alles is al overweldigend genoeg, dus die eerste duik zal geen uren duren. De eerste 5 minuten breng je meestal ondiep door. De afstand tot de oppervlakte is beperkt en dat brengt rust. Als je instructeur jou nog aansturing wil geven op basis van dingen die hij ziet in de eerste minuten, dan kan je teken krijg om even opnieuw te stijgen en boven te komen.

Ook bij slecht zicht blijf je vaak ondiep. De schemering biedt hierbij eveneens een referentiepunt. Dit geeft een veilig gevoel. Door de duiklamp weet je instructeur waar je bent en kan je snel elkaar aandacht trekken. Het zien van elkaars licht straalt hier letterlijk vertrouwen uit en is meer dan het spreekwoordelijke het lichtpunt in de duisternis. Hou er wel rekening mee dat je tijdens je eerste duiken minimaal een diepte van 5 meter moet halen.

De instructeur bevindt zich meestal aan de kant waar het water het diepst is. Hierdoor wordt vermeden dat je als beginnende dui-

ker onverwacht naar een grotere diepte kan afdalen.

Zodra je aangeeft dat je het koud krijgt, zal je instructeur de duik beëindigen. Hij wil ervoor zorgen dat je een fantastische beleving overhoudt aan die eerste openwaterduik en ervan genoten hebt.

de debriefing

Jouw instructeur zal feedback geven over de duik en je vertellen waarom hij bepaalde handelingen onder water gesteld heeft. Je krijgt in de debriefing ook de nodige tips mee over het onderhoud en het spoelen van het materiaal.

Goed en correct onderhouden materiaal is een garantie op goed functioneren en dus belangrijk voor de veiligheid.

de vaardigheden

Na de doopduiken kan er gestart worden met het aftoetsen van de vaardigheden. Die zijn verplicht in zone (2) – op een diepte van 2 meter – op vaste bodem af te leggen en een heel belangrijke stap in het veilig leren duiken. Besteed hier dus zeker de nodige aandacht aan.

Zit je na de duik nog met vragen, neem dan gerust contact op met je instructeur. Het

helpt om een goede basis te leggen voor een goede en fijne relatie tussen jou en je instructeur.

Naast de nodige tips en aanbevelingen krijg je ook de nodige felicitaties en aanmoedelingen en die zijn zeker op hun plaats. Je hebt immers een grote stap gezet. Vul zeker DIVES in, want daarin kunnen de doop- en opleidingsduiken afgevinkt worden. In het logboek kan je noteren hoeveel lood je gebruikte en welke uitrusting je aanhad.

Waar ter wereld je ook zal duiken en wat je ook gezien hebt, je allereerste duiken blijven in je geheugen gegrift en neem je altijd mee. Het belangrijkste is dat je er met een goed gevoel op kan terugblikken.

We wensen zowel de kandidaten als de instructeurs een boeiend en veilig groeitraject toe met leerrijke duiken. ■

DIRK CALLAERT

Tijdens de debriefing wordt de duik overlopen, krijg je tips mee en worden de gegevens voor het logboekje en/of DIVES vermeld.

Advertentie

Merapi Tour & Travel

Dé Indonesië duik- en reisspecialist, van Pulau Weh tot Triton Bay

Merapi Tour & Travel organiseert **individuele rondreizen én duikreizen** over de gehele archipel. Van de makkelijk bereikbare bestemmingen als Bali, Komodo en Bunaken, tot de pareltjes als Wakatobi, Raja Ampat, de Molukken en Alor.

Kijk op onze Duiken pagina op www.merapi.nl voor het volledige aanbod. Staat uw droombestemming er niet bij, dan gaan we daar direct naar op zoek!

Ontdek Indonesië, zowel onder, als boven water...
Volop mogelijkheden, van super-de-luxe tot basic...

Foto: Cape Kri shutterstock.

Op duikreis met uw vereniging? Vraag ons naar de mogelijkheden!

Merapi Tour & Travel Prinses Irenestraat 58, 6611 BK Overasselt
www.merapi.nl, Tel.: +31-888 111 999, info@merapi.nl

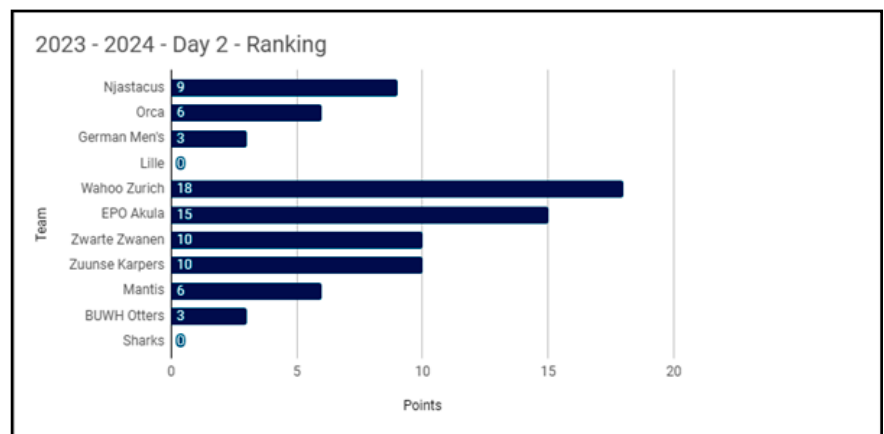
Belgisch kampioenschap onderwaterhockey

Het Belgisch kampioenschap onderwaterhockey is een jaarlijks terugkerend evenement dat de passie en toewijding van de Belgische onderwaterhockeyspelers viert. Het kampioenschap, dat een rijke geschiedenis kent, heeft doorheen de jaren al vele vormen aangenomen. Wat wel telkens terugkeert is dat we – afhankelijk van het aantal inschrijvingen – alle wedstrijden spreiden over meerdere zondagen in Zwembad Wezenberg in Antwerpen.

De uitnodiging aan buitenlandse teams (Njastacus, German Men, Lille), die we sinds enkele jaren hebben ingevoerd, heeft een nieuwe dimensie toegevoegd aan het evenement, waardoor het een platform is geworden voor culturele uitwisseling en sportieve innovatie.

Dit jaar waren er 11 ploegen aanwezig: Njastacus, Lille, German Men's, Orca, Mantis, EPO Akula, Zuunse Karpers, Zwarte Zwanen, BUWH Otters, Sharks en Wahoo Zurich.

Tijdens de eerste speeldag kon elke ploeg spelen tegen alle andere teams. De ranking van die dag zorgde op de 2e speeldag voor een A- en een B-poule, waarbij er in beide divisies voor goud werd gestreden. De prestatie van de Zwarte Zwanen uit Brugge, die samen met de Zuunse Karpers 3e werden in de 2e divisie, is een inspirerend voorbeeld van hoe een relatief nieuwe ploeg kan opklimmen en een mooie prestatie kan neerzetten.

De volledige wedstrijdresultaten kan je bekijken op: www.belgiumuwh.be/23-24-results.

Start2UWH

De impact van de coronacrisis op de sportwereld was echter onmiskenbaar en het is inspirerend om te zien hoe de onderwaterhockeygemeenschap in België zich heeft aangepast en langzaam maar zichtbaar aan het herstellen is.

De creatie van Start2UWH is een prachtig voorbeeld van veerkracht en innovatie bin-

nen de sport. Het is voor nieuwkomers een gestructureerde en toegankelijke manier om de sport te leren kennen en deel uit te maken van de gemeenschap.

De ondersteuning van NELOS en de inzet van de clubs om het initiatief te promoten en nieuwe spelers te verwelkomen, toont de kracht van samenwerking. Dankzij prachtig promotiemateriaal, een nationale socialemediacampagne, hockeymateriaal en de inzet

Foto: Commissie Onderwaterhockey.

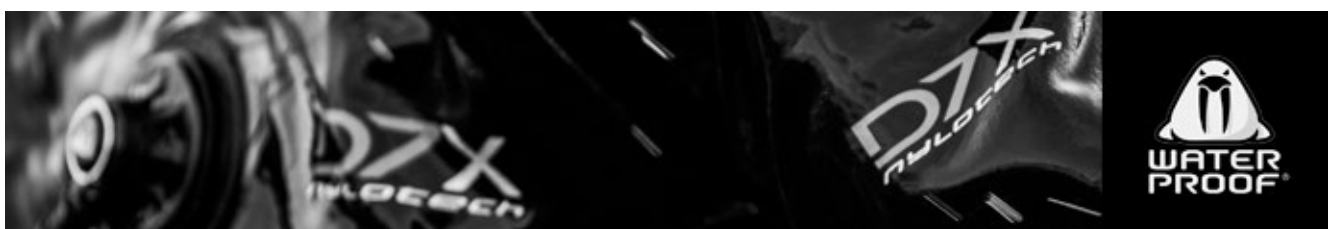
Deze trailer bevat het materiaal waarmee het Belgisch kampioenschap gespeeld wordt. Het materiaal wordt ook uitgeleend voor toernooien en initiaties.

van alle clubs, werd de campagne een succes en resulteerde ze in een toename van het aantal spelers.

Door de focus te leggen op gemeenschapsopbouw en het toegankelijk maken van de sport door middel van initiatielessen,

is er een solide basis gelegd voor herstel en groei. Het succes van deze benadering toont aan dat met passie, toewijding en een goed doordachte strategie zelfs de meest niche sporten kunnen floreren in uitdagende tijden.

Advertentie

Het is duidelijk dat de passie voor onderwaterhockey diepgeworteld is en dat de gemeenschap vastberaden is om vooruit te gaan en te groeien, ondanks de uitdagingen die ze heeft moeten overwinnen.

Bekende sport?

De impact van sociale media op de zichtbaarheid en populariteit van onderwaterhockey is onmiskenbaar. Met een succesvolle nationale campagne die resulteerde in een aanzienlijke toename van clicks, likes en volgers, heeft onderwaterhockey een nieuwe stap gezet richting erkenning. De samenwerking met Filip Staes voor een professionele fotoshoot heeft de sport een gezicht gegeven en clubs de mogelijkheid geboden om de beelden te gebruiken voor hun eigen promotie.

De aandacht van voor onze sport in een VRT-programma over unieke sporten is een verdere bevestiging van de groeiende interesse. Onze vrienden van de Zuunse Karpers gaan hiervoor hun beste beentje voorzetten.

Het jaar 2023-2024 markeert hopelijk een nieuw keerpunt voor onderwaterhockey, waarbij niet alleen op korte termijn, maar ook op lange termijn aan naamsbekendheid is gewerkt en dit over de clubs heen. Deze voortdurende inspanningen zullen de sport hopelijk voor vele jaren op de kaart zetten en de vraag 'Wat is onderwaterhockey?' misschien wel tot het verleden laten behoren. Het is duidelijk dat doorgaan met deze initiatieven de sleutel is tot blijvend succes en erkenning. ■

MAGALI VAES

Nieuws van CMAS

Ter gelegenheid van de 65e verjaardag van CMAS vond de Algemene Vergadering plaats in Monaco, de stad waar de onderwaterwereldfederatie gesticht werd.

Voorafgaand aan de Algemene Vergadering was er het 'open forum' waarop de recente verwezenlijkingen en toekomstplannen van CMAS, zowel op korte als op lange termijn, besproken werden. Vooral communicatie in de ruimste zin van het woord kwam prominent aan bod. Uiteraard was er ook ruimte om vragen te stellen en te debatteren. De items die tijdens het 'open forum' waren besproken, werden tijdens de Algemene Vergadering in het kort aangehaald.

rebranding

Eén van de belangrijkste punten van de CMAS-strategie is wereldwijd bekender worden en meer in beeld komen, als één grote sportfamilie. Daarbij is de 'rebranding', een marketinginitiatief waarbij de identiteit van een merk – 'look and feel' – wordt veranderd, een eerste pijler. Die werd vorig jaar verwezenlijkt door een gewijzigde versie van het logo, de aanmaak van nieuwe huisstijlkleuren en het ter beschikking stellen van een huisstijlhandleiding, waarbij aan elke federatie gevraagd werd hun logo en benaming aan te passen. Dit had voor ons tot gevolg dat 'BEFOS/FEBRAS' voortaan naar buiten zou komen als 'CMAS

Belgium', met het nieuwe – ondertussen al goed ingeburgerde – logo 'CMAS Belgium' met ingewerkte Belgische kleuren. CMAS International werkt nog volop aan een marketinghandleiding. De voorbije periode werd ook beter ingespeeld op de sociale media, een continu doorlopend project.

Naast 'sport' zijn er nog twee hoofdpijlers van CMAS: duiken & wetenschap en milieu. CMAS heeft het doel om haar bereik naar en betrokkenheid bij haar leden en het bredere publiek verder uit te bouwen. Dit kan onder andere door haar positie als internationale sportfederatie met 'Internationale Standaards'. CMAS zoekt mogelijkheden om extra inkomsten te genereren. Dit vooral door rechten op beeldmateriaal van sportwedstrijden en sponsorinkomsten.

Het is duidelijk dat CMAS inspeelt op het up-to-date blijven door te evolueren binnen een mondiaal landschap dat voortdurend verandert.

nieuwe website

CMAS heeft haar internationale platform www.cmas.org vernieuwd, waarbij uiteraard gebruik gemaakt werd van de huisstijlkleu-

ren. Op de nieuwe website vind je info over de nationale federaties, sportevenementen, wetenschappelijke en milieuactiviteiten en alles over de professionals.

Via de website verbindt CMAS haar leden met elkaar, waardoor de gebruikerservaring verbetert en alles wat CMAS doet op vlak van onderwateractiviteiten over de hele wereld zichtbaar wordt. Activiteiten die tot voor kort jarenlang in de schaduw zijn gebleven.

Als je geregistreerd was op de oude website, dan zal je nu opnieuw moeten registreren (met een e-mailadres, een gebruikersnaam en een wachtwoord) om van bepaalde functionaliteiten – zoals het downloaden van de standaards – te kunnen genieten. Er zijn nu al heel wat standaards beschikbaar en aan sommige wordt nog volop gewerkt, zoals bijv. aan die van 'special needs' (duikers met een handicap), die momenteel volop door NELOS en Lifras herwerkt worden.

digitaal CMAS platform = website + portaal

Belangrijk om te weten is dat er aan de nieuwe website via <https://portal.cmas.org> extra functionaliteiten toegevoegd werden, zowel voor federaties, duikcentra als voor individuen. Zo zal je bijv. je brevetten kunnen opvragen – van zodra jouw federatie ze toegevoegd heeft. Opgelet: het inloggen is op dit moment nog voorbehouden voor de federatiesecretariaten. Leden zullen kunnen inloggen als wij hen geregistreerd hebben, maar daarvoor moet CMAS Belgium het contract eerst nog ontvangen en goedkeuren. Wie nu rechtstreeks wil registreren kan dat, maar dan moeten wij dit als federatie bevestigen en dit willen we niet doen zolang er geen duidelijkheid is dat wij het recht hebben om de brevetten in te trekken als je bijv. geen lid meer bent.

CMAS gaat een nieuw e-learningplatform opstarten, vooral om tegemoet te komen aan de vraag van de federaties die zelf niets gelijkaardigs hebben.

CMAS-certificaten zijn voorzien van de nieuwe huisstijlkleuren.

CMAS Belgium was tijdens de AV CMAS vertegenwoordigd door Ivo Madder, namens NELOS en Marc Lycops, namens Lifras.

Foto: CMAS.

Certificaten die binnenkort via de website downloadbaar zullen zijn, zijn eveneens aangepast aan de nieuwe huisstijl.

Wedstrijdresultaten van de sporten die CMAS ondersteunt, zullen downloadbaar zijn op de website. Aankondigingen van wedstrijden en nieuws zullen door CMAS en haar federaties toegevoegd kunnen worden.

CMAS TV

Op de CMAS-website kan je bovenaan klikken op 'CMAS TV' en dan kom je terecht op het videoplatform <https://tv.cmas.org>, waarvoor CMAS samenwerkt met Sportall (sportall.tv). Sportall is één van de marketleiders in multisportstreaming en OTT-diensten voor federaties en organisatoren van evenementen. Het streamt video's van sportmanifestaties wereldwijd.

'OTT' staat voor 'over-the-top', een term die wordt gebruikt voor het bekijken van films, series en videocontent via het internet. Een groot voordeel is dat de gebruikers precies kunnen bepalen wat ze kijken, wanneer ze het kijken en hun favoriete programma's/video's kunnen pauzeren en hervatten wanneer ze maar willen.

Sportall stelt haar kennis en functionaliteit ter beschikking van een CMAS-autonoom draaiend platform. Deze samenwerking heeft tot doel tegemoet te komen aan de toenemende vraag naar zichtbaarheid en toegankelijkheid van onderwateractiviteiten wereldwijd. Op CMAS TV krijg je video's voorgeschoteld van alle sporten die CMAS ondersteunt en als er CMAS-kampioenschappen zijn, dat zal je ze er live kunnen volgen. Op termijn zal het mogelijk zijn melding te krijgen over nieuwe content – conform je opgegeven interesses. CMAS TV zal een meeslepende ervaring worden voor liefhebbers van vrijduiken, vinzwemmen, onderwaterfotografie/videografie, maar ook voor onderwaterrugby, onderwaterhockey en meer. CMAS TV zal documentaires over

atleten bevatten, interviews met onderwatersportexperts, wetenschappelijke en ecologische updates en activiteiten en heel wat meer.

Omdat er omwille van de GDPR-wetgeving geen gegevens van CMAS met Sportall gedeeld mogen worden, moet je op tv.cmas.org een ander account aanmaken, waarbij je akkoord gaat dat Sportall je persoonlijk informatie mag delen met zijn partners (onder andere CMAS).

nieuwe sporten bij CMAS

Onder de koepel van CMAS zijn er enkele nieuwe sporten uitgerold: 'Underwater Target Shooting' en 'Photo Safari'. Een werkgroep is ook nog 'Mermaid Sport' aan het bekijken, waarvan er in 2021 en 2023 al een Open Kampioenschap en een internationale wedstrijd plaatsvond in Atlantis Sanya (China). Een kort overzicht van de hoogtepunten van die wedstrijd in 2021 kan je bekijken via: <https://youtu.be/RWM07QWXvYo>.

'Target Shooting' en 'Photo Safari' zijn alternatieven voor 'spearfishing', een sport die onder andere door de Belgische en Nederlandse duiksportfederaties jaren geleden al geband werd, maar in enkele landen nog steeds actief als sportdiscipline bedreven wordt. Bij Lifras zijn ze al volop aan het experimenteren met 'Target Shooting' (onderwaterdoelschieten) en hebben ze zelfs al een paar keer meegedaan aan wedstrijden. Het is een fascinerende en leuke sportdiscipline voor vrijduikers, die halverwege de jaren tachtig het levenslicht zag en zowel in een zwembad als in open water gespeeld kan worden. Meer daarover kan je elders in deze Hippocampus lezen.

'Photo Safari' moet nog verder uitgewerkt worden bij CMAS, maar het doel ervan is opdrachtfoto's van vissen te maken tijdens een vrijduik.

andere onderwatersporten

Onder de koepel van CMAS zijn er verschil-

lende onderwatersporten waarvoor wereldkampioenschappen georganiseerd worden. Vier daarvan worden door CMAS Belgium (NELOS en Lifras) ondersteund.

☞ 'Aquathlon' is een vorm van worstelen in en onder water. De oorsprong van de naam 'Aquathlon' is 'Aqua' (water) en 'Athlon' (worstelen). De worstelaars dragen maskers, vinnen, enkelbanden en linten. Ze worstelen onder water en aan de oppervlakte om het lint van hun tegenstander van één van zijn enkelbanden af te scheuren.

☞ 'Finswimming' of vinzwemmen moet hier waarschijnlijk niet verduidelijkt worden, want het is een sport die door de Commissie Vinzwemmen van NELOS gepromoot wordt.

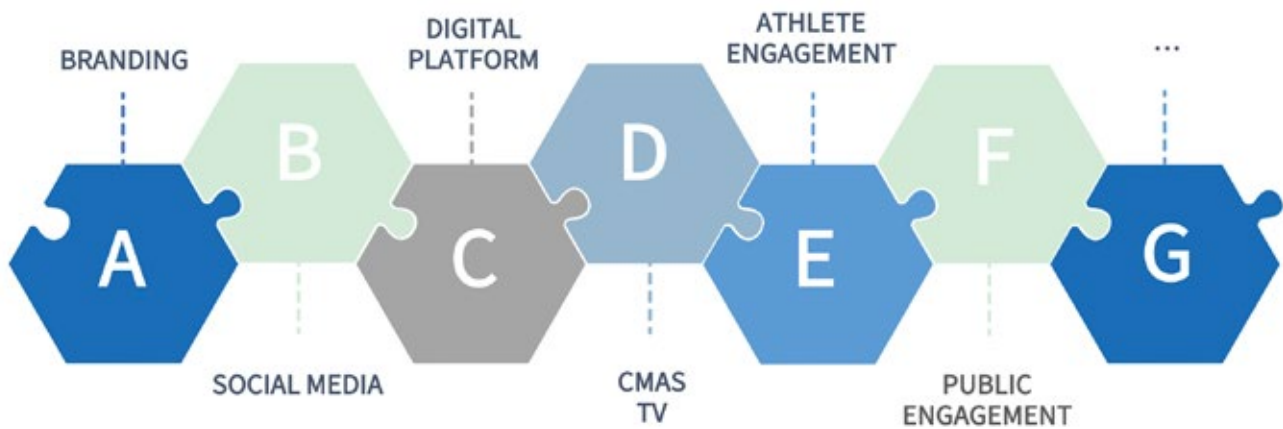
☞ Ook 'Freediving' of vrijduiken is bij ons ondertussen ook goed ingeburgerd, dankzij de Commissie Vrijduiken.

☞ Nog een sporttak die door NELOS/Lifras behartigd wordt is 'Underwater Hockey' (UWH) of onderwaterhockey (OWH), een teamport waarvoor de Commissie Onderwaterhockey recent nog een competitie organiseerde.

☞ 'Underwater Rugby' (UWR) of onderwaterrugby (OWR) is nog een andere teamsport. Tijdens een wedstrijd proberen twee teams een negatief drijvende bal (gevuld met zout water) in het doel van de tegenstander op de bodem van een zwembad te scoren. Het is ontstaan vanuit het fysieke fitnessstrainingsregime dat bestond in Duitse duikclubs in het begin van de jaren zestig en heeft weinig gemeen met rugby, behalve de naam.

☞ Bij 'Oriëntering' of onderwateroriëntering is het voornaamste doel van de deelnemers om hun praktische navigatievaardigheden tijdens een vooraf gedefinieerde oriëntatieroute onder water binnen een bepaalde tijdslimiet te voltooien met behulp van kompas en tellermet. Ze moeten de specifieke richtlijnen van de jury volgen. Op die manier richt de sport zich op het vergroten van het mentale vermogen van duikers, samen met de fysieke kracht.

☞ 'Sport Diving' is een onderwatersport in het zwembad waarbij een reeks individuele of groepscompetitieve onderwaterhandelingen uitgevoerd worden met technische, tactische en specifieke psychofysische vaardigheden, die gebaseerd zijn op praktische duikvaardigheden in moeilijke omstandigheden. Bijv.

In minder dan 30 maanden werkte CMAS haar nieuwe strategie uit.

door een tunnel van hoepels zwemmen met de duikfles voor je uit of geblinddoek handelingen verrichten.

☞ 'Parasport' richt zich op atleten met een handicap in alle klassen, d.w.z. ze zijn gegroepeerd op basis van hun vermogen om onder water te zwemmen, ongeacht de oorzaak van hun handicap.

☞ 'Visual' is bij NELOS gekend als onderwaterfotografie en -videografie, waarbij NELOS samen met Lifras voor elk wereldkampioenschap een CMAS Belgium team afvaardigt. In 2024 zal het Wereldkampioenschap plaatsvinden in Vlora (Albanië) van 7 oktober t.e.m. 13 oktober 2024. 'CMAS Visual' werkt aan een nieuw programma van kampioenschappen tijdens het WK en EK:

- onderwaterfotografie en -videografie voor jongeren tot 18 jaar;
- onderwaterfotografie in het zwembad.

volgende stappen

In minder dan 30 maanden tijd werkte CMAS haar nieuwe strategie uit, waarbij 're-

Op dezelfde locatie als waar Jacques-Yves Cousteau de oprichting van CMAS ondertekende, vond het gala diner ter gelegenheid van 65 jaar (1959-2024) plaats.

Foto: CMAS.

branding' en meer actief zijn op de sociale media de eerste stappen waren. Het uitwerken van het digitaal platform en het implementeren van CMAS TV waren de volgende stappen. Dankzij de vernieuwde website en haar functionaliteiten kan de betrokkenheid van atleten, de federaties, alsook die van het bredere publiek verder uitgebouwd worden.

In de loop van mei 2024 zal CMAS International ook haar marketingboek afgewerkt hebben. ■

IVO MADDER

Advertentie

GREENFORCE.be - sinds 2004

Beleef met ons de MAGIE van een Rode Zee safari ...

+32 472 051 950 - info@greenforce.be

Alle routes, individueel of full charter
4 duiken & 4 lekkere maaltijden per dag

Al vanaf 835€ (Noord, volle FC, incl. nitrox/taks)

BOEK NU VOOR HET NAJAAR !

CAMPING LES RIVES DE L'AGAY

CAMPING AAN DE OEVER VAN RIVIER AGAY

Onze camping is ondertussen goed bekend bij heel wat NELOS-duikers die houden van de prachtige diepere duiken in deze regio van de Middellandse Zee. Ter voorbereiding van de Zeestage komen heel wat duikers bij ons terecht.

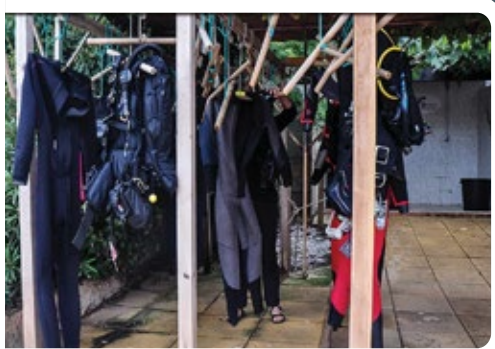
Kenmerken

- Familiale camping.
- Gelegen aan de rivier van Agay.
- Vlakbij het duikcenter.
- Eigenaars: Eric & Veronique (Veronique is Nederlandstalig).

Logement en kleine haven

- Huren chalets (mobile homes).
- Chalets voor 2-4 en 4-6 personen.
- Eigen tent, caravan, mobile home.
- Ligplaatsen voor kleine boten.

Faciliteiten

- Kleine supermarkt en snackbar.
- Zwembad, douche, wc, wasplaats.
- Goede **WiFi** (diverse tarieven).
- Duikcenter Agathonis en slipway (boot te water laten).

Camping Les Rives de L'Agay
Avenue du Gratadis, 83530 Agay
Frankrijk

Tel.: +33 494 820 274
reception@lesrivesdelagay.com
www.lesrivesdelagay.fr

Sport Vlaanderen en de subsidies

Foto: Midjourney - Marijke Van Cauwenbergh.

De subsidies van Sport Vlaanderen zijn een godsgeschenk voor NELOS en haar leden, maar ook een administratieve nachtmerrie. Minister Ben Weyts beaamde het tijdens de Algemene Vergadering van VSF (Vlaamse Sportfederaties).

Tijdens een debat gedurende het tweede gedeelte van de Algemene Vergadering gaf onze minister van Sport het toe, de subsidies voor de sportfederaties zijn oké, maar kunnen uiteraard altijd beter.

Hij beloofde zijn best te doen, maar laat ons eerlijk zijn: de verkiezingen staan voor de deur en beloftes zijn dan steeds aan de orde. Hij beaamde dat de administratie die aan de sportfederaties opgelegd wordt voor velen een echte nachtmerrie is, maar dat de overheid erover moet waken dat de toegekende centjes ook goed beheerd worden en niet dienen om de bestuurders rijkelijk te belonen met uitbundige feestjes. Hij beloofde het werk te maken van vereenvoudigde

rapporteringmethoden. De NELOS-kerngroep, bestaande uit enkele bestuurs- en personeelsleden hoopt alvast dat dit werkelijkheid wordt.

zware administratieve opvolging tegenover een royale subsidie

NELOS levert sinds enkele jaren bijzondere inspanningen om de rapportering, die bestaat uit het opstellen en opvolgen van het beleidsplan, te optimaliseren. Dit heeft ons geen windeieren gelegd en we ontvangen hiervoor inmiddels ruim 350.000 euro subsidie per jaar. Een niet te versmaden bedrag gezien we ons lidgeld met 35 euro per lidmaatschap zouden moeten optrekken om dit te compenseren. Daartegenover staat uiteraard een zware administratieve taak. We rekenden eventjes uit hoeveel arbeid in deze administratie gaat en schatten dit op ongeveer 3.000 uur per jaar, anderhalve VTE aangevuld met vele uren vrijwilligerswerk – door bestuursleden die zich bezighouden met het beleidsplan (opmaak, evaluatie, opvolging, analytische boekhouding, bijsturen 'Goed Bestuur', enz.).

De subsidies worden toegekend op basis van het aantal leden, het aantal door Sport Vlaanderen erkende instructeurs, de wer-

king en 'Goed Bestuur'. Dit alles is uiteraard ook belangrijk voor de algemene werking van onze federatie/liga.

goed bestuur

De vereisten van Sport Vlaanderen om echt te scoren voor 'Goed Bestuur' zijn zwaar en soms niet afgestemd op kleinere federaties, zoals NELOS, die werken met heel veel vrijwilligers, onbezoldigde bestuur- en directieleden en een zeer beperkt aantal personeelsleden. NELOS heeft bijvoorbeeld geen bezoldigde technische directeurs en we verliezen hierdoor stevast punten.

Toch scoren we volgens Conny Verhasselt, onze belangenverdediger bij Sport Vlaanderen, vrij goed en behoren we tot de beteren van de klas. Voor de werking van 2023 behaalden we een totaalscore van 72,45% met 83,33% voor transparantie, 86,11% voor democratie en daartegenover slechts 57,29% voor interne verantwoording en controle. De kerngroep heeft alvast maatregelen genomen om ook op dat onderdeel in de toekomst beter te scoren en we zullen bijgevolg onze statuten en het intern reglement opnieuw moeten aanpassen. Dit betekent ook dat we onze Algemene Vergadering opnieuw extra moeten belasten met meer 'gedeelde

informatie' en dat we de voorwaarden om bestuurslid van NELOS te kunnen worden, moeten verstrengen.

Het aanpassen van deze zaken zal opnieuw extra werk van ruim 250 uur met zich meebrengen, maar het Bestuur van NELOS beoordeelde dit als gerechtvaardigd. Het is hun taak om een echt 'Goed Bestuur' te voeren en zoveel mogelijk rekening te houden met de wensen van onze overheid. Wees dus niet boos, alhoewel beloofd werd zo weinig

mogelijk wijzigingen door te voeren, worden we hier in snelheid genomen ... in 2024 komen er opnieuw wijzigingen.

Laat me hierbij toch eventjes iedereen bedanken die zijn steentje bijdraagt tot het realiseren van ons beleidsplan 2025-2028 en het afwerken van huidige de beleidsperiode. In het bijzonder onze personeelsleden Lien Aerts en Margaux Montrieux die zich met de opvolging, de administratie en de rapportering bezighouden.

Binnen het Bestuur waren voor de huidige beleidsperiode Dirk Saman, Stef Teuwen en ikzelf vrij veel betrokken, maar alle NELOS-bestuursleden droegen eveneens hun steentje bij. Voor de volgende beleidsperiode heeft ons gloednieuw bestuurslid Dirk Callaert zich geëngageerd om de trekker te zijn. ■

**RONNY MARGODT,
VOORZITTER EN LID 'NELOS-KERNGROEP'**

Voor het uitwerken van het beleidsplan 2025-2028 werden een brainstormsessies georganiseerd, onder andere één met de verschillende commissies, het secretariaat en de NELOS-bestuursleden.

Foto: Ivo Maddier.

Advertentie

DIVE AND TRAVEL

www.diveandtravel.nl

EGYPT - SRI LANKA - **INDONESIË** - MALTA/GOZO - CURAÇAO - GALAPAGOS
BAHAMAS - MEXICO - MALEDIVEN - **FILIPIJNEN** - THAILAND - OMAN
ST. EUSTATIUS - BONAIRE - JORDANIE - COSTA-RICA - LIVEBOARDS

INDONESIË

Murex Dive Resort

Vanaf: € 1973,-

Kleinschalig en gastvrij resort, een echte topper in deze regio met dagelijks duiken in het schitterende Bunaken National park. 10D / 7N 2-pers poolside bungalow o.b.v. volpension en 10 bootduiken en 5 ongebeide huisrif duiken.

CURACAO

All West Apartments

Vanaf: € 1202,-

Gelegen op de westpunt van Curacao weg van de drukte.
9D / 7N 2-pers studio o.b.v. logies en ongebeleid kantduiken duikpakket.

MALTA - GOZO

Block Gozo Apartementen

Vanaf: € 1083,-

Gelegen op Gozo dit kleinschalige appartementen complex met duikcentrum en restaurant is de perfecte uitvalsbasis om Gozo onderwater te ontdekken.
8D / 7N 2-pers studio o.b.v. logies en ongebeleid 10 kantduiken duikpakket.

Prijzen zijn incl. retourvluchten en luchthaven transfers v.v. De duikpakketten zijn incl. fles/lucht/lood excl. duikmateriaal. Bagagekosten kunnen van toepassing zijn.

WWW.DIVEANDTRAVEL.NL
TEL: (033) 457 15 94

Kijk voor meer uitgebreide duikreis adviezen en een compleet bestemmings aanbod op onze website **WWW.DIVEANDTRAVEL.NL**

Volg ons op Facebook en Instagram en blijf als eerste op de hoogte van het laatste nieuws.

Verlag Algemene Vergadering NELOS vzw

Op zondag 3 maart 2024 vond de Algemene vergadering NELOS plaats in Kapellen. Een uitgebreid verslag van deze vergadering vind je terug op de NELOS-website. Wij brengen hier een kort overzicht van wat de verschillende commissies brachten.

Verlag door de voorzitter

Ronny Margodt

De overheid en Sport Vlaanderen legt ons op om een aantal specifieke onderwerpen te behandelen die de leden moeten toelaten om de goede werking van het bestuur te evalueren. Deze punten werden dan ook opgenomen in het verslag van de voorzitter.

Goed Bestuur

- In 2023 werd een wijziging doorgevoerd in het beleidsplan 2021-2024. Het betreft de opvolging en begeleiding van duikers die een ernstig duikongeval gehad hebben.
- Een werkgroep bestaande uit afgevaardigden van alle besturen en commissies heeft de krijtlijnen uitgetekend voor het nieuwe beleidsplan 2025-2028. Dit alles wordt nu door de kerngroep uitgewerkt voor verdere beoordeling.
- De NELOS-gedragscode en de werking van de Juridische Commissie en de Sportrechtbank worden op de NELOS-website extra toegelicht. Via DIVES heeft elk NELOS-lid kennisgenomen van de gedragscode.
- In 2023 werden aan de bestuursleden enkel de wettelijke verplaatsingsver-

goedingen uitbetaald, zoals gebruikelijk in alle gelederen van onze organisatie.

- De kerngroep (enkele bestuursleden en personeelsleden) waakt over de uitvoeringsmodaliteiten 'Goed Bestuur'; er wordt maandelijks gerapporteerd op de bestuursvergaderingen.
- Sport Vlaanderen legt op dat alle NELOS-Bestuursleden geëvalueerd worden.
- De bestuurdersprofielen werden opgesteld en opgenomen in het Intern Reglement.
- Het Intern Reglement wordt twee keer per jaar bijgesteld en is beschikbaar in het documentencentrum.

NELOS scoorde goed bij Sport Vlaanderen in 2023. Er waren enkele kleine opmerkingen met betrekking tot onze administratieve werking, maar de federatie mag voor 2024 opnieuw op een hoge score en bijhorende subsidies (1/4de van de NELOS-inkomsten) rekenen

Op weg naar Goud

Het initiatief, voor 50% gesponsord door Sport Vlaanderen, staat open voor alle duikscholen. De actie levert naast een financiële ondersteuning ook een trofee op. Proficiat aan de deelnemende clubs (zie Hippocampus 297 jan./febr. 2024) en voor de clubs die nog niet deelnamen: mits een kleine inspanning prijken jullie volgend jaar ook op de lijst.

Belangenconflicten (in navolging art. 5:76, §2 WVV)

- Een lid van het NELOS-Bestuur met een belangenconflict mag niet deelnemen

aan de beraadslaging door het Bestuur over deze beslissing of verrichting, noch aan de stemming in dat verband. Wanneer alle bestuurders van een collegiaal bestuur een belangenconflict hebben, wordt de beslissing of verrichting aan de Algemene Vergadering voorgelegd.

- In 2023 was er een situatie waarbij belangenconflict zou kunnen optreden. Het Bestuur nam een beslissing waarbij het betrokken bestuurslid geen inspraak had.

Integriteitsbeleid

- De NELOS-gedragscode werd gecreëerd als bewijs van het NELOS-integriteitsbeleid. De code werd opgenomen in het nieuwe Intern Reglement..
- Ter ondersteuning van de Federale API werd een Ethisch Adviesorgaan opgericht, met voor elke regio één regionale API.
- Ernstige inbreuken op de NELOS-regelgeving en gedragscode worden gemeld aan de Juridische Commissie die vervolgens de Sportrechtbank kan activeren.
- In 2024 moet elke NELOS-club een API hebben.

Verzekering/ongevallen

- NELOS-verzekeringspolissen en aanvragen voor eventuele extra clubverzekeringen zijn beschikbaar in het documentencentrum.
- Nieuwe protocollen met betrekking tot de opvolging van ongevallen zijn inmiddels overeenkomstig het beleidsplan geïmplementeerd.

Intern Reglement

De volledige NELOS-werking is opgenomen in het Intern Reglement, dat twee keer per jaar geëvalueerd en eventueel aangepast wordt.

Decreet met betrekking tot jeugdwerking

De toepassing van het decreet blijft gehandhaafd. De voorzitter bedankt iedereen die zich voor een club of de federatie inzet.

Verslag beheerder clubadministratie

Aan de hand van statistieken wordt aangetoond dat het ledenaantal van NELOS een weinig terugloopt t.o.v. 2023. In 2024 wordt ingezet op de uitrol van Twizzit als nieuw platform voor de ledenadministratie.

Verslag patrimonium

Franklin gaf een overzicht van de werken die in 2023 werden uitgevoerd. Door een grotere bezetting van het duikershuis de voorbije jaren wordt in 2024 geïnvesteerd in de bouw van een nieuwe vergaderzaal annex leslokaal en wordt de ruimte voor het secretariaat uitgebreid. De grote zalen op het gelijkvloers worden voorzien van ventilatie.

Verslag boetiek

De boetiek draaide in 2023 een omzet van €71.335,90. Ondertussen zijn er 737 accounts actief, waarvan 111 clubaccounts en 540 accounts van NELOS-clubleden. Er werden twee vrijwilligers aangeworven die voor de boetiek werken, Dany Darmont en

Kitty Van Duysen. Dank je wel voor jullie inzet en werk!

Verslag ICT – DIVES

DIVES 2.0 werd in april 2023 uitgerold. Daarop kregen we positieve feedback. De nieuwe versie moest de belangrijkste bugs wegwerken en zorgen voor de implementatie van het brevetbeheer. Voor 2024 staat een uitbreiding van het brevetbeheer op het programma, naast het toevoegen van duikplaatsen en het verbeteren van de rapportering. De werkgroep ICT staat ook in voor de implementatie van Twizzit en ondersteunt bij het gebruik van een aantal andere tools (digitalisering van kilometervergoedingen, registraties van deelname aan activiteiten via Eventbrite ...)

Verslag nationale- en internationale relaties (Ronny Margott)

- CMAS Belgium: wordt voorgezeten door LIFRAS-voorzitter Marc Lycops. De samenwerking met LIFRAS verloopt prima. Een nieuwe samenwerkingsovereenkomst werd afgesloten met Duiken. Vlaanderen (het voormalige VVW).
- CMAS Europe & International: CMAS Europe heeft een beleidsplan op lange termijn opgesteld (besproken met CMAS International) dat ter goedkeuring voorgelegd zal worden op de AV in Lissabon.
- CMAS Belgium heeft de manier van werken van CMAS International bij het implementeren van nieuwe standaarden aangeklaagd. CMAS International

maakt er nu werk van om dergelijke situaties in de toekomst te voorkomen.

- EUF – ISO – NBN: EUF, de koepel van zowel commerciële als niet-commerciële duikorganisaties, kwam in Larnaca en Wenen bijeen om de belangen van de duikerswereld te bespreken. Tijdens Boot Düsseldorf werd de eerste EUF ECO-Award uitgereikt. De ISP-commissie WG heeft de rebreatherstandaarden volledig afgewerkt.

Financieel verslag: balans en rekeningen (Lutgart Stals)

De jaarrekening van 2023 werden besproken. De activa en passiva zijn in evenwicht.

Goedkeuring budgetten 2024 (Lutgart Stals)

De budgetten voor 2024 werden overlopen en toegelicht, er waren geen vragen of opmerkingen. Alle details over zowel de jaarrekening 2023 als de begroting 2024 zijn terug te vinden op de NELOS-website.

Verslag financiële auditers

- Beide auditers hebben de boekhouding gecontroleerd en de uitgevoerde verrichtingen vergeleken met de daarop betrekking hebbende bewijsstukken. Op basis van dit nazicht kunnen ze bevestigen dat journaal en grootboek overeenstemmen met de werkelijkheid en dat de balans een waarheidsgetrouwe weerspiegeling is van het bezit van NELOS vzw.
- Bij nazicht van de financiële verrichtingen is duidelijk gebleken dat de uitgaven overeenstemmen met de nodige documenten.

Niet tegenstaande dit, hebben ze volgende aanbevelingen, omdat er een negatief resultaat is van 93.481,55 euro en het budget 2024 eveneens negatief is voor een bedrag van 31.436,49 euro.

- Aanpassing van de lidgelden
- Besparen op de kosten
- Er werd opgemerkt dat de boetiek niet meer winstgevend is.

Aanstelling financiële auditers 2024

Omdat Sport Vlaanderen adviseert om drie auditers aan te stellen, zullen de huidige auditers worden bijgestaan door een nieuwe kandidaat, Fab Michiels.

De verkiezing van deze personen wordt goedgekeurd met handgeklap.

Ontheffing van het Bestuur

De voorzitter vraagt aan de Algemene Vergadering ontheffing van het Bestuur, wat inhoudt de voorgelede balans, resultatenrekening 2023 en de budgetten 2024 te aanvaarden. Er is geen bezwaar, de goedkeuring wordt bevestigd met handgeklap.

Verslagen van de Kerncommissies

Commissie Sportduiken

Sven Vandekerckhove

Naast de klassieke opleidingen werd alweer hard gewerkt aan de bijscholingen van enerzijds het instructeurskader en anderzijds het bestuurskader, gezien dit een investering is voor de toekomst.

Volgende bijscholingen vonden in 2023 plaats:

- NELOS-Infomap: wijzigingen 2023
- Bijscholing Duiker-Hulpverlener (voorjaar en najaar)
- Opstart van DIVES 2.0
- De aansprakelijkheid van de instructeur en de opleiding van nieuwe 1*1's
- Regionale Ronde Tafels
- Blended learning: Evaluatie- & feedbacksessie

Als er gekeken wordt naar de activiteitsgraad van ons kader, wat een belangrijke barometer is voor het sportduiken, dan worden deze vier parameters gemeten:

- Bijscholingen Sportduiken – jaarlijks twee bijscholingen volgen.
- Bijscholingen EHBO – jaarlijks 1 keer bijgeschoold worden in CPR.
- Actief zijn in open water – drie proeven afnemen.
- 20 duiken doen op jaarbasis.

Bij het combineren van de vier parameters blijkt dat slechts 20% van onze instructeurs alle parameters kan afvinken. Dat is dus een aandachtspunt naar de toekomst toe.

Eén van de grootste verwezenlijkingen die volgde uit de herstructurering van de Com-

missie Sportduiken in 2023 is de integratie van de Commissie Duikers met een Handicap in de Commissie Sportduiken. Die commissie werd zo een subcommissie. De subcommissie heeft al zijn reglementen samengevat en kritisch bekeken om ze vervolgens door het Brevettencomité in lijn te laten brengen met de bestaande reglementen van de overige brevetten. Alle reglementen van het sportduiken en opleidingen, waaronder ook die van de subcommissie Duikers met een Handicap, staan nu in de Infomap 2024.

Alle informatie van de Commissie Sportduiken vind je dus in de Infomap Sportduiken, de Infomap Organisatie en de inschalingstabel die periodiek wordt geactualiseerd.

Hercertificatie ISO-normen

Het ISO-certificaat werd tijdens de Zeestage van LIFRAS opnieuw voor 5 jaar verlengd.

Blenderopleidingen

De opleiding Compressoroperator is opgestart en gezien het logisch is dat je eerst een fles moet kunnen vullen alvorens ze met allerhande mengsels te vullen, moet je vanaf heden dus ook eerst het brevet Compressoroperator hebben alvorens de opleiding Blender te kunnen aanvangen.

Zeestages

Kandidaten en juryleden die aan de Zeestages deelnemen, moeten in de toekomst aan volgende voorwaarden voldoen:

- 40 duiken hebben in open water;
- 10 decompressieduiken gedaan hebben in de zone 40 m;
- Een bijscholing DHV gedaan hebben in jaar van deelname aan de Stage.

Verslag Subcommissie Jeugdruiken

De Subcommissie Jeugdruiken heeft zijn klassieke kalender afgewerkt. Daarnaast werden ondertussen ook de opleidingen geïntegreerd in DIVES. Een belangrijk actiepunt van deze subcommissie is de medewerking aan het programma 'Op weg naar Goud'.

Verslag Subcommissie Duikers met een Handicap

Deze voormalige Commissie werd vorig jaar hervormd tot een subcommissie binnen de Commissie Sportduiken. De opleidingen werden opgenomen in de Infomap Sportduiken. Er werd een opleidingsdag georganiseerd en de huidige brevetten

worden herwerkt naar brevetten die in lijn zijn met de 'Special Needs Standards' van CMAS. Duikschool Antwerp Whet Wheels kwam heel recent nog in het nieuws. Deze club ontving in Borgerhout de prijs van Sportverdienste van het jaar ofte een 'Gouden Reusken' op het Gala van de Gouden Reuskens.

Verslag Subcommissie Technisch Duiken

Ook de subcommissie Technisch Duiken heeft zijn opleidingen verder geïntegreerd in de Infomap, zodat alles nu een coherent geheel vormt. De hernieuwing van de definitie van het normoxic-trimixmengsel is hier ook een onderdeel van.

Gezien de opleidingen voor full-trimix (zowel in open als in gesloten circuit) duiken vergen tussen de 60 en 100 m werden hiervoor ook weer Zeestages georganiseerd in het Italiaanse Arenzo.

Verslag Subcommissie Hulpverlening

Deze subcommissie heeft tot doel de samenwerking tussen de Commissie Sportduiken, de Geneeskundige Commissie en RedFed te bestendigen om zodoende de nodige geüniformeerde opleidingen te kunnen geven en het bijhorende examen Duiker-Hulpverlener te kunnen organiseren. Hiervoor werd ook de aanpak van de opleidingen 'train-de-trainer' herwerkt.

Verslag Commissie Vinzwemmen

Free Duerinckx

De kalender werd in 2023 herschikt. Door een aantal wedstrijden naar het voorjaar te verplaatsen en de wedstrijden van oktober in september te organiseren, kon vermeden worden dat wedstrijden werden afgelast omwille van blauwalgen. Ook op de planning voor 2024 staan weer heel wat wedstrijden. Free wordt als één van de topmensen beschouwd voor vinzwemmen binnen CMAS. Er kwamen felicitaties van de voorzitter van CMAS.

Verslag Commissie Onderwaterhockey

De visie van de commissie heeft afgelopen jaar standgehouden. De initiatieven blijven gekoppeld aan de drie pijlers:

- Motiveren van de huidige spelers; door het organiseren van kampioenschappen.
- Ondersteunen van onze clubs; door de organisatie van een trekkerstrefdag en een scheidsrechtercursus.
- Werven van nieuwe leden; door de organisatie van Start2OWH en de aanmaak van banners.

Verslag Commissie Vrijduiken

In 2023 werden zeven nieuwe assistent-instructeurs Freediving gevormd, werd de Infomap Vrijduiken aangepast en zijn de nodige aanpassingen in DIVES werden doorgevoerd. Daarnaast werd een video over reddingstechnieken gemaakt.

De nieuwe CMAS-opleiding 'Pool Dive Instructor' (1*PDI) is operationeel en er werden reeds drie nieuwe instructeurs gevormd. De NELOS-Vrijduikstage 2023 in Dahab (Egypte) is succesvol verlopen en heel wat leden namen deel aan wedstrijden die ook in 2024 op de planning staan.

Verslagen van de ondersteunende commissies

Verslag Geneeskundige Commissie

In 2023 heeft de commissie een nieuwe adem gevonden. Er werd een coördinator aangeduid die de dagelijkse leiding van de GENCOM waarneemt. De GENCOM werd opengesteld voor de paramedici, omdat zij een belangrijke meerwaarde kunnen betekenen. Ze worden in 2024 dan ook vaker ingeschakeld in de werking van de commissie.

De lessen DHV, de regionale bijscholingen en het examen DHV behoren tot de kernactiviteiten van de Geneeskundige Commissie en werden succesvol afgerond. In 2024 staan deze opleidingen opnieuw gepland en zal ook worden nagedacht over de invulling van het jaarlijks medisch onderzoek.

Verslag Wetenschappelijke Commissie

In 2023 heeft de Wetenschappelijke Commissie vijf activiteiten georganiseerd: een themaduik met als thema 'kreeftachtigen', een familiedag met een rondleiding langs de oesterputten van Yerseke, een jeugduikdag in de Put van Ekeren voor de jeugduikscholen uit Oost- en West-Vlaanderen en Limburg, een tweede themaduik waarbij wormen centraal stonden en een rondleiding in het Marien Station te Oostende tijdens de Dag van de Wetenschap.

Ook voor 2024 staan een aantal activiteiten gepland. Je vindt ze terug in de agenda op de NELOS-website.

Verslag Audiovisuele Commissie

De Audiovisuele Commissie is tevreden dat er een hele goede samenwerking is met meerdere commissies, wat in de toekomst hopelijk nog verder uitgebreid kan worden. Hierdoor leverden ze in 2023 twee promo-films af: jeugdduiken en de Zeestage. De proclamatie van de Zeestage werd ook live gestreamd.

De Audiovisuele Commissie organiseerde het Open Belgisch Kampioenschap (OBK 2023) met twee wedstrijdperioden. In West-Vlaanderen vond een opleiding onderwaterfotografie niveau 1 (DF1) plaats en ook de workshop Assistent-Onderwatervideograaf is populair. Er werd deelgenomen aan het WK CMAS in Cuba en Danny Van Belle (LIFRAS) behaalde een bronzen medaille met zijn visportret.

Het bestuur van de commissie werd opnieuw samengesteld en er wordt volop gezocht naar nieuwe medewerkers om ook in 2024 in te kunnen zetten op ondersteuning van de verschillende NELOS-commissies en activiteiten te kunnen organiseren.

Verslag Commissie Marketing en Communicatie (Ivo Madder)

De Commissie Marketing & Communicatie heeft een vrij grote hoeveelheid taken en opdrachten die verwerkt en uitgevoerd moeten worden door een veel te kleine groep medewerkers. Extra helpende handen zijn dan ook meer dan welkom! Hoewel in 2023 niet alles wat op de planning stond werd gerealiseerd, is er toch heel wat werk verricht. De folder 'start to dive' werd herwerkt tot een compact drieluik en de welkomstbrochure werd geüpdatet. Aan de clubzoeker op de landingspagina werden een aantal functionaliteiten toegevoegd, waardoor dit nu een heel gebruiksvriendelijk instrument is en de verschillende socialemediakanalen worden actief gebruikt om

promotie te voeren In 2024 pakken we op wat is blijven liggen en ondersteunen we volop bij een aantal campagnes en evenementen ('Op weg naar Goud', 'Maand van de Sportclub', Scubapro-testdagen ...).

Verlag Commissie Redactieteam Hippocampus (Ivo Madder)

In 2023 werden 5 prachtige en goed gevulde duikmagazines uitgebracht van telkens 100 pagina's dik – de ideale dikte qua kostprijs voor het drukken. Omdat het papier in 2022 en ook nog een gedeelte van 2023 steeds duurder werd, is in overleg met de drukkerij besloten een andere papiersoort te gebruiken, zowel voor de cover als voor het binnenwerk. Dit werd geïmplementeerd vanaf ons bondsblad van jan./feb. 2023. Op een paar uitzonderingen na niets dan lof hierover, dus het blijft zo.

Vicky verliet begin 2024 het secretariaat en dus ook het redactieteam. Dat betekent dat de redactieleden extra lay-outwerk voor hun rekening zullen moeten nemen. Het administratieve werk rond de advertenties blijft door het secretariaat gebeuren en wordt door Lien opgenomen. 2024 is het jaar van een nieuwe lay-out, die voor het eerst verschijnt tijdens het jubileumnummer van sept./okt. 2024, want dat is editie nr. 300.

Verlag Commissie Mental Coaching

Elfrie Van Poppelen

De werking van de commissie wordt nog eens uitgebreid uit de doeken gedaan. 2023 was opnieuw een druk jaar qua interventies. De commissie behandelde negen cases, waarvan drie dodelijke ongevallen.

Momenteel bestaat de commissie uit negen leden, maar ze mag zeker versterkt worden, voornamelijk voor de regio's OVOS en AVOS. In 2024 wordt er verder gewerkt aan sensibilisering, wordt het marketingmateriaal geüpdatet en wordt er werk gemaakt van een leidraad voor de clubs. Het centraal

aanmeldpunt en noodnummer verandert vanaf 1 januari 2025. Hierover zal nog info volgen. Tot dan blijft het huidige centrale aanmeldpunt van toepassing.

Verlag Juridische dienst

René van Leeuwen

In 2023 werd er één vergadering georganiseerd. Dit impliceert uiteraard niet dat er minder gewerkt werd, in tegendeel. Er werden heel wat adviezen geformuleerd, wat nog steeds de corebusiness is van de Juridische Commissie. De volgende agendapunten werden afgeklopt: bespreking nieuw Intern Reglement Juridische Commissie, update uittreksel strafregister, update GDPR, update zuurstoftoediening, herwerking van de 'informed consent Zee-stages' en het opvolgen van recente rechtspraak inzake aansprakelijkheid omtrent duikongevallen.

Er werden ook enkele publicaties in de Hippocampus gerealiseerd, o.a. over zuurstoftoediening. Daarnaast heeft de Sportrechtbank NELOS afgelopen jaar twee dossiers opgevolgd en behandeld.

Voor 2024 worden de vergaderingen georganiseerd en de adviezen geformuleerd volgens de noden van het moment. Daarnaast wordt gekeken naar de herwerking van het Intern Reglement van de Juridische Com-

missie, naar de publicatie van een infobrochure over de Juridische Commissie en naar de interpretatie van de GDPR.

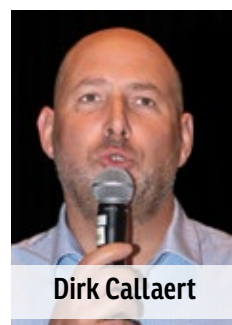
Verkiezingen bestuursleden

Waren uittredend en herkiesbaar en zijn terug verkozen: Sven Vandekerckhove en Franklin Forrez.

Was uittredend en niet herkiesbaar: Dirk Saman. Dirk wordt bedankt voor de vele inspanningen en het geleverde werk. In zijn plaats wordt Dirk Callaert verkozen als lid van het NELOS-Bestuur.

Dirk Saman

Dirk Callaert

Vragen

Er zijn geen vragen of bemerkingsen. ■

**INGEKORT VERSLAG DOOR
JAN DIEU EN NATALIE DECROCK**

De club die de status 'Bronzen Club', 'Zilveren Club' of 'Gouden Club' bereikten, kregen hun respectievelijke glazen trofee.

Fotos (17): Ivo Madder

Scubapro-testdagen 2024

Een eerste sessie i.s.m. onder andere NELOS, aan de Put van Ekeren, was alvast een succes. Eind juni is er opnieuw een sessie aan het Zilvermeer Mol.

De Scubapro-testdagen in Antwerpen, die plaatsvonden op 20 en 21 april 2024 – de eerste dag bij Scuba Service Store en de tweede dag aan de Put van Ekeren – waren een succes en worden volgend jaar beslist herhaald. Tijdens deze happening, die georganiseerd werd door Scuba Service Store, in samenwerking met Scubapro, AVOS, NELOS, Moby Dick Diving Team, Davy Hens en de Audiovisuele Commissie van NELOS, werden er foto's gemaakt die je kan bekijken op onze NELOS-flickr-pagina (drie albums): www.flickr.com/photos/nelos-vzw/albums.

Van de tweede testdag werd een video gemaakt, die je op het NELOS-YouTubekanaal kan bekijken door de qr-code hier naast te scannen.

Kon je toen niet aanwezig zijn? Geen probleem, want op zaterdag 29 juni en zondag 30 juni 2024 zijn er opnieuw Scubapro-testdagen en deze keer in het Zilvermeer Mol. Ben je op zoek naar nieuwe vinnen, een trimvest of een droogpak, maar wil je graag eerst checken of een bepaald model wel iets voor jou is? Dan kan dat tijdens deze testdagen.

Jouw niet-duikende familie en vrienden

kunnen op datzelfde moment eens proeven van je passie, want zij kunnen tijdens de Scubapro-testdagen openwaterinitiaties doen. Of wil je graag jouw favoriete hobby delen met anderen en een handje toesteken bij de organisatie? Ook dat kan. Alle hulp is welkom! We zoeken nog vrijwilligers voor heel uiteenlopende zaken: het ontvangen van bezoeker, initianten helpen bij het aan- en uitdoen van het materiaal, het verzorgen van de initiaties zelf, het nemen van foto's, het geven van ondersteuning bij heel wat

praktische taken, ... Heb je interesse om mee je schouders te zetten onder dit evenement? Stuur dan zeker een mailtje naar

De testdagen in juni worden georganiseerd door Scubapro, Huis Cuylaerts, de Watersportcentrale, Nuclea Diving Club Mol en NELOS, in samenwerking met het Zilvermeer. ■

IVO MADDER

Voorjaarsexamen Duiker-Hulpverlener

Foto's (4): Sven Vandekerckhove.

In Hippocampus nr. 296 werd een duidelijk overzicht gegeven van de meeste aandachtspunten die door de juryleden vastgesteld worden op het examen DHV. In dit artikel belichten we het verhaal van het examen Duiker-Hulpverlener eens vanuit een andere hoek en geven we jou een inkijk in de voorbereiding en motivatie om deel te nemen.

De opleiding Duiker-Hulpverlener blijft een waardevolle opleiding, ook voor niet-duikers. Je leert meer over duikgeneeskunde op zowel theoretisch als praktisch vlak. Het is net ook de focus op de praktijkgerichte ervaring die een wereld van verschil kan maken als je ooit geconfronteerd zou worden met een situatie waarin reanimatie nodig is. Waar veel mensen op dergelijke kritische momenten besluiteloos en machteloos naar elkaar staan te kijken, kan jij door je kennis en oefenervaring onmiddellijk ingrijpen en de levensreddende handelingen toepassen.

Wist je dat in België elk jaar rond de 10000 gevallen van hartstilstand vastgesteld worden? Dat is meer dan 1 persoon per uur de klok rond. Een groot deel daarvan gebeurt in het dagelijkse leven: thuis, op het werk, op openbare plaatsen of tijdens het sporten. Het snel reageren en het onmiddellijk opstarten van CPR verhoogt de kans op overleven aanzienlijk.

Wat is CPR nu precies?

CPR of cardiopulmonale resuscitatie bestaat enerzijds uit cardio (hart) en pulmos (longen) en anderzijds uit resusciteren. Dit laatste is een anglicisme en kan je beter

omschrijven als reanimeren. Letterlijk het opnieuw tot leven wekken door het kunstmatig overnemen van de ademhaling en de bloedsomloop bij een slachtoffer, waarbij je een ademhalingsstilstand en een circulatiestilstand vastgesteld hebt. Onnodig te zeggen dat snel ingrijpen hier noodzakelijk is, omdat ons lichaam maar een beperkte tijd zonder zuurstof kan. Onze hersenen zijn hierbij het meest gevoelige orgaan en afhankelijk van persoon tot persoon kan een zuurstoftekort reeds na 4 tot 6 minuten voor hersenschade zorgen. Het snel toepassen van CPR maakt dus werkelijk een verschil tussen leven en dood.

Vanuit de duiksport hechten we veel belang aan veiligheid en met de cursus Duiker-Hulpverlener willen we aanzetten om met betere kennis van zaken en het snel en juist toepassen van het CPR-protocol bij te dragen tot het verhogen van de overlevingskansen van een bewusteloos niet-ademend slachtoffer. Het behalen van dit brevet is ook noodzakelijk om verder door te groeien richting Assistent-Instructeur.

Afgelopen voorjaar was er opnieuw een grote opkomst van gemotiveerde kandidaten om het examen Duiker-Hulpverlener aan te nemen en de lessenreeksen theorie te

volgen die in Aalst voor OVOS en in Brugge voor WEVOS plaatsvonden. Aansluitend werden er ook praktijklessen gegeven waarbij de kandidaten ruimte kregen om te oefenen onder het toezien van instructeurs die de lessen train-de-trainer gevolgd hebben. Deze instructeurs zijn hierdoor op de hoogte van de meest actuele richtlijnen van het CPR-protocol. Dit laatste is trouwens ook een voorwaarde om als jurylid te fungeren op het examen DHV.

Het volgen van de theorielessen is een verrijking gezien je hier ook de materie eens vanuit een ander standpunt krijgt dan uit het NELOS-naslagwerk. Je hebt ook de gelegenheid om vragen te stellen aan leden van de Geneeskundige Commissie die vanuit hun vakgebied deze materie doceren. Ook Hippocampus kan deel uitmaken van je voorbereiding. Je vindt de examenvragen na elk examen immers steeds terug in Hippocampus. De PowerPointpresentaties van de gegeven lessen vind je dan weer terug in het documentencentrum op de NELOS-website.

Voldoende herhalen en het grondig studeren van al deze theorie bereidt je feilloos voor op het theorie-examen waar jouw kennis aan de hand van 32 meerkeuzevragen getoetst wordt.

Beademen, borstcompressies, stabiele zijlig en zuurstof toedienen.

het praktijkgedeelte

Minstens even belangrijk is het praktijkgedeelte waar je aan een meerkoppige jury aantoonst dat je de fijne kneepjes van de CRP onder de knie hebt. Je wordt doorverwezen naar een jury waar je 1 van de 9 scenario's willekeurig trekt die je vervolgens hardop voorleest. Vanaf dat moment is het volledig in jouw handen.

In het lokaal ligt een Q-CPR pop waar je het volledige protocol op toepast. Voor het evalueren wordt zowel beroep gedaan op het kritische beoordelingsvermogen van de juryleden als op de resultaten van de beoordeling door de app die met de pop verbonden is. We hanteren beide beoordelingscriteria, omdat dit een volledig beeld geeft van het correct toepassen van het protocol en de aanpak en een correcte meting geeft van het aantal compressies, de gemiddelde diepte, de frequentie, ...

Het te volgen protocol is anders bij een drenkeling dan bij een niet-drenkeling. In het eerste geval zijn 5 beademingen absoluut noodzakelijk. Het slachtoffer zit immers al langere tijd zonder zuurstof waardoor je als hulpverlener eerst opnieuw lucht in de longen blaast om daarna over te gaan op de

borstcompressies. Eens je gestart bent met borstcompressies blijf je in de vertrouwde 30:2 ritme de reanimatie uitvoeren (30 x borstcompressie en 2 x beademen).

Na minimaal 60 seconden zal je gevraagd worden om de handelingen verder te zetten op een jurylid dat de rol van slachtoffer speelt en bij bewustzijn komt. Hier willen we uiteraard zien dat je het protocol voor het toedienen van zuurstof en het uitvoeren van de stabiele zijligging vlekkeloos kan toepassen.

Ben je vergeten om zuurstof te vragen, dan zal die helaas niet klaarliggen en daar word je je op dat moment van bewust. Ook de menselijke kant is hier belangrijk. Je slachtoffer komt immers bij en bevindt zich plots op een totaal andere plaats of in een andere positie dan hij zich kan herinneren. Door het slachtoffer toe te spreken, stel je hem ook gerust en informeer je hem over wat er gebeurd is en wat je gaat doen.

Soms kan het slachtoffer opnieuw het bewustzijn verliezen, waardoor je als kandidaat opnieuw dient over te gaan tot reanimatie op de pop. Als je hiermee geconfronteerd wordt, dan betekent dit meestal dat enkele elementen in je eerste reani-

metronoom

Wist je dat er een handig instrument bestaat om het tempo aan te geven? Het heet een metronoom en is een toestel dat hoorbaar de snelheid aangeeft waarmee muziek gespeeld wordt. Het helpt een muzikant om tempo aan te houden en een muziekstuk aan de juiste snelheid te spelen. De metronomische aanduiding wordt op de partituur van een muziekstuk vermeld. Dit instrument is ook ideaal om het ritme weer te geven voor een reanimatie, want je kan de snelheid aanpassen. Je vindt het online via Google terug als je 'metronoom online' ingeeft en kan daar onmiddellijk luisteren naar het geluid en variëren met snelheid.

matie toch niet voldoende aanwezig waren of juist uitgevoerd werden. Zie het als een tweede kans, waarbij je kan laten zien dat je aandachtig bent voor het goed uitvoeren van het CPR-protocol.

De meest voorkomende fouten in de 30:2 cyclus zijn:

☞ **Te zwaar inblazen.** Dit zal er in de realiteit voor zorgen dat een deel van de lucht zich verplaatst naar de maag wat tot braken kan leiden. Dit wil je als hulpverlener vermijden. Het is voldoende heel kort in te blazen en te stoppen met inblazen van zodra de borst omhoog gaat. Om die reden blaas je ook steeds in terwijl je kijkt naar de borstkas van je slachtoffer. Na 2 beademingen ga je over naar de borstcompressies.

☞ **Te traag (minder dan 100) of te snel reanimeren (meer dan 120 compressies per minuut).** De ideale snelheid is tussen de 100 en 120 compressies per minuut. Tel best in sessies van 3x10, waarbij je elk tiental benoemt. Dit helpt je bij het juist tellen van de 30 compressies die je dan uiteraard aan het juiste tempo dient te geven om in de totaliteit tussen de 100 en 120 per minuut uit te komen.

de resultaten

Het is altijd even zoeken naar een locatie waar we alle juryleden en kandidaten de nodige ruimte kunnen bieden voor zowel het theorie-examen als het praktijkgedeelte. Dit jaar vond het examen plaats in het

Sint-Jozefinstituut in Wetteren. De kandidaten bevonden zich spreekwoordelijk in de zevende hemel, want het examen theorie vond plaats in de oude kapel van dit instituut.

Dit voorjaar waren er 86 deelnemers, waarvan er 63 geslaagd zijn voor zowel theorie als praktijk. 10 slaagden enkel voor theorie en 12 enkel voor praktijk. Eén kandidaat was er op beide onderdelen niet door. We willen de geslaagden alvast van harte proficiat wensen met het behalen van dit brevet en nodigen iedereen voor wie het dit jaar niet lukte, uit om deel te nemen aan de volgende editie.

Een dergelijke organisatie kan alleen maar slagen met de hulp van de vele juryleden, collega-instructeurs, artsen, de medewerkers van het NELOS-secretariaat en de inzet van het organiserende team. We dan-

ken hen voor hun tijd, inzet en jurering. De Geneeskundige Commissie en de Commissie Sportduiken slaan hiervoor de handen in elkaar en het is de Subcommissie Hulpverlening die het gebeuren coördineert. Onze welgemeende dank ook aan de OVOS-medewerkers die voor de locatie zorgden en de catering in goede banen geleid hebben. Proficiat aan iedereen voor deze geslaagde voorjaarseditie.

najaarsexamen DHV

In het najaar van 2024 is er opnieuw een sessie Duiker-Hulpverlener. De opleidingen

zullen gegeven worden door AVOS, BRAVOS en LIMOS. Het examen zal plaatsvinden in Hasselt (LIMOS) op 12 oktober 2024. ■

DIRK CALLAERT

De 63 nieuwe Duiker-Hulpverleners

- Stefaan Adriansens (KONINKLIJKE DUIKERNIKKERS)
- Kristof Alexander (KORAALDUIVELS)
- Jan Andries (ARONNAX)
- Gianni Barbaix (CORAL)
- Kiara Billet (BRUGSE DIEPZEEDUIKERS)
- Jonathan Casselman (BELGIUM DIVING)
- Nathalie Clarisse (R.D.K.)
- Arne Cornelis (KGCS MANTA)
- Frederik De Buysser (AQUA DIVING TEAM)
- Joeri De Cock (PROFUNDA DIVING VZW)
- Emily De Geest (DE WATERMAN)
- Jeroen De Man (GENTSE DOLFIJNEN)
- Hannes De Mulder (DE WATERMAN)
- Tom De Pauw (DE WATERMAN)
- Anthony De Proft (KGCS MANTA)
- Maud De Vos (PROFUNDA DIVING VZW)
- Runne Deblauwe (PROFUNDA DIVING VZW)
- Lieven Declercq (POSEIDON)
- Amaury Depoorter (OKEANOS)
- Johan Dupont (P.D.K.)
- Obinna Eke (PROFUNDA DIVING VZW)
- Ian Geivers (AMFIBIE)
- Jarno Goossens (ZELZAATSE DUIKSCHOOL)
- Jeroen Goossens (PROFUNDA DIVING VZW)
- Hendrik Hendrickx (AMFIBIE)
- Michael Henrotte (DE ZEEROOS)
- Kjell Heynssens (SEPIA)
- Francis Hofmans (PROFUNDA DIVING VZW)
- Hannes Hoste (ACTINA)
- Svetlana Katayeva (KORAALDUIVELS)
- Marc Ketels (THE SHARKS)
- Theo Kruissen (ACTINA)
- Ruben Lava (DE ZEEROOS)
- Nicky Lecuy (ATLANTIS (AARSCHOT))
- Vincent Maratta (KORAALDUIVELS)
- Wilfried Martens (LDL)
- Nick Meulemeester (DE ZEEROOS)
- Sasja Moons (M.D.K.)
- Ronny Ooms (M.D.K.)
- Monica Oppers (NEPTUNUS)
- Jonas Opsomer (KORAALDUIVELS)
- Eveline Pattyn (CORAL)
- Nick Pauwels (NEPTUNUS)
- Marleen Piessens (THALASSA)
- Inez Rombaut (PROFUNDA DIVING VZW)
- Laura Sapijn (DE ZEEROOS)
- Brecht Seys (NAUTIC)
- Matthias Stevens (BEVERS CASTORS DIVING)
- Marieke Stoot (ATLANTIS (LIER))
- Melanie Stubbe (BARRACUDA)
- Guy Suijs (THALASSA)
- Nathalie Suttels (KORAALDUIVELS)
- Ines Tavernier (CORAL)
- Katherine Tetaert (ACTINA)
- Alec Van Hoever (MANTIS DIVERS CLUB)
- Jan-Pieter Van Mele (KORAALDUIVELS)
- Eric Van Praet (CORAL)
- Klaartje Van Rossem (MANTIS DIVERS CLUB)
- Bieke Vannerem (geen NELOS-lid)
- Peter Vanthuyne (MAANVIS)
- Thomas Vanthuyne (MAANVIS)
- Evy Verstryngne (CORAL)
- Ina Willemyns (KORAALDUIVELS)

Vragenreeks A – Duiker-Hulpverlener 4 mei 2024

Lees aandachtig de vragen en antwoorden. Geef aan welke beweringen juist zijn. Er is steeds minstens één antwoord correct.

1 Hoe ontstaat decompressieziekte?

- a. Door een opstapeling van CO₂ in de weefsels.
- b. Door een verstoorde bloedcirculatie tgv bloedklonters.
- c. Door de aanwezigheid van stikstofbellen.
- d. Door de aanwezigheid van luchtbellen.

2 Wat moet je doen met een vuile snijwonde?

- a. Eerst de eigen handen wassen en wegwerphandschoenen aantrekken indien beschikbaar.
- b. Onmiddellijk met ether ontsmetten.
- c. De wonde reinigen met gewone zeep of met een antiseptische zeep indien beschikbaar.
- d. De wonde laten drogen aan de lucht.

3 Longoverdruk. Wanneer moet je eraan denken?

- a. Bij een duiker met ademhalingsmoeilijkheden.
- b. Bij een duiker die bewusteloos uit het water wordt gehaald.
- c. Bij een duiker met onderhuidse bloedingen rond de ogen.
- d. Bij een duiker met een hese stem na de duik.

4 Je duikmaat klaagt 30 minuten na de duik nog steeds van duizeligheid en oorsuizen.

- a. Je stelt voor 24 uur af te wachten.
- b. Je geeft 100% normobare zuurstof.
- c. Je geeft de raad onmiddellijk medisch advies te zoeken.
- d. Je geeft oordruppels.

5 Het gevaar van een hijgtoestand bestaat erin dat:

- a. het kan leiden tot paniek;
- b. het een chronische zuurstofintoxicatie kan veroorzaken;
- c. het bewusteloosheid kan veroorzaken;
- d. het kan overgaan naar een longoverdruk.

6 De symptomen bij immersielongedeem zijn:

- a. pijn en krampen in de maagstreek;
- b. ademnood, hoesten, soms met pijn op de borstkas;
- c. hevig rillen in combinatie met ongecontroleerd ademen;
- d. niet te onderscheiden van stikstofnarcose.

7 Waaruit bestaat de behandeling van decompressieziekte?

- a. Vochttoediening.
- b. Normobare zuurstof.
- c. Terug afdalen in het water en de gemiste stops verdubbelen.
- d. Herdrukken in een meerplaatsdrukkamer.

8 Tijdens het vrijduiken kan men:

- a. het bewustzijn verliezen bij het stijgen;
- b. een trommelvliesscheur oplopen;
- c. een longoverdruk krijgen;
- d. onderkoeld raken.

9 Een zwemmer wordt onderkoeld uit het water gehaald. Als DHV kan je hulp bieden. Wat doe je?

- a. Je wikkelt hem helemaal in een isolatiedeken met de gouden zijde aan de buitenkant.
- b. Je warmt eerst de handen en de voeten op want niets is zo vervelend als ijskoude handen en voeten.
- c. Niets. De onderkoelde zwemmer is uit het water gehaald en kan zijn plan wel trekken.
- d. Je houdt een omstaander tegen omdat deze het slachtoffer een flinke scheut whisky wil geven om goed op te warmen.

10 Wat is juist?

- a. Of water zoet of zout is speelt geen rol in de overlevingskansen bij een verdrinking.
- b. Hydrocutie kan een oorzaak van verdrinking zijn.
- c. Bij een verdrinking wordt hypoxie in 20% van de gevallen veroorzaakt door aspiratie en in 80% door een spasme.
- d. Een geredde drenkeling hoeft niet altijd naar een ziekenhuis te worden gebracht.

11 Welke bewering(en) is (zijn) juist?

- a. De kans op decompressieziekte bij de sportduiker is dankzij de nieuwe duik-

Dirk Saman, voorzitter van de Subcommissie Hulpverlening, geeft een briefing aan de juryleden.

Foto: Sven Vandekerckhove.

computers één op een miljoen duiken (1/1.000.000).

- b. Enkele minuten zuivere zuurstof ademen voor de duik beschermt je tegen decompressieziekte.
- c. Een matige inspanning tijdens de stijgfase bevordert de gaseliminatie en aldus het risico op decompressieziekte.
- d. Je mag het vliegtuig niet nemen tijdens de no-fly time omdat de druk in het vliegtuig lager is dan 1 bar.

12 Welke ziektekenen kunnen je doen denken aan een barotrauma van het binnenoor?

- a. Bloed dat uit het oor loopt.
- b. Draaiduizeligheid (vertigo).
- c. Gehoorverlies.
- d. Oorsuizen (tinnitus).

13 Tijdens de BBQ na de duik krijgt iemand een gloeiend kooltje op de hand. Er ontstaat snel een blaar met omgevende roodheid. Wat moet je doen?

- a. Onmiddellijk koelen met stromend lauw water.
- b. Kan men bedekken met 'Flammazine' of 'Flamigel' na het koelen.
- c. De blaar openprikken vooraleer ze groter wordt.
- d. Na de eerste behandeling een proper driehoek-verband aanbrengen.

14 Welke beweringen over immersielongedeem zijn correct?

- a. Een slecht onderhouden ademautomaat kan bijdragen tot het ontstaan van immersielongedeem.
- b. Eens de symptomen verdwenen zijn mag men opnieuw duiken.
- c. Immersielongedeem en hijgtoestand (CO₂-vergiftiging) zijn hetzelfde.

Foto's (2): Sven Vandekerckhove.

- d. Niet alleen duikers, maar ook zwemmers kunnen het slachtoffer zijn van immersielongedeem.

15 Tijdens een duik naar -18 m gebeurt na 20 min het volgende: bij het bedienen van de inflatieknop van het droogpak blokkeert deze en de duiker stijgt ongecontroleerd op. Aan de oppervlakte is er hoesten en pijn op de borst. Meest waarschijnlijke oorzaak: (één antwoord)

- a. decompressieongeval;
- b. hartinfarct;
- c. longoverdruk;
- d. immersielongedeem.

16 Welke symptomen moeten je doen denken aan decompressieziekte?

- a. Pijn aan een gewricht.
- b. Rood-paarse verkleuringen op de huid ('cutis marmorata' of marmerheid).
- c. Gevoelstoornissen in de benen.
- d. Neusbloeding bij het bovenkomen.

17 Wat kan de duiker-hulpverlener doen bij het vervoer van een bewusteloze duiker die kortademig is en bloed ophoest?

- a. Proberen te laten drinken.
- b. Naar een caisson vervoeren in halfzittende houding.
- c. In stabiele zijligging plaatsen op de achterbank en naar de spoedopname brengen.
- d. Ter plaatse blijven, de 112 bellen en de duiker zuurstof geven.

18 Gehoor vermindering na een duik kan het gevolg zijn van:

- a. een barotrauma van het binnenoor;

Foto: Lien Aerts.

- b. een barotrauma van het middenoor;
- c. een barotrauma van de voorhoofdsinus;
- d. een prop oorsmeer die de gehoorgang verstopt.

19 Tijdens het duiken neemt de ademarbeid toe. Waaraan is dit toe te schrijven?

- a. De verhoogde partiële zuurstofdruk.
- b. De 'bloodshift'.
- c. De verhoogde dichtheid van het ademmengsel.
- d. De afname van de dode ruimte.

20 De belangrijkste risicofactoren voor het ontstaan van decompressieziekte is: (één antwoord)

- a. de duikdiepte
- b. de duiktijd;
- c. de aanwezigheid van een 'Patent Foramen Ovale' in het hart;
- d. de temperatuur van het water.

21 Op duikreis krijgt één van je buddy's oorpijn na enkele dagen duiken. Het kan gaan om:

- a. barotrauma van het middenoor;
- b. ontsteking van de huid van de gehoorgang (otitis externa);
- c. hersenvliesontsteking;
- d. ontsteking van het middenoor.

22 Pijn in het voorhoofd die optreedt bij het dalen kan wijzen op:

- a. luchtbellen in de sinussen;
- b. decompressieziekte;
- c. barotrauma van de voorhoofdssinus;
- d. overdruk in het masker.

23 Decompressieziekte:

- a. kan optreden ondanks respecteren van stijgsnelheid en (eventuele) trappen;
- b. begint steeds onmiddellijk na het beëindigen van de duik;
- c. vereist altijd deskundig advies;
- d. kan leiden tot blijvende invaliditeit.

24 Welke beweringen zijn niet juist?

- a. Warmteverlies in water is ongeveer 25 x groter dan in lucht.
- b. Ons lichaam heeft een kerntemperatuur van 36°C.
- c. Bewegen in het water helpt om het warm te blijven hebben.
- d. Bij een kerntemperatuur van 33°C stopt het rillen.

25 Een gevaarlijk mariene dier krijgt de 'Gif-code 4' – Wat betekent dit?

- a. Omdat het levensbedreigende vergiftigingen kan veroorzaken, waarvoor géén antgif ter beschikking.
- b. Omdat eerder een banaal incident en transport naar arts daarom niet altijd nodig is.
- c. Omdat steeds onmiddellijk transport naar gespecialiseerde hulp (arts) noodzakelijk is.
- d. Omdat het levensbedreigende vergiftigingen kan veroorzaken, met een antgif ter beschikking is.

26 Acute zuurstofvergiftiging:

- a. treedt geleidelijk op vanaf 30 m;
- b. begint altijd met trillingen rond de mond;

- c. treedt op na langdurig (> 4 uur) toedienen van 100% zuurstof aan een slachtoffer;
- d. is gevaarlijk want kan stuiprekingen geven met gevaar voor verdrinking.

27 De neus:

- a. Een uitgesproken scheef neustussenschot beïnvloedt het klaren van de oren.
- b. Bloed in je masker op het einde van de duik heeft niets te maken met 'maskers-queueze'.
- c. Bij een verstopte neus klaar je minder vlot.
- d. Klaren met een kleine neus is eenvoudiger en makkelijker.

28 Een klaplong. Welke stelling(en) is (zijn) correct?

- a. Is een decompressieziekte van de longen.
- b. Kun je vermoeden als de borstkas niet symmetrisch beweegt bij het ademen.
- c. Er is lucht tussen beide pleurabladen (longvliezen) terechtgekomen.
- d. Het is een gevaarlijke toestand die activatie van de hulpdiensten vereist.

29 Bewusteloosheid die optreedt tijdens een vrijduik heeft te maken met: (1 antwoord)

- a. te lage pO_2 ;
- b. te lage pCO_2 ;
- c. te lage pN_2 ;
- d. te lage bloeddruk.

30 Zeeziekte:

- a. maakt deel uit van 'kinetose' of bewegingsziekte;
- b. ontstaat omdat de hersenen tegenstrijdige informatie krijgen van verschillende zintuigen;
- c. beweren dat je het nooit gaat krijgen is macho gedrag;
- d. best nuchter inschepen.

31 Stikstofnarcose (dieptedronkenschap):

- a. kan een gevoel van paniek geven;
- b. verdwijnt bij een geoefende duiker;
- c. kan een gelukzalig gevoel geven;
- d. belet helder te denken.

32 Uitgeademde lucht bevat:

- a. meer CO_2 dan zuurstof;
- b. enkel stikstof;
- c. meer zuurstof dan CO_2 ;
- d. geen zuurstof.

Oplossingen examen theorie DHV voorjaar 2024 – vragenreeks A				
Vraag	Antwoorden			
1			C	
2	A		C	
3	A	B		D
4		B	C	
5	A		C	
6		B		
7	A	B		D
8	A	B		D
9	A			D
10	A	B		
11			C	D
12		B	C	D
13	A	B		D
14	A			D
15			C	
16	A	B	C	
17				D
18	A	B		D
19		B	C	
20	A			
21	A	B		D
22			C	
23	A		C	D
24		B	C	
25			C	D
26				D
27	A		C	
28		B	C	D
29	A			
30	A	B	C	
31	A		C	D
32			C	

Veiliger dieper duiken

Een beetje helium toevoegen voor een comfortabelere, veiligere diepe duik.

Wil je graag veiliger en met een helder hoofd wrakken of riffen op grotere dieptes gaan verkennen, dan is de NELOS-opleiding Normoxic Trimix Duiker misschien wel iets voor jou?

Waar we in onze opleidingen heel nadrukkelijk op wijzen, zijn de effecten waar we als duiker rekening mee moeten houden eens we ons in de zone van de diepe duiken, de zone tussen de 30 m en de 60 m, bevinden. De versnelde opname van stikstof kan al gauw aanleiding geven tot de te verwachten en op voorhand inplanbare decompressieverplichtingen. Het zal ook altijd in meer of mindere mate aanleiding geven tot een minder helder gevoel dat niet noodzake-

lijk als fijn wordt ervaren – smaken verschillend daarin – en zeker niet bevorderlijk is voor een adequaat gedrag op diepte. Soms ontwikkelt het zich tot een geval van stikstofnarcose, waarbij een adequaat ingrijpen van de buddy noodzakelijk is om erger te voorkomen. Vaak blijft het effect nog nazinderen na de duik in de vorm van vermoeidheid of een loom gevoel.

Door in het bodemgas wat stikstof te vervangen door zuurstof kunnen we dat effect

verminderen. Alleen neemt die mogelijkheid en het effect ervan stelselmatig af naarmate we dieper gaan, omdat ook zuurstof giftig is en we er zeer aandachtig over moeten waken dat we de maximaal toegelaten diepte van ons nitroxmengsel niet overschrijden. Hoe dieper we gaan, hoe 'dikker' en 'plakkeriger' het gas wordt dat we inademen. De arbeid die we moeten verrichten om in en uit te ademen wordt groter, met als gevolg dat we ook meer CO₂ zullen produceren. Tegelijkertijd neemt ons vermogen om te ventileren, en dus deze CO₂ af te voeren, af naarmate we dieper gaan. Zo is ons ventilatievermogen op 30 m nog maar de helft van het vermogen aan de oppervlakte. Op 60 m neemt dat nog eens met 1/4 af. Laat de verhoogde CO₂ nu net stikstofnarcose, zuurstofvergiftiging en decompressieziekte in de hand werken en je begrijpt waarom er door onderzoekers in de ongevallenstatistieken van andere organisaties een mogelijk verband is vastgesteld tussen de 'dikte' van het ingeademde gas en de kans om als duiker in de problemen te komen.

duiken met helium

In het recreatieve duiken kunnen we weinig anders doen dan attent zijn voor deze effecten, erop anticiperen en ervoor zorgen dat we geoefend zijn om er op een adequate

Dankzij een aangepast bodemgas met helium heb je veel minder last van stikstofnarcose en zie je alles veel helderder op diepte.

manier mee om te gaan. In het technische duiken daarentegen hebben we middelen om deze effecten drastisch te verminderen. Het is met name Dr Bühlmann (de ontdekker van het decompressiealgoritme dat de meesten van ons gebruiken) die, in het kader van een onderzoek voor het commerciële duiken, verschillende alternatieve ademgassen heeft getest en daarbij ontdekte dat helium niet alleen toepassingen heeft in de luchtvaart om grote hoogtes te bereiken, maar ook zeer bruikbaar is in het diepzeeduiken om grote dieptes te bereiken.

Helium is in tegenstelling tot stikstof namelijk niet toxisch. Als je in een gasmengsel stikstof vervangt door helium kan je het narcotisch effect van stikstof drastisch verminderen. Je kan met een fles helium in combinatie met zuurstof en lucht ook op een relatief eenvoudige manier een mengsel brouwen, een trimixmengsel, met om het even welk percentage zuurstof, stikstof en helium in functie van de te bereiken diepte. Je kan dat trouwens leren in onze blenderopleiding. Daarenboven is helium een zeer licht gas dat ervoor zorgt dat je gasmengsel op diepte een pak minder 'dik en plakkerig' wordt, zodat ademen minder inspanning vergt en je ventilatie een pak optimaler is.

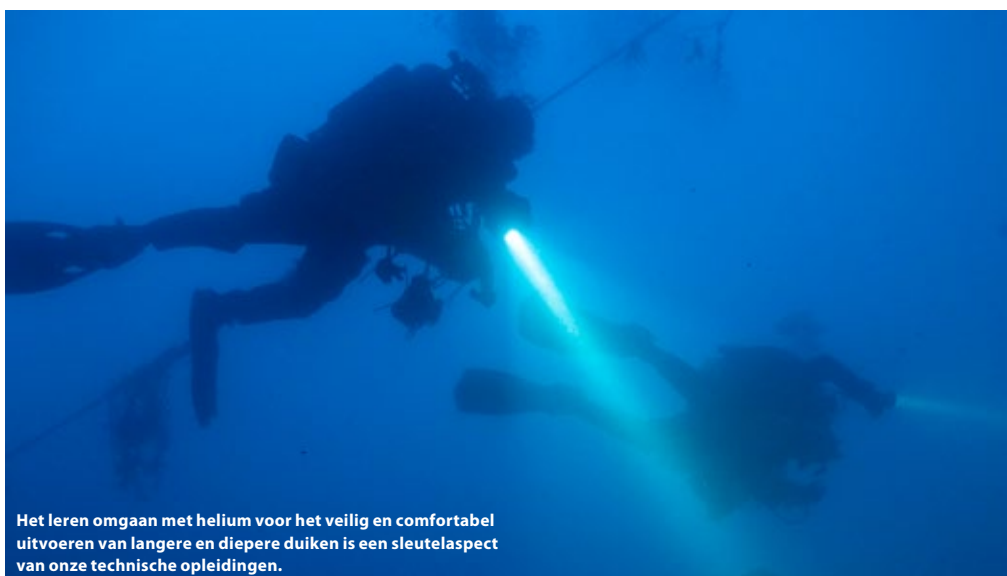
In essentie kan je door een bepaalde hoeveelheid helium aan je mengsel toe te voegen diepe duiken uitvoeren met de effecten alsof je op 30 m aan het duiken zou zijn. Of nog, je duikt bijv. naar een wrak of rif op 55 m diepte met het heldere en attente gevoel alsof je op 30 m aan het duiken bent. Je duik zal een pak veiliger en comfortabeler zijn. Het blijft natuurlijk wel een diepe duik met decompressieverplichtingen. De nodige gasvoorraden voorzien, meestal met een rijk decompressiegas voor versnelde decompressie, blijft dan ook aan de orde.

Het leren omgaan met helium voor het veilig en comfortabel uitvoeren van langere en diepere duiken is een sleutelaspect van onze technische opleidingen. We maken daarin een onderscheid tussen het uitvoeren van 'diepe duiken' tot 60 m met trimixmengsels die nog adembaar zijn aan de oppervlakte (normoxic) en het uitvoeren van 'extreme duiken' dieper dan 60 m met mengsels die aan de oppervlakte niet meer adembaar zijn.

Waar het voor 'diepe duiken' tot 60 m in open circuit nog een keuze is om al

Diepe duiken tot 60 m zijn veiliger als je duikt met een normoxic trimixmengsel.

Het leren omgaan met helium voor het veilig en comfortabel uitvoeren van langere en diepere duiken is een sleutelaspect van onze technische opleidingen.

dan niet helium te gebruiken is het voor rebreatherduikers die dieper willen duiken dan 40 m een verplichting om de veiligheid te kunnen garanderen die in alle erkende federaties van toepassing is.

Voor beide circuits, open en gesloten, bieden we sinds jaar en dag met een ervaren instructeurskader gedegen normoxic-trimixopleidingen aan die voldoen aan de laatste relevante CMAS en ISO-normen. Dus als je denkt dat de opstap maken naar het gebruiken van helium voor veiliger en

comfortabele diepe duiken wel iets voor jou is, kijk dan eens naar ons aanbod op de website (www.nelos.be/sdt) en twijfel er niet aan om ons aan te spreken als je met vragen zit. ■

BART VAN PASSEL, NAMENS DE SUBCOMMISSIE TECHNISCH DUIKEN

Bijscholing

'Rebreathers – Hoe werkt dit en wat met trimixduiken?'

Ben je geïnteresseerd in veiliger diep duiken? Volg dan zeker één van de regionale bijscholing "Rebreathers – Hoe werkt dit en wat met trimixduiken?". In de lopende agenda vind je de data. Om deel te nemen aan een bijscholing schrijf je je in via Eventbrite.

DIVES-nieuws

Foto: Tropicalens/Shutterstock

De laatste maanden zijn in DIVES diverse aanpassingen doorgevoerd die in de loop van april in productie werden gezet. Het gaat hier vooral over het wegwerken van een aantal niet blokkerende, maar vervelende bugs, de uitbreiding van de rapportage en het verbeteren van het gebruiksgemak. Deze versie omvat ook een aantal, voor de dagelijkse gebruiker, minder zichtbare aanpassingen. Zo werd een module gebouwd waardoor nu makkelijker aanpassingen aan de brevetten kunnen ingevoerd worden zonder via de databank te moeten werken. Dit laat toe om de komende maanden de brevetkaartonderdelen logischer te gaan weergeven.

In april en juni zijn in totaal nog vier weken ingepland om verdere verbeteringen door te voeren. Hierover zal ik meer details geven in de Hippocampus van september.

Van zodra er een release naar productie gebeurd is, trachten we ook steeds een overzicht van de belangrijkste aanpassingen te plaatsen op de helppagina onder 'versie-geschiedenis'. Zij die ooit een GitHubticket aanmaakten, krijgen nu normaal gezien ook een bericht als hun ticket behandeld is.

nieuwe locatie aanmaken

Klik op het vlaggetje en de kaart opent met de bestaande locaties. Zoom in tot waar je je bevindt. Opgelet: niet op het blauwe bolletje klikken met je huidige positie, maar er net

onder of boven (deze bug is al gemeld). Er komt dan een rood vlaggetje te staan op de door jou geselecteerde positie. Vul de naam en de zone in. Je kan deze plaats persoonlijk blijven hergebruiken.

Kenia reef 2

Afrika

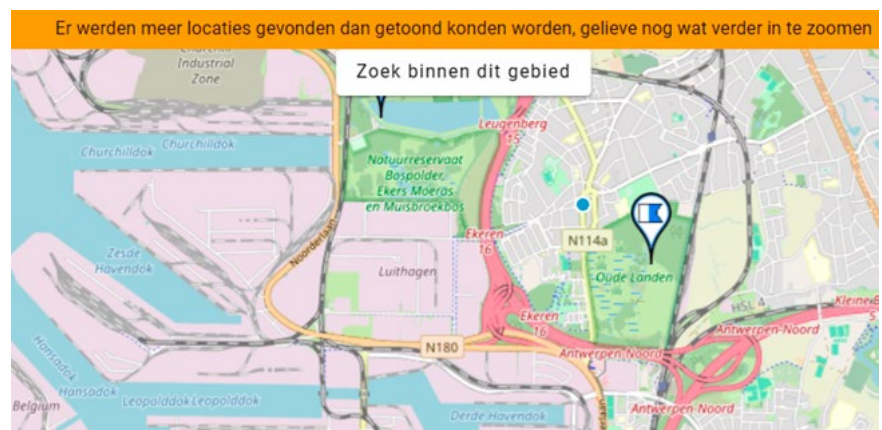

WATAMU - KENIA

Afrika

Je persoonlijke locaties kan je herkennen aan het persoonssymbool naast de locatie.

Nieuwe locatie

Je hebt gekozen om een nieuwe persoonlijke locatie toe te voegen. Gelieve onderstaande informatie aan te vullen.

Naam van de locatie

Zone

Je kan je eigen aangemaakte persoonlijke locaties beheren via de pagina profiel/beheer.

Tip! Zoek niet naar de specifieke locatie op de kaart. Via 'beheer pagina' kan je de gps-coördinaten later nog aanpassen.

rapportering

De duikschoolverantwoordelijke (DSV) kan nu alle brevetkaarten raadplegen, ook van opleidingen waar hij niet bevoegd voor is. Naast de vervaldatum van de opleiding staat er nu ook de vervaldatum van de eerste proef in het overzicht actieve opleidingen.

Rapportering Bekijk ook de grafieken in Grafana

Er is ook een link naar de grafieken in Grafana, waar je als ledenadministrator of DSV meer details kan raadplegen in grafische vorm. Er wordt nog verder gewerkt aan het verbeteren van deze tool dankzij de diverse opmerkingen die we kregen naar aanleiding van het vorige artikel in Hippocampus.

brevetkaarten

De eerste vervaldatum op de brevetkaart is nu een effectieve proef en geen automatisch afgetekende proef, zoals in het verleden het geval was en wat aanleiding gaf tot veel vragen. De automatische proeven worden nu ook met een groen vinkje weergegeven indien ze voldaan zijn. De dubbele knop van vrijstelling en activiteit werd gecorrigeerd. We werken nog verder om, vooral voor de technische brevetten, de automatisch af te tekenen brevetvoorwaarden allemaal te laten functioneren.

nieuwe beheerpagina

Via je profiel kan je een nieuwe beheerpagina selecteren waar je aanpassingen kan doen aan de persoonlijke gegevens van:

- ✓ **Buddy's:** verwijderen of aanpassen.
- ✓ **Locaties:** naam en gps-coördinaten.
- ✓ **Tags:** verwijderen of aanpassen.

kleinere aanpassingen

- ✓ Gebruiksvriendelijkere errorberichten.
- ✓ Actieve 'check boxes' consistent in het blauw gezet.
- ✓ Verbeteringen in bewerking geschiedenis bij het toevoegen van proeven.

- ✓ Vervallen proeven kunnen ook met een vrijstelling ingevoerd worden.
- ✓ E-mailnotificaties interval selectie is verplicht alvorens te kunnen activeren.
- ✓ Correcte naam van niet-NELOS lid in Excel-export.

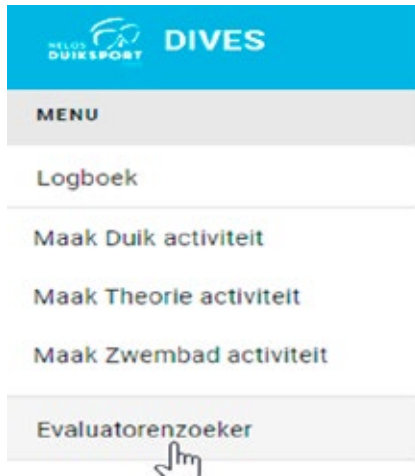
Hoe een evaluator zoeken?

Iedereen kan zoeken naar een evaluator, ongeacht brevet of titel. Het is vooral bedoeld voor kandidaten die op zoek zijn naar een specifiek type van evaluator voor een proef die ze graag zouden willen afleggen.

evaluatorezoeker

Sinds de invoering van DIVES 1 werd de vraag af en toe gesteld om ook instructeurs of assistent-instructeurs te kunnen opzoeken met specifieke bijkomende brevetten. Sinds enkele weken is het mogelijk om dit ook effectief te doen in DIVES 2.0 via de tab 'Evaluatorezoeker'.en van instructeurs die je kan contacteren.

Binnen DIVES wordt al vaak eens over een 'evaluator' gesproken in plaats van 'instructeur' of 'assistent-instructeur', aangezien dat toch minder vlot uit te spreken is. Een evaluator is dus iemand die proeven kan aftekenen, onafhankelijk van welk brevet of titel deze persoon heeft. Het uitgangsprincipe van de evaluatorezoeker is dat enkel de gegevens zichtbaar zijn die door de persoon zelf opengesteld zijn. Een (assistent-) instructeur kan dus maar gevonden worden indien er zelf voor gekozen heeft om bepaalde gegevens te delen. Bij het openen van DIVES zal er in het menu een nieuwe optie bijgekomen zijn, de 'Evaluatorezoeker'.

Je start door bovenaan ofwel te zoeken naar een opleiding of naar een proef. De namen van zowel de opleidingen als de proeven zijn dezelfde als diegene die ook op je brevetkaart staan. Als kandidaat kan je die dus op <https://dives.nelos.be/profile/education> vinden.

Na het ingeven van de juiste proef of opleiding, zal er gezocht worden naar de personen in de databank die aangegeven hebben dat hun profiel zichtbaar mag zijn. Je ziet enkele basisgegevens van deze persoon (naam + brevet), en je kan er ook voor kiezen om het telefoonnummer of e-mailadres van die persoon op te vragen. Deze gegevens staan nog verborgen, vanwege privacyredenen. Je kiest ervoor om die gegevens zichtbaar te maken door op de knop in dat vakje te duwen. Vervolgens zal die informatie opgehaald en gevisualiseerd worden. Er wordt in de databank bijgehouden wie er op de knop gedruwd heeft om die informatie te zien, zodanig dat het voor de betreffende evaluator duidelijk is wie de gegevens opgevraagd heeft.

Je profiel als evaluator zichtbaar maken

Instructeurs die zich ruimer dan hun eigen club beschikbaar willen stellen voor bepaalde opleidingen kunnen hier aangeven voor welke opleiding en indien gewenst ook voor welke proeven. Je kan als instructeur ook instellen of je per telefoon of via e-mail of beide wilt gecontacteerd worden.

Als deze pagina voor de eerste maal laadt bij een persoon die evaluator kan zijn van minstens één proef of opleiding, dan zal er bovenaan staan wat de huidige status is van de zichtbaarheid van die persoon. Initieel is

de status bij iedereen 'onzichtbaar', de gegevens kunnen (nog) niet gevonden worden door andere leden.

Door rechtsboven op de knop 'Zichtbaarheid aanpassen' te klikken, kan er ingesteld worden hoe je gevonden kan worden, en welke gegevens zichtbaar zullen zijn. Via de openklappende kaders kan uw profiel samengesteld worden.

Onder het menu 'Bekijk jouw gegevens en instellingen' heb je de keuze om aan te geven welke gegevens er zichtbaar mogen zijn. Je start met aan te geven in de eerste keuze dat je gevonden kan worden. Vanaf dat moment kan uw profiel onder de juiste filters gevonden worden. Vervolgens kan je zowel uw telefoonnummer als uw e-mailadres zichtbaar maken. Dit gaat over gegevens die bekend zijn bij NELOS, en kunnen aangepast worden door uw clubadministrator.

Onder 'Waarvoor mogen mensen jou contacteren?' kan je alle opleidingen zien waarvan jij minstens 1 proef kan aftekenen in DIVES. Als je de opleiding openklapt met het pijltje aan de linkerkant, dan zal je alle proeven zien die onder die opleiding vallen. Soms staan er dus ook proeven tussen die je zelf niet kan aftekenen in DIVES. Bijvoorbeeld als 1*Instructeur zal je ook '2*Instructeur' in de lijst zien staan, aangezien de zwembadlessen voor een 2*! ook afgetekend mogen worden door een 1*!.

Je kan kiezen om één of meerdere proeven aan te duiden, dan kan je enkel gevonden worden voor die specifieke proeven. Of je kan ervoor kiezen om alle proeven onder een opleiding in één beweging te selecteren door het vinkje te selecteren dat voor de opleiding staat. Als het nog eenvoudiger mag, dan kan je ook gebruik maken van de knop 'Selecteer alle beschikbare opleidingen' om heel snel alle opleidingen uit de lijst aan te vinken.

Alle wijzigingen worden onmiddellijk opgeslagen, dus je hoeft niet nog eens op een 'Opslaan' knop te gaan duwen.

verdere uitbreiding van de evaluatorenzoeker

Deze evaluatorenzoeker is een eerste versie waarin al redelijk wat functionaliteiten zitten, maar die in de volgende weken tot

Bekijk jouw gegevens en instellingen

Je kan momenteel gevonden worden door alle NELOS-leden

Toon uw telefoonnummer aan alle NELOS-leden

Toon uw e-mailadres aan alle NELOS-leden

Waarvoor mogen mensen jou contacteren? ^

Je kan kiezen tussen de volledige opleiding OF afzonderlijke proeven. Als je een opleiding selecteert, zullen alle toekomstige wijzigingen in de proeven van die opleiding meetellen, bij afzonderlijke proeven zal dat niet gebeuren.

 [Selecteer alle beschikbare opleidingen](#)

> 1*Duiker

> 2*Duiker

> 3*Duiker

> 4*Duiker

maanden nog verder uitgebreid zal worden. Zo zal de filtering op de zichtbare proeven nog verder bijgewerkt worden en zal de regio en/of gemeente van de instructeur ook zichtbaar worden gemaakt.

Waar het nu al bijgehouden wordt wie gegevens opvraagt van een evaluator, zal dat binnenkort ook visueel getoond worden, zodanig dat de evaluator dit ook in een oogopslag kan zien.

Moesten er problemen zijn met deze functionaliteit, kan je dit altijd melden bij de POWER-users van NELOS. Of als het gaat over een bepaalde functionaliteit die niet goed werkt, kan je dat ook loggen op GitHub <https://github.com/Nelos-VZW/dives-2/issues/new/choose> en zal dit daar verder opgevolgd worden.

Wat staat er nog op de planning?

De persoonlijke tags worden herwerkt. De huidige knoppen sidemount en scooter verhuizen en binnen persoonlijke tags komen er twee categorieën:

- ✓ eigen aan te maken tags;
- ✓ defaults.

De 'defaults' kunnen bij opleidingen gebruikt worden. De volgende 'defaults' zullen in de volgende versie beschikbaar zijn:

- ✓ sidemount
- ✓ scooter
- ✓ decoduijk
- ✓ biologie
- ✓ fotografie
- ✓ videografie

Dit biedt de mogelijkheid om in de toekomst nog meer brevetten via DIVES te laten verlopen.

Verder zal het ook mogelijk zijn om opleidingen die enkel een theoretisch luik hebben te volgen zonder medisch gekeurd te moeten zijn.

Daarnaast worden nog een aantal via GitHub gemelde bugs en verbetervoorstellen meegenomen. Meer daarover in de volgende Hippocampus. ■

LUTGART STALS EN NICOLAS DE SMYTER

NELOS-boetiek

<https://webshop.nelos.be>

Ben je geabonneerd op ons YouTube kanaal 'nelosvzw'? Dan maak je misschien kans op een leuk extraatje. Vijfmaal per jaar selecteren we willekeurig een winnaar uit al wie geabonneerd is op www.youtube.com/nelosvzw. Je hebt nog meer kans om geselecteerd te worden als je reacties plaatst op de video's. Wie wint ontvangt een cadeaubon van € 20,00 om te verzilveren in de NELOS-webshop. De cadeaubon, met een eenmalig te gebruiken kortingscode, wordt via e-mail naar de winnaar verzonden en zijn of haar naam wordt gepubliceerd in Hippocampus. De derde winnaar dit jaar is **Danny Cornelis**.

E-LEARNING VOOR DE KANDIDATEN 2* en 3* Duiker

De cursus 2*D is al een tijdje beschikbaar in het e-learningplatform. Vandaag kunnen we met enige trots melden dat ook de cursus 3*D online staat.

Ben jij een kandidaat 2*Duiker of kandidaat 3*Duiker met een actieve opleiding in DIVES, vraag dan zeker aan je duikschoolverantwoordelijke om je toe te voegen aan één van deze cursussen. In je eigen DIVES kan je dan via de knop 'blended learning' rechtstreeks naar het platform. Je hebt onmiddellijk toegang tot alle vakken en je kan direct aan de slag met het doornemen van de theorie. Je kan door het oplossen van zelftesten, die opgenomen zijn in het leerplatform, kijken in hoeverre je de leerstof hebt begrepen. Jouw instructeur kan je eventueel ook kleine opdrachten geven die je dan op je eigen tempo en in je eigen vrije tijd kan oplossen. Afhankelijk van de opdracht kan de instructeur je via het platform feedback geven. Zo ben je optimaal voorbereid om jouw theoretisch examen succesvol af te leggen.

Afgelopen najaar werd de werking van het platform in elke regio nog eens extra toege-

licht. Er werden tips en tricks gegeven over hoe 'blended learning' in jouw duikschool optimaal gebruikt kan worden. 'Blended learning' is een onderwijsvorm waarbij men het face-to-face onderwijs combineert met online leeractiviteiten zoals een e-learningplatform. In de klas krijg je les van je instructeur, thuis kan je online aan de slag. Het is een extra didactisch hulpmiddel dat wordt aangeboden aan alle duikscholen en instructeurs en het gebruik ervan is zeker niet verplicht. Misschien is het nog niet helemaal ingeburgerd in jouw duikschool, maar informeer zeker of de lesgevers er gebruik van maken. Wij zijn er in ieder geval van overtuigd dat deze nieuwe vorm van studeren in de toekomst meer en meer aan terrein zal winnen en dat binnenkort het gebruik ervan zijn weg naar alle duikscholen zal vinden. Veel leerplezier. ■

JORIS STEVENS,
COÖRDINATOR E-LEARNING

Voorzitter: Marc Lycops
Avenue de la Liberté 158 boîte 7 – 1080 Bruxelles
Gsm 0473 81 68 62 – president@lifras.be

Medevoorzitter: Ronny Margodt
Gistelsteenweg 385 F 011 – 8490 Jabbeke
Gsm 0473 96 13 50 – voorzitter@nelos.be

Penningmeester: Margaux Montrieux
Tel. 015 29 04 86 – secretariaat@nelos.be

Bestuursleden:

Michel Declercq
Pladijstraat 8, 8370 Blankenberge
Gsm 0475 56 56 18 – michel.declercq@nelos.be

Frédéric De Deyn
Gsm 0476 63 06 13 – frederic.dedeyn@lifras.be

Philippe De Wilde
Gsm 0477 57 24 23 – philippe.dewilde@lifras.be

Yvan Barthélemy
Gsm 0496 55 30 99 – yvan.barthelemy@lifras.be

Sven Vandekerckhove
Acaciastraat 76 – 9890 Asper
Gsm 0476 34 00 64 – duikonderricht@nelos.be

Secretariaat CMAS Belgium:

Margaux Montrieux
Jules Broerenstraat 38 – 1070 Anderlecht
Tel. 015 29 04 86 – secretariaat@nelos.be

Président: Marc Lycops
Avenue de la Liberté 158 boîte 7 – 1080 Bruxelles
Gsm 0473 81 68 62 – president@lifras.be

Vice-Président: Frédéric De Deyn
Gsm 0476 63 06 13 – frederic.dedeyn@lifras.be

Secrétaire Général: Laurie Brodtkom
Gsm 0472 74 20 37 – secrétaire.general@lifras.be

Trésorier: Philippe De wilde
Gsm 0477 57 24 23 – philippe.dewilde@lifras.be

Administrateurs:

Yvan Barthélemy
Gsm 0496 55 30 99 – yvan.barthelemy@lifras.be

Patrick Bogaert
Gsm 0494 73 96 82 – patrick.bogaert@lifras.be

Laurence Sénéchal
Gsm 0497 31 53 20 – laurence.senechal@lifras.be

Thibaut Vandermeulen
Gsm 0479 45 69 69 – thibaut.vandermeulen@lifras.be

Secrétariat:

Katia Van De Veegaete – katia@lifras.be
Muriel Van Blommen – muriel@lifras.be
Comptabilité: comptabilite@lifras.be
Jules Broerenstraat 38 – 1070 Anderlecht
Tel. 02 521 70 21

Aantrekken en behouden van vrijwilligers

Of je nu deel uitmaakt van een duikclub, een overkoepelende provinciale vereniging of een commissie, je weet dat vrijwilligers essentieel zijn voor de goede werking van onze federatie. Door onze vrijwilligers tillen we de duikgemeenschap binnen NELOS naar een steeds hoger niveau. Terwijl NELOS zelf instaat voor de duikgerelateerde opleidingen en activiteiten, zal ze via haar lidmaatschap bij de Vlaamse Sportfederatie (VSF) ook andere belangrijke kennis en vaardigheden doorgeven aan haar vrijwilligers. Helemaal gratis, als blijkt van erkenning en waardering. Voor elke interessesfeer is er een opleiding. Een greep uit de opleidingen via de VSF: fiscaliteit en boekhouden, GDPR, ethisch beleid, communicatie & PR, ... en ook vrijwilligersmanagement.

Een sportvereniging heeft vrijwilligers nodig, want er zijn heel wat taken te vervullen.

Bron: Presentatie 'Vrijwilligers aantrekken en behouden', VSF.

Op zoek naar meer vrijwilligers voor onze club (Campinia, Moby Dick Diving Team, Salvanos, Triton, VVDC en de Wilrijkse Duikschool), AVOS of de Subcommissie Video zaten we die avond dus met z'n achten in het Duikershuis. Als voorzitter, secretaris, duikschoolverantwoordelijke en PR-verantwoordelijke wilden we ook weten hoe we onze vrijwilligers het best kunnen behouden. Paula Vanhoovels komt uit de atletiekliga, waar ze projectcoördinator, federatie-API en verantwoordelijke van de clubondersteuning is en zij gaf ons heel wat interessante informatie.

Om vrijwilligers aan te trekken, te behouden en te waarderen, kunnen we het schema zoals opgesteld door de VSF gebruiken (zie schema). Laat ons de verschillende stappen even van naderbij bekijken.

de identiteit van je club

Om vrijwilligers aan te trekken, moet je club of organisatie zelf ook aantrekkelijk zijn. De uitstraling naar buiten toe is dan ook erg belangrijk. Via een goeie website en socialemediakanalen kan je laten zien wat je doet en wat belangrijk is voor je club.

je vrijwilligers

Je zal alleszins moeten openstaan voor veel verschillende types van vrijwilligers. Vroeger was alles niet zozeer beter, maar zeker wel anders. Anders dan wat jonge mensen nu willen betekenen. Wanneer ze tijd hebben, als ze er iets van kunnen opsteken, als ze de leiding mogen nemen of net gewoon kunnen meewerken, als ze mogen meedenken, ... Sommigen komen met hun kinderen mee, anderen met hun ouders of met vrienden. Je vrijwilligers zullen liefst zelf hun taken kiezen en zelf bepalen hoe en wanneer ze die zullen invullen.

de taken

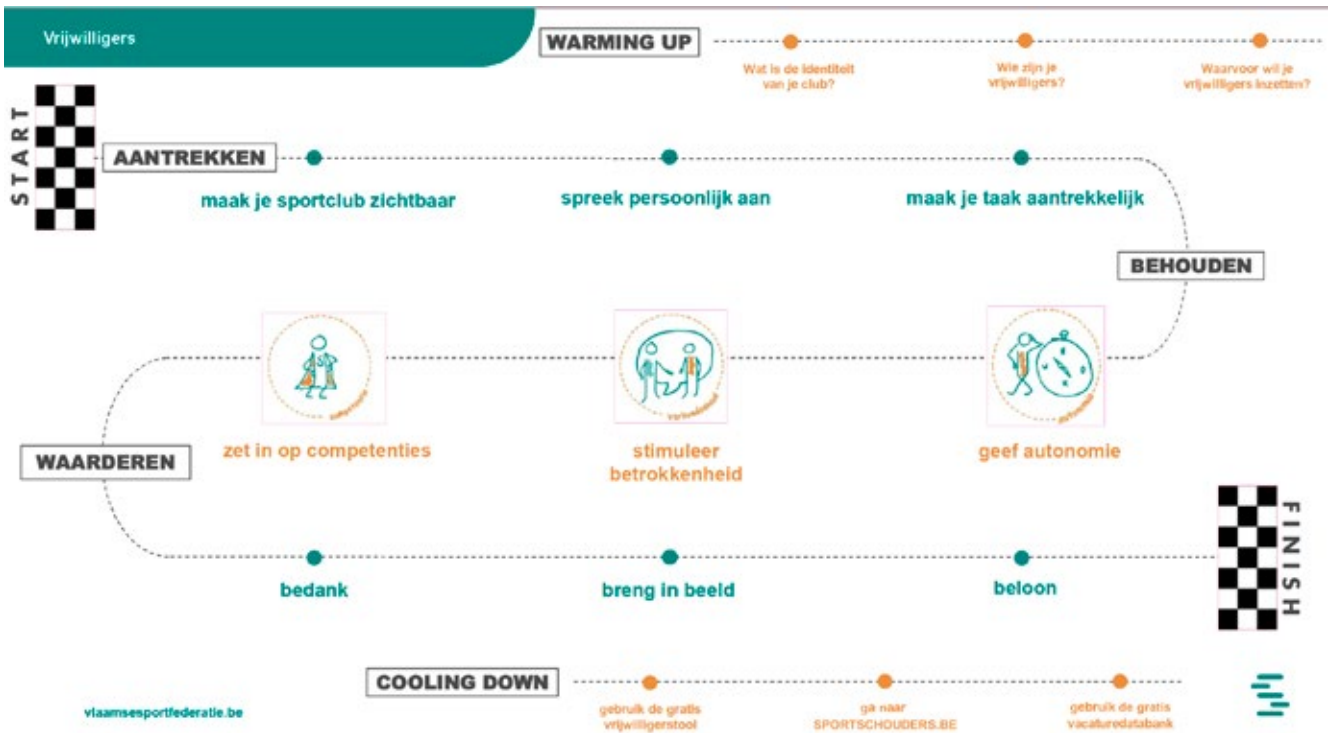
Belangrijk is om de taken precies te omschrijven. Je kan de taken bijvoorbeeld in hokjes indelen. Sociale taken, activiteiten ingedeeld als aparte projecten, samenwerken met externe contacten, mee beleid voeren, ... Daarna kan je per taak een gewenst profiel uitwerken.

De overheid ondersteunt de vrijwilligerswerking ook via de supportplanner en de vacaturedatabank (zie afbeelding op de laatste pagina).

maak je sportclub zichtbaar

Tijdens de bijscholing wordt de vergelijking gemaakt tussen de sportclub en het marktkraam. Waarom gaan klanten steeds naar datzelfde marktkraam? Wat maakt die sportclub zo aantrekkelijk dat je elke week gaat trainen in dat koude zwembadwater en niet gaat dartsen op café? Ondanks de leuke en gezonde sportbeoefening zien we dat er toch vaak aan hobbyshopping wordt gedaan, minder focus op één sport, meer willen proeven van alles. Daarom is de sociale uitstraling, het warm onthaal, het kunnen meegaan met vrienden, ouders en/of kinderen van groot belang.

Terwijl sociale media en je website nieuwe leden zullen aantrekken kan je de 'oudere leden' warm maken voor vrijwilligerswerk tijdens je evenementen. Door eens deel te nemen aan de activiteiten leren de leden de clubwerking kennen en zullen ze regelmatig deelnemen aan die activiteiten. Na verloop van tijd kan je ze een taak geven tijdens zo'n activiteit. Zorg dat je vrijwilligers zich betrokken voelen. Daardoor zullen ze ook meer enthousiasme aan de dag leggen en mogelijk al eens de leiding willen nemen in een werkgroep voor zo'n evenement. Zijn

Bron: Presentatie 'Vrijwilligers aantrekken en behouden', VSF.

je vrijwilligers helemaal mee in het verhaal van je club, dan willen ze graag meedenken over het beleid en kan je hen aanspreken om bij in het bestuur te komen. Mensen uit het niets aanspreken om bestuurslid te worden, is geen goed idee. Zolang er onvoldoende betrokkenheid is, kan je mensen moeilijk bekoren om vrijwilliger te worden en te blijven. Eerst moeten er dus vele treden genomen worden.

spreek persoonlijk aan

In grotere clubs is er vaak een aparte aanspreekpersoon. Die gaat letterlijk de nieuwe leden aanspreken en peilt naar hun interesses. Binnen NELOS zijn de clubs meestal te klein en neemt de voorzitter of PR-verant-

woordelijke die taak waar. Maak je werking goed zichtbaar, maak er een filmpje van (mailen werkt niet meer tegenwoordig), ... zo zorg je ervoor dat mensen willen meehelpen. Spreek hen persoonlijk aan.

maak je taak aantrekkelijk

Voelen je leden zich thuis, dan gaan ze vaak zelf op zoek naar taken. Zoals de ouders van jeugdduikers die zorgen voor een knabbel na de training. Maar je moet je taken natuurlijk ook goed verkopen. Het helpt als de taak ervaring oplevert, dat je er een T-shirt voor krijgt of een kleine vergoeding al dan niet in natura via een gratis etentje of consumptie. Het helpt als het plezant is, het niet te moeilijk is, er veel variatie is en dat je

een goede organisatie hebt waarin iedereen zich belangrijk voelt, maar ook goed begeleid wordt.

motiveren

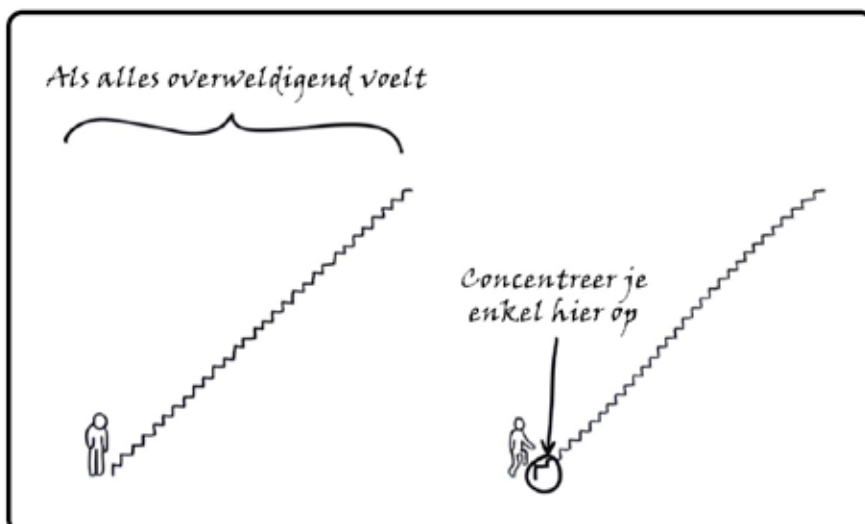
Om je kostbare vrijwilligers te behouden, moet je hen motiveren via het ABC-systeem:

- ✓ Met de 'A van autonomie', waardoor je vrijwilliger het gevoel krijgt inspraak te hebben, zodat hij zijn eigenheid in de uit te voeren taak kan leggen.
- ✓ Met de 'B van binding', waardoor je vrijwilliger zich welkom voelt in de familiale sfeer in de club.
- ✓ Met de 'C van competentie', waardoor je ervoor zorgt dat je vrijwilliger geen te moeilijke taak toebedeeld krijgt. Hij moet het gevoel hebben de taak aan te kunnen en over de nodige vaardigheden te beschikken. Dit impliceert ook dat begeleiding en opleidingen kunnen aangeboden worden, zodat de vrijwilliger kan groeien in zijn taak

ondersteunen

Je kan de autonomie van je vrijwilliger stimuleren door een open, nieuwsgierige houding aan te nemen die zijn inbreng aanmoedigt. De binding kan je verbeteren door het persoonlijk te maken, door een gezicht te geven aan de aanspreekpersoon voor de vrijwilligers, door te zorgen voor een goed eerste onthaal en ook door blij te zijn wanneer mensen na verloop van tijd weer terugkeren

Bron: Presentatie 'Vrijwilligers aantrekken en behouden', VSF.

58
viaamssportfederatie.be

GRATIS

Aan de slag met Supportplanner en vacaturedatabank

23.05.2024

Supportplanner

Potentiële vrijwilligers binnen "omgeving van de club"

Vacaturedatabank

Nieuwe vrijwilligers buiten omgeving van de club zoeken/aantrekken

Schrijf je in via de QR-code!

Bron: Presentatie 'Vrijwilligers aantrekken en behouden', VSF.

naar je club. Idealiter vind je competente vrijwilligers die een taak willen en kunnen uitvoeren die binnen hun comfortzone ligt. Anderen die willen meewerken, maar niet direct de juiste vaardigheden bezitten, kan je begeleiden en opleiden. Hierbij is het belangrijk dat je in je communicatie duidelijkheid verschaft, maar ook vertrouwen, hulp en opvolging via feedback. Vrijwilligers gaan afhaken wanneer je hen vraagt voor een taak, maar ze die taak dan niet mogen

uitvoeren. Mensen die het zowel niet willen als niet kunnen, daar moet je natuurlijk geen tijd en energie in steken.

Ga steeds stap per stap, trede per trede vooruit zonder dadelijk de hele overweldigende trap te willen nemen. Uiteindelijk zorgt een goedlopend ABC-systeem voor een groter engagement, een verhoogde betrokkenheid en dus voor vrijwilligers die langer blijven.

bedank en beloon

Het allerbelangrijkste voor een vrijwilliger is appreciatie. Bedank je vrijwilligers regelmatig en zorg af en toe voor een extraatje. Laat hen gratis een opleiding volgen, in hun interessesfeer, of over vrijwilligersmanagement, ... dan is de opvolging verzekerd.

■
ERIK DE GROEF,
VOORZITTER SUBCOMMISSIE VIDEO

Deze bijscholing inspireerde Erik tot een echte oproep:

Medewerkers gezocht

De Subcommissie Video organiseert opleidingen onderwatervideografie (bijv. de workshop Vintechnieken), maar ondersteunt daarnaast NELOS ook op audiovisueel gebied door het maken van filmpjes van NELOS-evenementen, promo- en opleidingsfilms, enz. Heb je een camera die je ook onder water wel eens meeneemt? Heb je zin om, wanneer het jou past, je ideeën en vaardigheden op gebied van video ten dienste te stellen van NELOS? Neem contact met me op via erik.degroef@nelos.be. Ik voeg je graag toe aan onze ronde tafel van medewerkers. Door samen te werken in ons team leren we samen betere films maken en tillen we NELOS naar een hoger niveau. Je hulp wordt heel erg geapprecieerd!

Advertentie

*Al meer dan 30 jaar
de meest comfortabele,
gezellige en veilige manier
om te duiken in Zeeland.*

E-mail: info@duikschip.nl
Tel: 0031 (0) 6 53 54 61 70

De Nederlandstalige Liga voor Onderwateronderzoek en -Sport vzw (NELOS) is lid van de Koninklijke Belgische Federatie voor Onderwateronderzoek en -Sport vzw (CMAS Belgium), stichtend lid van de Wereldbond voor Onderwateractiviteiten (CMAS), erkend door Sport Vlaanderen en EUF-gecertificeerd.

NELOS-Bestuur

Voorzitter & Public Relations: Ronny **Margodt**
0473 96 13 50 – voorzitter@nelos.be

Vicevoorzitter: Dirk **Callaert**
0477 88 14 68 – dirk.callaert@nelos.be

Penningmeester: Lutgart **Stals**
0492 23 07 06 – lutgart.stals@nelos.be

Boetiekverantwoordelijke: Rik **Olievier**
0475 64 31 71 – boetiek@nelos.be

Bestuurslid: Michel **Declercq**
0475 56 56 18 – michel.declercq@nelos.be

Bestuurslid: Franklin **Forrez**
0492 25 12 33 – franklin.forrez@nelos.be

Bestuurslid: Ivo **Hubert**
0475 49 87 24 – ivo.hubert@nelos.be

Bestuurslid: Ivo **Madder**
0475 73 32 01 – ivo.madder@nelos.be

Bestuurslid: Sven **Vandekerckhove**
0476 34 00 64 – sven.vandekerckhove@nelos.be

Erevoorzitters

Jozef **Van den Berghe**

Willy **van der Plas** – willy.vanderplas@nelos.be

Secretariaat, ombudsman & API

Duikershuis – Margaux **Montrieux**
Brusselsesteenweg 313-315 – 2800 Mechelen
Tel. 015 29 04 86 – secretariaat@nelos.be
www.nelos.be/secretariaat

Ombudsman: Eric **Sels**
0475 36 88 23 – ombudsman@nelos.be

Aanspreekpunt integriteit: Eric **Sels**
0475 36 88 23 – api@nelos.be

Solidariteitsfonds

Beheerder solidariteitsfonds: Lutgart **Stals**
solidariteitsfonds@nelos.be

Ongevalsaangiften-administratie

Arena NV: tel. 02 512 03 04 – www.arena-nv.be
arena@arena-nv.be (contactpersoon Inge **Ghijssels**)

Dodelijk ongeval: binnen de 2 dagen ongevalsaangifte (maak een kopie voor jezelf) naar het NELOS-secretariaat verzenden. Zo snel mogelijk erna een verslag over de omstandigheden van het ongeval, vergezeld van een medisch attest over de doodsoorzaak. Arena NV mag ook op de hoogte gebracht worden.

Andere ongevallen: binnen de 15 dagen ongevalsaangifte naar het NELOS-secretariaat verzenden, vergezeld van de geneeskundige getuigschriften (maak een kopie voor jezelf). Attesten moeten door de dokter worden afgeleverd binnen de 3 dagen na het ongeval!

Hulpdiensten

Universitair Ziekenhuis Antwerpen (UZA)
Tel. 03 821 30 55 (24/24 uur)

Militair Hospitaal Koningin Astrid
Centrum voor hyperbare zuurstoftherapie
Bruynstraat 1, 1120 Neder-over-Heembeek
(afrit 6 op de ring rond Brussel), Tel. 0800 12382

ALGEMEEN ALARMNUMMER Tel. 112

Medisch Centrum Hyperbare Zuurstoftherapie
's-Gravenpolderseweg 114, Goes, Nederland
Tel. 0031 113 23 42 90 (24/24 uur)

NELOS-noodnummer: +32 15 20 61 58

Commissies

Commissie Sportduiken

Voorzitter: Sven **Vandekerckhove**
0476 34 00 64 – voorzitter.sportduiken@nelos.be

Verantwoordelijke der brevetten: René **Van Leeuwen**
0475 65 53 55 – rene.vanleeuwen@nelos.be

Ereraad: Tony **Devolder**
0478 45 51 42 – voorzitter.ereraad@nelos.be

Subcommissie Jeugdruiken: Franklin **Forrez**
0492 25 12 33 – voorzitter.jeugdruiken@nelos.be

Subcommissie Technisch Duiken (STD): Rik **Olievier**
0475 64 31 71 – voorzitter.std@nelos.be

Subcommissie Duikers met een Handicap: Dirk **Damen**
0475 44 83 14 – voorzitter.dmh@nelos.be

Subcommissie Hulpverlening: Dirk **Saman**
0475 26 79 20 – voorzitter.hulpverlening@nelos.be

Brevetcomité: Bram **Meersseman**
0494 61 06 82 – voorzitter.brevetcomite@nelos.be

Comité Duikinnovatie: Lars **Putteneers**
0474 09 37 86 – voorzitter.duikinnovatie@nelos.be

Comité Didactiek: Joris **Stevens**
0477 21 85 61 – voorzitter.edit@nelos.be

Veiligheidscomité: Dirk **Callaert**
0477 88 14 68 – voorzitter.veiligheidscomite@nelos.be

Geneeskundige Commissie

Voorzitter, dopingpreventieverantwoordelijke en contactpersoon medisch verantwoord sporten:
Herman **Van Bogaert**
0475 48 23 35 – voorzitter.duikgeneeskunde@nelos.be

Commissie Mental Coaching

Voorzitter: Elfrie **van Poppel**
0497 44 60 03 – mental.coaching@nelos.be

Audiovisuele Commissie (NELOSAC)

Voorzitter NELOSAC: Gery **Beeckmans**
0486 55 54 32 – voorzitter.audiovisueel@nelos.be

Voorzitter Subcommissie Foto: Marc **Vermeiren**
0472 27 96 67 – owf@nelos.be

Voorzitter Subcommissie Video: Erik **De Groef**
0478 25 09 21 – owv@nelos.be

Wetenschappelijke Commissie (biologie)

Voorzitter: Tiny **Heremans**
Tel. 016 22 56 98 – voorzitter.biologie@nelos.be

Commissie Marketing & Communicatie

Voorzitter: Natalie **Decrock**
0485 17 86 79 – MarCom@nelos.be

Commissie Redactieteam Hippocampus

Voorzitter/hoofdredacteur: Ivo **Madder**
0475 73 32 01 – voorzitter.redactieteam@nelos.be

Juridische Commissie

Voorzitter: René **Van Leeuwen**
0475 65 53 55 – rene.vanleeuwen@nelos.be

Commissie Vrijduiken

Voorzitter: Laurent **Schmitz**
0485 03 70 43 – laurent.schmitz@nelos.be

Commissie Vinzwemmen

Voorzitter: Free **Duerinckx**
0486 12 89 63 – free.duerinckx@nelos.be

Commissie Onderwaterhockey

Voorzitter: Niels **Balens**
niels.balens@nelos.be

INFORMATIEBLAD VAN NELOS vzw

Hoofdredacteur: Ivo **Madder**
De Bisthovenlei 46 – 2100 Deurne (Antwerpen)
Tel. 03 290 54 06 – gsm 0475 73 32 01
redactie@nelos.be

Verantwoordelijke uitgever: Ronny **Margodt**
Gistelsteenweg 385 F 011 – 8490 Jabbeke

Redactieteam: Luc **Beets**, Wim **Bollein**, Natalie **Decrock**, Jan **Dieu**, Melanie **Gevaert**, Ivo **Madder**, Patrick **Swinnen**, Marijke **Van Cauwenberghe**, Wim **Van Doeselaer**, Patrick **Van Hoerlande**, Stef **Van Uffel**

Publiciteit: Lien **Aerts**
Brusselsesteenweg 313-315 – 2800 Mechelen
Tel. 015 29 04 86 – publiciteit@nelos.be

Drukkerij: Moderna Printing
Schoebroekstraat 50 – 3583 Paal-Beringen
www.moderna.be

Hippocampus verschijnt 5 maal per jaar:
februari, april, juni, september en december.
Opplage: meer dan 10.000 exemplaren.
ISSN-nummer: 1782-8414.

Gedrukt op:

Deadlines artikels Hippocampus

Editie januari/februari: vóór 5 december
Editie maart/april: vóór 5 februari
Editie mei/juni: vóór 5 april
Editie september/oktober: vóór 15 juni
Editie november/december: vóór 5 oktober

Advertentietarieven

Zie 'MediaPack' op: www.nelos.be/mediapack

Hippocampus kan je downloaden in pdf-formaat via de NELOS-website, meer bepaald op pagina: www.nelos.be/Hippo-archief

Voorlopig kunnen eerdere publicaties van Hippocampus niet meer gelezen worden via Issuu.

De redactie en de uitgever zijn niet verantwoordelijk voor de inhoud van de geplaatste advertenties. Ongevraagd toegestuurde redactionele teksten en/of foto's worden niet teruggestuurd. De artikels ter publicatie in de Hippocampus moeten binnen zijn bij de redactie minstens 45 dagen vóór de maand van verschijning.

Overeenkomstig de Europese privacywetgeving (GDPR – General Data Protection Regulation – of ook genoemd Algemene Verordening Gegevensbescherming – AVG), die op 25 mei 2018 volledig van kracht werd in iedere lidstaat van de EU, melden wij dat je persoonsgegevens worden bijgehouden in een bestand. Wij verbinden ons ertoe deze gegevens enkel te gebruiken voor de verzending van ons tijdschrift en de administratie van de liga overeenkomstig het doel van onze organisatie. Je hebt inzage- en correctierecht. **Niets van deze uitgave mag overgenomen worden zonder schriftelijke toestemming van de verantwoordelijke uitgever.**

Lid van:

Adresveranderingen
enkel via het
secretariaat van je
duikclub waar je als lid
ingeschreven bent.

Like Heb jij onze Facebookpagina al gelijkt?
www.facebook.com/hippocampusredactie
www.facebook.com/NELOSvzw

Opgelet! Inschrijven voor activiteiten, bijscholingen en examens georganiseerd door NELOS, gebeurt via Eventbrite tot uiterlijk 4 dagen voor de activiteit. De inschrijvingslink is terug te vinden in de Lopende Agenda op de NELOS-website of in één van de respectievelijke NELOS-info's.

Juni 2024

- 02 Bootduik Oosterschelde AVOS**
Info en inschrijven: www.avos.be
- 08-16 OBK 2024 shoot-out (NELOSAC)**
1e periode wedstrijd foto/video
Info: www.nelos.be/OBK_2024
- 17-24 ONK 2024 Masters (NOB)**
1e periode foto- en filmkampioenschap
Info: www.facebook.be/nederlandseonderwatersportbond
- 29-30 Scubapro Testdagen Zilvermeer**

Juli 2024

- 17-24 ONK 2024 Masters (NOB)**
2e periode foto- en filmkampioenschap

Augustus 2024

- 18 Nationale Jeugdduikdag NELOS**
- 19-26 ONK 2024 Masters (NOB)**
3e periode foto- en filmkampioenschap
- 28 Start opleiding DHV – AVOS**
Mariënborgh, Edegem – 20.00 - 23.00 u
- 30 Examen 1*1 – Limiet inschrijvingen**

September 2024

- 02-09 ONK 2024 Masters (NOB)**
4e periode foto- en filmkampioenschap
- 03 Regionale bijscholing rebreathers & trimix – OVOS**
De kreeft, Eeklo – 20.00 - 22.00 u
- 05 Opleiding ERD – theorie**
Zwembad Vita Den uyt, Mol – 19.30 - 22.00 u
- 05 Regionale bijscholing rebreathers & trimix – WEVOS**
Clubhuis DNBO, Bredene – 20.00 - 22.00 u
- 07 Verbroederingsduik AVOS 2024 - Familiedag + clean Put van Ekeren**
Put van ekeren – 09.00 - 19.00 u
- 08 College der 3*1 (+ workshop)**
Duikershuis NELOS – 09.00 - 13.00 u
- 08 Zeestage 2*1 & 3*1 – Pré-Boulouris**
Duikershuis NELOS – 14.30 - 17.00 u
- 12 Opleiding ERD – decompressietechnieken**
Zwembad Vita Den uyt, Mol – 19.30 - 22.00 u
- 12 Regionale bijscholing rebreathers & trimix – BRAVOS**
Park ter Relst, Kampenhout – 20.00 - 22.00 u
- 14-22 OBK 2024 shoot-out (NELOSAC)**
2e periode wedstrijd foto/video
Info: www.nelos.be/OBK_2024
- 14 Noordzeeduik AVOS**
Info en inschrijven: www.avos.be
- 19 Opleiding ERD – planningssoftware**
Zwembad Vita Den uyt, Mol – 19.30 - 22.00 u
- 29-03 Zeestage 2*1 & 3*1**
Port Boulouris – 08.00 - 22.00 u

Oktober 2024

- 07 Start opleiding GND – regio AVOS**
Info en inschrijven: www.avos.be
- 07 Start 20e CMAS Wereldkampioenschap OW-fotografie en 6e -videografie**
Locatie: Vlora (Albanië)
- 09 Regionale bijscholing rebreathers & trimix – AVOS**
Sportcentrum Mariënborg, Edegem
20.00 - 22.00 u
- 10 Opleiding ERD – Examen**
Zwembad VITA Den Uyt, Mol
19.30 - 22.00 uur
- 12 Duiker-Hulpverlener – Examensessie 2**
08.30 - 14.00 u
- 13 Opleiding AI/Initiator – S2C**
Duikershuis NELOS – 09.00 - 17.00 u
- 14 Regionale bijscholing DHV – OVOS**
Duikschool Orka, Lokeren – 20.00 - 22.00 u
- 16 Regionale bijscholing rebreathers & trimix – LIMOS**
GCOC Oosterhof, Lummen – 20.00 - 22.00 u
- 20 Opleiding AI/Initiator – M3**
Duikershuis NELOS – 09.00 - 17.00 u
- 21 Regionale bijscholing DHV – BRAVOS**
Park van Relst, Kampenhout – 20.00 - 22.00 u
- 24 Regionale Ronde Tafels – WEVOS**
Clubhuis DNBO, Bredene – 20.00 - 22.00 u

November 2024

- 03 Examen 1*1 – theorie**
't Verloren Hofke, Dilbeek – 09.00 - 12.30 u
- 03 Zeestage 2*1 & 3*1 – Post-Boulouris**
't Verloren Hofke, Dilbeek – 13.00 - 15.00 u
- 04 Examen 3*1 - Limiet inschrijvingen**
- 05 Regionale Ronde Tafels – OVOS**
Huis van de Sport, Gent – 20.00 - 22.00 u
- 05 Regionale bijscholing DHV – LIMOS**
GCOC Oosterhof, Lummen – 20.00 - 22.00 u
- 06 Regionale bijscholing DHV – AVOS**
Sportcentrum Mariënborgh, Edegem
20.00 - 22.00 u
- 09-16 NELOS-Vrijduikstage**
Dahab
- 13 Regionale Ronde Tafels – AVOS**
Sportcentrum Mariënborgh, Edegem
20.00 - 22.00 u
- 14 Examen 1*1 – theorie – herkansing**
Duikershuis Mechelen – 19.00 - 22.00 u
- 14 Regionale bijscholing zeemanschap: knopen leggen – BRAVOS**
Park van Relst, Kampenhout – 20.00 - 22.00 u
- 16 Specialisatieopleiding Jeugdduiken – theorie deel 1**
Duikershuis Mechelen – 09.00 - 17.00 u
- 17 Examen AI/Initiator – S2C + M3**
Duikershuis Mechelen – 09.00 - 13.00 u

- 19 Regionale Ronde Tafels – LIMOS**
GCOC Oosterhof, Lummen – 19.30 - 22.00 u
- 23 Specialisatieopleiding Jeugdduiken – theorie deel 2**
Duikershuis Mechelen – 09.00 - 17.00 u
- 23 Prijsuitreiking van het ONK 2024 (NOB)**
Theater Vianen, Vianen (NL) – 19.30 - 23.00 u
- 23 Bijscholing DHV – WEVOS**
Clubhuis Stingrays, Vichte – 14.00 - 17.00 u
- 24 Examen 1*1 - Fysieke fitheid**
Zwembad Strop, Gent – 13.00 - 18.00 u
- 25 Herexamen AI/Initiator - S2C + M3**
Duikershuis Mechelen – 19.00 - 22.00 u

December 2024

- 04 Regionale bijscholing zeemanschap: knopen leggen – LIMOS**
GCOC Oosterhof, Lummen – 20.00 - 22.00 u
- 07-08 Dive-Expo 2024**
Antwerp Expo, Jan van Rijswijklaan 191, 2020 Antwerpen – 09.30 - 18.00 u
Info: www.dive-expo.be
- 07-08 Lowland Photo Festival**
Cultuurcentrum Ter Dilft, Bornem
Info: www.landschapvzw.com
- 08 Proclamatie OBK shout-outwedstrijd onderwaterfotografie en -videografie 2024 (NELOSAC)**
Cultuurcentrum Ter Dilft, Bornem
13.00 - 18.00 u
- 11 Regionale bijscholing zeemanschap: knopen leggen – AVOS**
Sportcentrum Mariënborgh, Edegem
20.00 - 22.00 u
- 12 Regionale bijscholing zeemanschap: knopen leggen – OVOS**
Huis van de Sport, Gent – 20.00 - 22.00 u
- 18 Regionale bijscholing zeemanschap: knopen leggen – WEVOS**
Clubhuis Stingrays, Vichte – 20.00 - 22.00 u

Januari 2025

- 09-12 Salon de la plongée de Paris (Duiksportbeurs in Parijs)**
Exhibition Park, 1 place de la Porte de Versailles
75015, Parijs, Frankrijk
Info: www.salon-de-la-plongee.com
- 18-25 boot Düsseldorf**
Messe Düsseldorf Exhibition Centre - D-40474 Düsseldorf, Am Staad (Stockumer Höfe)
Info: www.boot.com

Op www.nelos.be/std vind je meer info over de opleiding **extended range, trimix, CCR, ...**

Controleer even of het evenement inderdaad plaatsvindt. Items voor de onze Lopende Agenda kan je melden aan: Ivo Madder – redactie@nelos.be.

NIEUW

BACKSCATTER HYBRID FLASH HF-1 FOTO & VIDEO

Met de Backscatter Hybrid Flitser HF-1 kun je onder water zowel foto's als video's belichten. Met een onderwater **richtgetal f40** en een videolamp van **5.000 lumen** met **90°** is de Hybrid Flash de krachtigste combinatie van flitser en videolamp ooit gemaakt.

Daarnaast bevat de Backscatter Hybrid Flash ook een **spot lamp** van 1.500 lumen, een **rood licht** modus en ondersteunt de flitser Smart Control TTL. De HF-1 geeft een superbrede en gelijkmatige lichtbundel van maar liefst **120°** en is verder te vergroten tot **160°** met optionele diffusers.

DIRECT NAAR HET PRODUCT,
SCAN DE QR-CODE!

ONDER WATER HUIS

ATOMIC[®]
AQUATICS

BC2

BACK
TO THE FUTURE.

**THE BACK INFLATION BC.
AHEAD OF ITS TIME.**

BC2 is a radical new design from Atomic Aquatics for divers who want the **toughest back inflation bc** in the world.

**DOUBLE-LAMINATED
COATED FABRIC**

**RATCHETING CAM-LOK
TANK BAND**

**PATENTED EZ-LOK
WEIGHT SYSTEM**